

চাহ মজদুৰ অসমীয়া শব্দ
আৰু খণ্ডবাক্য-সম্ভাৰ

২৫৬

দেউৰাম তাছা

অসম সাহিত্য সভা

২২
৩

~~২৬৩~~ ২২

চাহ মজদুব অসমীয়া শব্দ আৰু
খণ্ডবাক্য-সম্ভাৰ

চাহ মজদুৰ অসমীয়া শব্দ
আৰু
খণ্ডবাক্য-সম্ভাৰ

সংকলক
দেউৰাম তাছা

অসম সাহিত্য সভা

'Chah Mazdur Asamia Sabda Aru Khanda-bakya Sambhar',
a collection of words used by tea-garden people with
Assamese meaning, compiled by Shri Dewram Tasha, M. A.
& published by Shri Amal Rajkhowa, General Secretary,
Asam Sahitya Sabha, Chandrakanta Handique Bhavan,
Jorhat 785 001 (Assam) by the financial assistance of
McLeod Russel (India) Limited.

First Edition : October 1990.

Price Rs. 20/- only.

চাহ মজদুৰ অসমীয়া শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য-সম্ভাৰ

শ্রীদেউৰাম তাছা, এম. এ

© অসম সাহিত্য সভা

মেক্‌লাওড বাছেল (ইণ্ডিয়া) লিমিটেডৰ অৰ্থ সাহায্যত প্ৰকাশিত

প্ৰকাশক : শ্ৰীঅমল ৰাজখোৱা, প্ৰধান সম্পাদক,

অসম সাহিত্য সভা, চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন, যোৰহাট- ৭৮৫০০১

মুদ্ৰক : পুথিঘৰ আৰু পুথিঘৰ প্ৰেছ, নগাঁও- ৭৮২০০১

বেটুপাত অংকন : দি ছেটাৰ্ছ, যোৰহাট

মূল্য— ২০.০০ টকা মাত্ৰ

চাহ মজদুৰ অসমীয়া শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য-সম্ভাৰৰ প্ৰসংগত একাধাৰ

“চাহ মজদুৰ অসমীয়া শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য-সম্ভাৰ” ১৯৮৮ চনতেই
ছপাশাললৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল। গ্ৰন্থখনৰ কেইকৰ্মামান ছপা হৈ
থকা সময়তে গ্ৰন্থখন অনুষ্ঠানিকভাৱে বিগত ডুমডুমা অধিবেশনত
উন্মোচন কৰা হয়। অনিবাৰ্য কাৰণত গ্ৰন্থখন পঢ়ুৱৈ সমাজলৈ
আগবঢ়াই দিয়াত যথেষ্ট বিলম্ব হয়। আমি সভাৰ প্ৰধান সম্পাদকৰ
দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পাছত গ্ৰন্থখন ছপোৱাৰ কাম সম্পূৰ্ণ
কৰি পলমকৈ হ'লেও গ্ৰন্থখন পঢ়ুৱৈৰ হাতত তুলি দিবলৈ পাই
আনন্দিত হৈছোঁ। যিহেতুকে গ্ৰন্থখন ডুমডুমা অধিবেশনত
আনুষ্ঠানিকভাৱে উন্মোচন কৰা হৈছিল, সেয়ে ইতিপূৰ্বে যিভাৱে
পাণ্ডুলিপিটি ছপাশালত দিয়া হৈছিল সেইভাৱেই ছপাৰ কাম সম্পূৰ্ণ
কৰা হৈছে। সেয়ে, সভাৰ মাননীয় সভাপতি শ্ৰীযুত নৱকান্ত
বৰুৱাদেৱৰ পৰামৰ্শ অনুসৰি সভাৰ বৰ্তমানৰ প্ৰধান সম্পাদক
হিচাপে সদাশয় পঢ়ুৱৈ ৰাইজক উক্ত কথাখিনি জ্ঞাত কৰা হ'ল।
প্ৰসংগক্ৰমে উল্লেখযোগ্য যে, সভাৰ মাননীয় সভাপতি শ্ৰীযুত
বৰুৱাদেৱ আৰু শ্ৰীযুত গৌতম প্ৰসাদ বৰুৱাৰ মাজত হোৱা
আলোচনা মৰ্মে মেক্‌লাওড বাছেল (ইণ্ডিয়া) লিমিটেডে গ্ৰন্থ-
খন ছপাবৰ বাবে সমুদায় ধন আগবঢ়াইছে। এই ছেগতে উক্ত
প্ৰতিষ্ঠানৰ সূধীসকল ক্ৰমে শ্ৰদ্ধেয় মমতাজ আহমেদ, শ্ৰীযুত
গৌতম প্ৰসাদ বৰুৱা, শ্ৰীযুত পৰিমল বৰকাকতি আৰু অগ্ৰাণ
সকললৈ সভাৰ হকে শলাগ জনালোঁ।

গ্ৰন্থখনৰ ছপা কাম সম্পূৰ্ণ কৰাত সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি

শ্রীযুত মহিম ববাদেরবপৰা পোৱা দিহা পাবৰ্শৰ বাবে
তেখেতলৈ সভাৰ হৈ কৃতজ্ঞতা জনালোঁ।

আৰ্হিগত শুধবাই সহযোগ আগবঢ়োৱাৰ বাবে নগাঁৱৰ
শ্রীযুত বতিমোহন নাথ ডাঙৰীয়ালৈও শলাগ ব'ল। আশা-
কৰোঁ। গ্ৰন্থখন সদাশয় পঢ়ুৱৈ বাইজে আদৰি লৈ সভালৈ
সহযোগ আগবঢ়াব।

“চিৰ চেনেহী মোৰ ভাষা জননী।”

৩১ ডিচেম্বৰ, ১৯৯০ চন
চন্দ্ৰশান্ত সন্দিকৈ ভৱন
যোৰহাট-১

শ্রীসতীশ চন্দ্ৰ চৌধুৰী
প্ৰধান সম্পাদক
অসম সাহিত্য সভা

প্ৰধান সম্পাদকৰ নিবেদন

পূৰ ভাৰতৰ এটা বিশিষ্ট ঐতিহ্যমণ্ডিত ভাষা হ'ল অসমীয়া
ভাষা। অসমবাসীৰ চৈতন্য প্ৰবাহ বহন কৰা অসমীয়া ভাষাৰ
উৎস স্থল সংস্কৃত, এই বিষয়ে সন্দেহ নাই, কিন্তু তাৰ
লগতে আছে অন্যান্য ভাষা গোষ্ঠীৰ অৱদানো। আৰ্য-অনাৰ্য
ভাষাৰ মিশ্ৰিত ৰূপ হ'ল অসমীয়া ভাষা। সেয়েহে পণ্ডিতসকলে
ক'বলৈ বিচাৰে যে “অসম ভাষাতত্ত্ববিদৰ ভূ স্বৰ্গ”।

উনবিংশ শতিকাত অসমত চ'হ খেতিৰ বাবে চাহ বাগিছা
আৰম্ভ হয়। ১৮৩৯ খ্ৰীষ্টাব্দত নাজিৰাৰ আসাম কোম্পানী গঠন
হোৱাৰ পাছৰেপৰা অসমলৈ ভাৰতবৰ্ষৰ অন্যান্য ঠাইৰপৰা
বাগিছাত কাম কৰিবলৈ বহুৱা আমদানি কৰা হয়। এই ক্ষেত্ৰত
১৮৫৯ খ্ৰীষ্টাব্দটি আমাৰ বাবে স্মৰণীয়। এই খ্ৰীষ্টাব্দতে গঠন
হেৱা “এছোসিয়েশ্যন” বাগিছাত কাম কৰিবলৈ বিশেষ
বোনাচ দি ‘আবকাটি’ মকৰল কৰে। ‘গিবমিট’ দি অনা বহুৱা-
সকলক আনি উজনি অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত কামত
লগোৱা হৈছিল আৰু তেতিয়াৰেপৰা অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য
সংস্কৃতিৰো এটি নতুন দিশৰ সূচনা হয়। ব'গ, বিহাৰ, মধ্য
প্ৰদেশ, উত্তৰ প্ৰদেশ, তামিলনাডু, অন্ধ্ৰ, মহাৰাষ্ট্ৰ, উৰিষ্যা
আদি ঠাইৰ পৰা বহুৱাসকলক অনা হৈছিল। বিভিন্ন ঠাইৰ-
পৰা অনা বহুৱাসকলৰ নিজা ভাষা আছে। কিন্তু ইজনে সিজনৰ
ভাৱ আদান-প্ৰদান কৰিব পৰাকৈ অসমৰ মাটিত সৃষ্টি
কৰি ল'লে এটি কৃত্ৰিম সুকীয়া ভাষা— যাক বাগিছাৰ-চাহাবসকলে
এসময়ত ‘কুলি বাত’ বুলি নামকৰণ কৰিছিল। যিহেতু “কুলি”
শব্দটি অসমীয়া সমাজত চিৰ-প্ৰচলিত নহয়-আৰু বাগিছাৰ

বহুসংস্কৰ বাবেও মৰ্যাদাপূৰ্ণ নহয় সেই বাবে সময়ত ইয়াক চাহ বাগিছাৰ অসমীয়া ভাষা বুলি পৰিচয় কৰা হয় (যেনেকৈ নাগামিজ—
—অৰুণাচলী অসমীয়া)। বৰ্তমান এই ভাষাক কোনোৱে চ'দানি বা বাগানীয়া অসমীয়া বুলিও নামকৰণ কৰিছে।

অসমৰ চাহ বাগিছাত কাম কৰিবলৈ আহি এই মাটিকেই অপোন কৰি লোৱা চাহ বাগিছাৰ অসমীয়াসকলৰ ভাষা সাহিত্য সংস্কৃতিক পোহৰলৈ অনাটো অসম সাহিত্য সভাৰ ঘাই কৰ্তব্য বুলিয়েই গণ্য কৰি আহিছে। সভাই চাহ বাগিছা সম্পৰ্কীয় এঘাৰখন পুথি প্ৰকাশ কৰিছে।

অসমৰ বিভিন্ন চাহ বাগিছাত ব্যৱহাৰ কৰা, সিঁচৰতি হৈ থকা শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য সমূহে অসমীয়া শব্দ ভাণ্ডাৰক চহকী কৰিছে। সেয়ে, এই শব্দ সমূহো বৰ্তমান অসমীয়া অভিধানৰ ঘাই সমল।

অসমৰ এগৰাকী সাহিত্যিক, চাহ বাগিছাৰ ভাষা সাহিত্য সংস্কৃতিৰ গৱেষক লেখক শ্ৰীদেউবাম তাছা, এম এই এনে শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য সংগ্ৰহ কৰি অসম সাহিত্য সভাক প্ৰকাশৰ বাবে আগবঢ়ায়। সভাৰ ১৯৮৮-৮৯ বছৰৰ কাৰ্য-নিৰ্বাহক সমিতি তথা প্ৰকাশন সমিতিয়ে বিষয়টিৰ গুৰুত্ব বুজি চলিত বছৰৰ ভিতৰতে প্ৰকাশৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে। আমি পাণ্ডুলিপিটো শ্ৰীচন্দ্ৰকুমাৰ হাজামক পুনৰীক্ষণ কৰিবলৈ দিওঁ। শ্ৰীহাজামে অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে পুথিখনৰ গুৰুত্ব বুজি এটি তাৎক্ষিক মন্তব্যেৰে প্ৰকাশ কৰাৰ অভিমত দিয়ে। এই সুযোগতে সভাৰ আগশাৰীৰ কৰ্মী তথা সাহিত্যিক শ্ৰীদেউবাম তাছা, এম, এ আৰু শ্ৰীচন্দ্ৰকুমাৰ হাজামলৈ আমাৰ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। এই খনেই এই বিষয়ক প্ৰথম পুথি। গতিকে এই পুথিয়ে ভাষাতত্ত্ব গৱেষকসকলক সহায় কৰিব পাৰিব বুলি আৰু

ভৱিষ্যতে অভিধান আদি সংকলনৰ বাবে বাট কাটিব পাৰিব বুলি আশা কৰিলোঁ।

পুথিখনৰ বেটুপাত অংকনকৰোঁতা যোৰহাটৰ 'দি ছেটাছ'লৈকো ধন্যবাদ জনালোঁ। নগাঁৱৰ পুথিঘৰ আৰু পুথিঘৰ প্ৰেছে পুথি-
খন ছপাই দিয়াৰ বাবেও শলাগ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন
যোৰহাট-৭৮৫০০১

অমল বাজখোৱা
প্ৰধান সম্পাদক
অসম সাহিত্য সভা

লেখকৰ একাষাৰ

বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি গঠনত চাহপতীয়া সমাজৰ অৱদান অনস্বীকাৰ্য্য। তিল তিল কৰি তিলোত্তমা সৃষ্টি হোৱাৰ দৰে বিভিন্ন জাতি উপজাতিৰ অৱদানেৰে গঢ়ি উঠা অসমীয়া ভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত শেহতীয়াভাৱে চাহপতীয়া সমাজৰ বৰঙণি যথেষ্ট বুলি স্বীকৃতি লাভ কৰিছে। ভাষা কোৱাৰ ক্ষেত্ৰত অসমীয়া মাাতৃ ভাষাৰ কেইবাটাও আঞ্চলিক ৰূপ থকাবদৰে চাহবাগিছা অঞ্চলসমূহতো কথা কোৱাৰ একো একোটা সুকীয়া আৰু আঞ্চলিক 'বোলি' অথবা 'ফাৰ্চী' বা 'দোৱান' প্ৰচলিত হৈ আছে। এই বোলিৰ বাবে ব্যৱহৃত হোৱা প্ৰচলিত শব্দখিনিকেই চাহনিয়া 'জ' বুল-ঝুঁড়'ৰপৰা বুটলি আনি অসমীয়া মাাতৃ ভাষাৰ শব্দসমূহৰ লগত পৰিচয় কৰি দিয়াৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। এনে কৰিবলৈ যাওঁতে যিখিনি শব্দক চাহপতীয়া সমাজে নিজা সাঁচত পেলাই মান্য অসমীয়াবদৰেই ব্যৱহাৰ কৰাৰ উপযোগী কৰি লৈছে, সিবোৰৰ বহুখিনিকেই এই সম্ভাৱত সামৰি লোৱা হোৱা নাই। বাকীখিনিক মান্য অসমীয়াৰ সমৰূপৰ শব্দ-পুঞ্জ, মান্য অসমীয়াৰ প্ৰভাৱান্বিত শব্দ-পুঞ্জ আৰু মান্য অসমীয়াৰ আয়তনত নথকা শব্দ-পুঞ্জ হিচাপে চিহ্নিত কৰি শব্দ সম্ভাৱৰ বিভিন্ন কক্ষত স্থান দিয়া হৈছে। আধুনিক অসমীয়া অভিধান গ্ৰন্থেতা, ভাষাবিদ আৰু বৈয়াকৰণিকসকলে চাহবাগিছা সমূহত প্ৰচলিত এনেবোৰ শব্দৰ ঘুঙুলা গুচাই আগ-গুৰি বিচাৰ কৰি চাব বুলি আশা কৰা হ'ল।

এজনৰ মনৰ ভাব আনজনক বুজাবলৈ উপযুক্ত ভাষা আৰু উপযুক্ত শব্দ-চয়নৰ প্ৰয়োজনেই সৰ্বাধিক। চাহপতীয়া সমাজৰ বহুতেই গাঁওবাসীৰ ওচৰত থাকিও কথা এষাৰ বুজাবলৈ পুথিগত ভাষাৰ উপযুক্ত শব্দ বিচাৰি বহু সময়ত 'হ'য়বাণি' হ'বলগীয়া হয়। সেইদৰে বিভিন্ন কাৰ্যত চাহ বাগিছালৈ তহা বা চাহপতীয়া সমাজৰ লগত সংহতি বিচৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ সুধী সমাজেও উপযুক্ত শব্দ বা মাতৃ কথাৰ অবিহনে তেওঁলোকৰ আস্থা-ভাজন হ'ব নোৱাৰে এনেস্থলত "চাহ মজতৰ অসমীয়া শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য সম্ভাৱে" বাগান অঞ্চলৰ লগত আন অঞ্চলৰ অধিক বুজা-বুজি ওখা সংহতিৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰিব বুলি বিশ্বাস ৰাখিছোঁ।

সীমিত জ্ঞানেৰে পুথিখন সংকলন কৰি অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰধান সম্পাদক শ্ৰীযুত অমল ৰাজখোৱাদেৱৰ দ্বাৰস্থ হোৱাৰ মুহূৰ্ততেই তেখেতে 'চাহ মজতৰ অসমীয়া শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য সম্ভাৱ'খনৰ প্ৰকাশৰ যাৱতীয় ব্যৱস্থা লোৱাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়ে। এই সহায়ৰ বাবে অসম সাহিত্য সভাৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিলোঁ। পুনশ্চ উল্লেখ কৰিছোঁ যে, শ্ৰীযুত ৰাজখোৱাৰ ব্যক্তিগত উৎসাহৰ ফলতেই এই সংকলনটিৰ 'খণ্ডবাক্য' আৰু প্ৰবচনখিনি শেষৰ ফালে যোগ কৰি দিয়া হ'ল। শ্ৰীযুত ৰাজখোৱাই এই লেখকৰ ওপৰত ৰখা অকৃত্ৰিম ভৱষাই বৰ্তমানেও কৰীয়া দেহা আৰু মনত যথেষ্ট সকাহ দিছে। অসম সাহিত্য সভাৰ একনিষ্ঠ, সুদক্ষ বিষয়ববীয়া আৰু এজন সু-সংগঠক, সাহিত্যপ্ৰেমী হিচাপেও চাহবাগিছা অঞ্চলৰ পূৰ্বাপৰ প্ৰীতিৰ বান্ধোন বটকটীয়া কৰাৰো বহুতো ইংগিতবহু কাৰ্য সমাধা কৰাৰ প্ৰমাণো ৰাখিছে। সেয়েহে শ্ৰীযুত ৰাজখোৱাক এইখিনি কথাৰে প্ৰীতি-সম্ভাষণ জনাই নিজেই উৎফুল্লিত হৈছোঁ।

মোৰ ভাতৃসম বন্ধু শ্ৰীপৱন বুঢ়াগোহাঞিয়ে (বঙাল

পুখুৰী, যোৰহাট) বহুতো সময়ত বহুতো কথাৰ আঁত ধৰি
সহায়-সাবথি আগবঢ়াই আৰ্হি কাকত পৰ্যন্ত চাই দি প্ৰেৰণা
যোগোৱাত এইখিনিতে শলাগ লৈ থলে ।

‘কপড়-জংঘলে’, ‘কলাই-কচাই’, ‘কথন-মথন’, ‘পঠন-
পাঠনৰ’ মাজেদি অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতিৰ সম্প্ৰসাৰণৰ ক্ষেত্ৰত
আমাৰ পৰিয়ালৰ ক্ৰীমান কামাখ্যা, হ ক, অঘৰী, টাকলি, মেথাই.
পুনপুনী. ভেন্দু, চাঁওৰা ফুচীকে আদি কবি উঠি অহা যিসকল
চাহপতীয়া সন্তানে ক্ৰান্তিকালৰ সাঁকোত খোজ দিবলৈ লৈছে,
তেওঁলোকৰ জয়-যাত্ৰাৰ উদ্দেশ্যেই এই ক্ষুদ্ৰ পুথিখন উছৰ্গা
কৰিলে ।

হাতীগড় চাহবাগিছা

যোৰহাট- ৭৮৫০০৭

১৫-১-৮৮

(টুচু পৰব)

দেউৰাম ভাছা

সূচী

গছ-গছনি (ক,খ,গ)	১
ফুল	৩
শস্য (ক,খ)	৪
শাক-পাচলি	৫
চবাই (ক,খ)	৬
জীৱ-জন্তু (ক,খ)	৯
কীট-পতঙ্গ (ক,খ)	১১
সবীষ্প	১২
ধাতু	১৩
মাছ-কাছ আদি	১৪
ফল-মূল (ক,খ)	১৫
শৰীৰ সম্বন্ধীয় (ক,খ)	১৭
লোৰ সঁজুলি	২১
গুণাগুণ	২২
প্ৰকৃতি-জগত	২৪
ৰোগ-ব্যাধি	২৬
ঘৰ-গৃহস্থালি সম্বন্ধীয়	২৮
সম্বন্ধ-সম্বোধন	৩২
দেও-ভূত, পূজা-পাৰ্বণ আদি	৩৬
পূৰণা আৰু প্ৰচলিত গহণা আদি	৩৮
সান-মিহলি, শব্দ-বিদ্ৰাট আদি (ক,খ,গ)	৩৯
হাক-ডাক	৪৪
দৈনন্দিন (ক,খ,গ)	৪৬
একেধৰণৰ শব্দৰাজি	৭৩
সমৰূপৰ শব্দৰাজি	৭৬
শব্দৰ প্ৰয়োগ	৮১
ওপৰঞ্চি শব্দৰাজি (ক,খ,গ)	৮৩
কিছুমান খণ্ড বাক্য আৰু প্ৰবচন (ক,খ)	৯৫
কথাৰ ইংগিত	১৩৫

গছ-গছনি

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মানা অসমীয়া অর্থ

কবন্জ

কবচ্

কবিল

বাঁহ গাজ

কবম

চিকা-মবলীয়া

গুড়মল

কুটকুৰা

চিমল

শিমলু

ছাত্‌নি

চতিয়না

জৈড়

জৰী

জগীয়া

মবলিয়া

কগড়ু

তেঁতেলী

তেতুল

নুনিগছ

তুত্‌গছ

ধুতুৰা

ধত্‌বা

অঁহত

পিপড়

বঁহত

ডৌ, ডাহুক

ষোঁবা-নিম

বকম্

জেতুকা

বেন্‌জাতি, মেহেন্দী

বঙালী এড়া

ভেগুৰা

চজিনা গছ

মুন্‌গা

সোঁৱালু

হেংগালু

[খ]

অলক পুই

আকাশী লতা

কাঁসী বন

কাঁহুৰা বন

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

খকচিমা	জাৰ্মানী হাবি
গহুৰি কেঁচৰ	কেঞা বন
ঘাট গছ	ধপাত তিতা
চিক হাবি	উলু খেৰ
বুৰ্গুঙা	বনগুটি
নিচি	ফুটকা
তাড়ানী	তবা গছ
দাতু কাঁটা	জেটুলী লতা
দুব ঘাঁছ	দুবৰি বন
পাদ্ৰী লতা	ভেদাই লতা
পালা	বন-লতা আদি
ফুটকানি	ফুটকা হাবি

[গ]

কাঁড়ি	কলি
কেঁচৰ	চেঁচোৰ
চনকা	ঠুতকা, নবম, কোমল
চাবা	পুলি
বাঁড়	সৰু হাবি, পাতলীয়া বন
কুঁড়া	কঢ়ালি দিয়া, ডলি দিয়া
ঝাড়, বাঁপা	জোপা, জোপোহা
বুপুড়া	বহলকৈ ডাল-পাত মেলা
বাঁপ ডা	জোপোহা গছ
ঠুটলা গছ	লঠঙা গছ, আগলি ডাল
	ভঙা গছ
ডগ	কুঁহিপাত, কুমলীয়া আগ
চুট	গছৰ মূঢ়া
পুংড়ী	আগলি পাত, কলি
পুহা	
পহা	পুলি গছ
কুলা	

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

ফেংগীয়া, খেঞ্জী	ফেবেঙনি
শিকড়	শিপা
কুন্দা	গা-গছ
গাছ	গছ
গাজাড়	গেজেপনি

[ক]

ফুল

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

গেন্দাফুল	নার্জী ফুল
গুলঞ্চি	গুলচ
চালুক	ভেট ফুল
পদ্ম	পত্ৰম
পাইলুধা	মদাৰ
লালফুল	জবা ফুল
মুৰগী ফুল	কুকুৰাপহায়া
সন্জা ফুল	গধূলি গোপাল

শব্দ

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অর্থ
কুঁইহাঁ	কুঁহিয়াৰ
কাব্বা কুঁইহাঁ	অঁকি কুঁহিয়াৰ
চিট কুঁইহাঁ	
চব্‌চা	সৰিয়হ
চইব্‌চা	
জনাৰ	গোমধান বা মাটেক
মুং	মগু
বাহেড়	বহব
মাটি কলাই	মাটিমাহ
শন	মৰাপাট

[খ]

গুটি বুন	গুটি সিঁচা
পানী ঝিটা	পানী সিঁচা
পুঁৰাল	ধান খেব
ঝাঁক দিয়া	জ্জং দিয়া, ধোঁৱা দিয়া কাঁয়
ধান চিচ্	ধানৰ সীহ
অঁকুৰ	গজালি, অংকুৰ

শাক-পাচলি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অর্থ
কুন্দী	কুন্দলী
কাব্‌লা	কেবেলা
কুম্‌ড়া	কোমোৰা
কুদ্‌কম	টেঙা মৰা
কাঁটা শাগ	হাতী খুতৰা
খীৰা	জ্জং তিঁয়হ
খাম্বা, খামালু	কাঠ আলু
খাড়া শাগ	মৰিচা
খট্‌ৰা	খুতৰা
ঘাংৰা	লেচেৰা মাহ
চীম্	উবহী
ছাত্	কাঠফুলা
ছালন্তী শাগ	মাটিকাছৰি
চিচি গা	ধুন্দু লি
ঝি গা	জিকা
ঝাল	জলকীয়া
ঝইলকা	
ঝান্ ঝালকী	কণ জলকীয়া
টিহ্	তিঁয়হ
ডি লা	বঙালাউ
ধুৰুপ শাগ	জ্জোণ
পুই	পুৰৈ
পবল	ভোল, তৰই
বিলাতী বেগনা	বিলাহী

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

বেগনা	}	বেঙেনা
বেগুন		
বাইগন		
বেং পাত		মানি-মুনি
ভাতুৰা শাগ		জিলমিল
ভেঁড়ি ঝিগা		ভেঙি
চুখনী আলু		মোৰা আলু

চৰাই

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

অলবকা	হেঁটলুকা
আকপাক	কেতেকী
কুটিছ	বটা চবাই
কুহলি	কুলি চবাই
কড়বেংগা	কোকলোঙা
কাৰা	কাউৰী
কাণা মচৰী	কণামুচৰি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

কাঠ ঠকড়া	}	বাঁচেটোকা
কাঠ ঠটকা		
গড়ুল		বৰটোকোলা
গবৰীয়া ময়না		কাণ-কুৰিকা
গিৰী		শগুন
ঘৰময়না		ঘৰশালিকা
চিড়িয়া ময়না		ছুটিয়া শালিকা
চিল		চিলনী
চিকুৰা		কুকুৰা
চুগা		ভাটো
চটে, চটীয়া		টোকোৰা, ঘৰ-চিৰিকা
চুগী		শগুন
চামচিকা	}	চুঙা বাহুলি
চাম বাদলী		
টেঁৰা		কাউ চবাই
ডাহুক		ডাউক
চেঁচু	}	ফেচু চবাই
চেঁচুৰা		
ধইনশা		ধনেশ
ধবী		বালিমাহী
ধুন্দু		হুহু
নাকাট'ড়া		ধনেশ
পাহাৰীয়া ময়না		ময়না
পাঁড়কী		কপো চবাই
পিয়		সখিয়তী
পাতটিপি, টিপটিপি		পাতসিয়া
ফুলফিছি		মো-পিয়া
ফিকুড়		খোপা বন্ধা চবাই
বাজ		শেন
বকলী		বগলী

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

বাদলী, বাহুল

বাহুলি

মেজুব

ম'বা চবাই

মৌকাল

কুকুহা

মাছকিলা

মাছবোকা

মাছবাংগা

মুগবী

কুকুবা

মুৰ্গী

লালবগ

ইটাগুৰি

হাঁহ

হাঁহ

হাইঠল

হাইঠা

হেঁটেটে'ৰা

বালিঘোঁৰা

[খ]

পাখুড়

চবাই

পাইক

পালক

পাখি

ডেনা

ডানা

ডেউকা

বন্দা

বঁতা

চবাইৰ বাহ

ঘুবনী বহা

উমনিত বহা

ফড়কা

পোৱালী জগোৱা

উড়ান

উবনীয়া হোৱা

বিছা মুৰ্গী

জৈ কুকুবা

উণ্টা মুৰ্গী

চাঁড়া মুৰ্গী

মতা কুকুবা

ধাইড় মুৰ্গী

মাইকী কুকুবা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

কাটুল

ডেকেৰা মাইকী

চেংনা

চেংনী

কুকুবা পোৱালি

পাহাড়

যুঁজত জিকা মতা কুকুবা

কাঁইট

কুকুবা যুঁজোৱা বেঁকা ছুৰী

বিন্জবা মুৰ্গী

ফুটফুটীয়া বঙব কুকুবা

মালা মুৰ্গী

বংচটীয়া কুকুবা

জীৱ-জন্তু

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

উদ্ বিলাই

উদ্

কটাছ

হেঁপা

কাড়া

মহ

খেড়া

শহা

গহ বি

গাহবি

ঘঁড়া

ঘোঁৰা

চাহী

কেটেলা পছ

ছাগল

ছাগলী

চৌৰৰ

গাহবি

চিড়'ৰা, চিড়ুৱা

কেৰ্কেটুৱা

নেহুল

নেউলা

নেউল

বিলাই

মেৰুৰী

বৰা গহবি

বনৰীয়া গাহবি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

ভেঁড়ি	ভেঁৰা
ভেঁচা	মেথোন
ভেঁড়ি ছাগল	ভেঁৰা
বদা ছাগল	ভটৰা, ভোবোলা ছাগলী
লাকড়া	কুকৰনেচীয়া
হাগাগেজা	জহামাল

[ৰ]

আঁপড়া	আঁচোৰা
আঁড়িয়া	যুদ্ধবাজ জন্তু
কাচায়া	কচাই
কেঁতৰ	চিকৰা
খীৰ্ছা	ফেঁহ
গহাল	গোহালি
গবৰ ডিং	গোবৰৰ দ'ম
গবৰ গাদা	
নুচা	নখেৰে আঁচোৰা
নুচড়া	
নখৰা	
চুঁছা	খোঁচা, মূৰেৰে খুন্দিওৱা
পঁছড়া	
নেংগুড়	নেজ
ফড়িয়া	তপিনা
বাগাল	বখীয়া
বাণ্ডিয়া, বাঁড়িয়া, বাঁড়ী	নেজখৰা, খৰা
ভুটৰী	ভুক
ক'ৰা	নোম

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

লেণ্ডি	লাদ
হাব্চা	কামোৰা (কুকুৰৰ ক্ষেত্ৰত)

কীট-পতংগ

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

ইচৰিংগা	উইচিৰিঙা
জোনপুকী	জোনাকী পকুৱা
বিন্‌বিন্‌, বিন্‌জি	জিলী
তেলচাটি	পঁইতা-চোৰা
পেঁপলা	পখিলা
পাপলি	
ফংড়িং	ফৰিং
বুকবুদলু	পাখি গজা উই-পকুৱা
ডাঁইচ	ডাঁহ
ভমৰা	ভোমোৰা
ভমৰ	
মাছি	মাখি
মছড়	ম'হ
মেগডুল	জিঞা
মধু মাছি	মৌ-মাখি
মদ মাছি	
মাটি কছ	কোদো
লুতি মাছি	চেৰেপা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

চনচনীয়া মাছি ভেনা মাখি
হাঁড়ি ভম্ব টেকেলি কোদো

[খ]

কাংগেজবা চেলা
কুবকুট আমবলি পকরা
কেঁড়লই কেবেলুৱা
কেঁচুৱা কেঁচু, কুমি, পেলু
কেঁচুৱা মাটি কেঁচুমটা
কাড়া জ'ক মহ জোক
গবৰ পকা গুবকরা
ঘুবঘুবীয়া কুমটি
চুংগা পকা বিছা
জ'ক জোক
মাকড়া মকবা
হাতী জ'ক কুমজেলেকুৱা
পিপড়া পকরা
লহা পিপড়া বড়া পকরা

সৰীসৃপ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

কেঁকলাচ নাইপিয়া
খৰিছ ফেঁটা
গই গুই
ঘিৰ্গিট তেজপিয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

চুঁচুৱা চিকা
চুহা নিগনি
চুটিয়া চোৰা সাপ
চ'ড় মচোৱা
চামনা তবচেঙেলী, তেজপিয়া
টেটেংগা জেঠী
টিকটিকি কেঁচু সাপ
তেলুৱা সাঁপ এন্দুৰ
মুচা বামুণীয়া
হলহলীয়া শ'ক্চুৰ বা শ'ক্চুল
বান্ধ ফড়া, বাজসাপ নাইপিয়া
লহ'টন

ধাতু

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

সনা সোণ
ৰূপা ৰূপ
লহা লোহা
তাম্বা তাম
চিচা সীহ
কাঁষা কাঁহ
চান্দি ৰূপ

মাছ-কাছ আদি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

আইচ	মাছৰ বাকলি
আইড় মাছ	আৰি মাছ
ইলছা	ইলিছ
কাঁকড়া	কেঁকোৰা
কুমীৰ	কুম্ভীৰ, ঘঁৰিয়াল
কুটী মাছ	কুটি
কাঠ বেং	পাত বেং
কাছিম, কছুরা	কাছ
খাঁকড়ি	কেঁকোৰা
খইলছা	খলিহনা
গেঁতু	বতীয়া মাছ
গেঙা	বৰ শামুক
গগলী	শামুক
ঘগলী	
ঘংগী	
ঘৰ বেং	চুক ভেকুলী
চেং	চেঙেলী
চিংড়ি	মিছা মাছ
চুঁইচ	শিহ
জাল মাছ	মিছা মাছ
টেংৰা	শিঙৰা
টুৰী বেং	চুক ভেকুলী
তুড় মাছ	টোৰা মাছ
দাইড়কিন	দৰিকপা
দাঁড়কিন	

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

দাড়া	কেঁকোৰাৰ ঠেং
পহনা মাছ	মাছৰ পোনা
কালিয়া	কাকুলি
বক মাছ	ককিলা, ডোলৰ মাৰি
বেং পুঠি	লালুকী
বাঁচপাতীয়া	চেলকণা
ভেদা	গেদগেদী
বাজ বেং	বামুণী ভেকোলা
শাঁক	শংখ
শুক্কাটী, শুটুকী	শুকান মাছ

ফল-মূল

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

আঁওলা	আমলখী
আমড়া	অমৰা
কপিতা, মধুকল	অমিতা
কামবাংগা	কৰ্দৈ
কাঁঠাল	কাঁঠাল
গহৰি আলু	মোৰা আলু
চালতা টেঙা	ও টেঙা
চকৰখন্দা	বঙা আলু
লাল আলু	

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

চিয়াল	চিৰাল
জামুন	জামু
টেমবচ্	মধুবি-আম
ডুমুব, ডিমুব, } ডুমইব, ডিমইব }	ডিমক
মাদাল	শ্রীফল
মিঠা টেংগা	সুমথিবা টেঙা
ড'ভাটেংগা, বাবাক টেংগা	ববাব টেঙা
লেটকু	লেটেকু
হবতকী বা হৰৈ	শিলিখা

[খ]

কাঁঠাল কছ	কাঁঠালৰ ফুটা
কাঁঠাল ভতা	কাঁঠালৰ বাছ
কচা	কেহা
কল খান্দি } কল থকা }	কলৰ থোক
কলফুল	কলডিল
ডাঁছা	পূৰঠ
চকা, চক্লা	বাকলি
ডংগী	পতুৱা, ঢকুৱা
বকুল	আমৰ মল

শৰীৰ সম্বন্ধীয়

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

আইথ } আঁথি }	চকু
আমঠা	আমঠ
এঁঠ	আঁঠ
এঁড়ি	গোবোহা
এণ্ডা	চকু পকোৱা
কল্জা } কইল্জা }	কলিজা
কমৰ	কাঁকাল
কাঁথ বগল	কাষলতি
কাণগুৱা	কণামাকৰি
কেঁচি	ফেচকুৰি
খাপ্ৰী, খপ্ৰি	লাওখোলা
খুন	তেজ
গেধি	মূৰৰ ঘিউ
গলা	ডিঙি
গতৰ	শৰীৰৰ অবয়ব
গাণ্ডি	মলদ্বাৰ
গাঁড় } গুদ }	যোনি
ঘেঁচা } ঘাড় }	ডিঙি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

ঘিলু	মূৰৰ দ্বিউ
চুতৰা	টিকা, তপিনা
চখু } চইখ }	চকু
চেরা দাঁত	গুৰি দাঁত
চঁয়া	মাখিছাল
চামড়া	চামৰা, ছাল
চুৰাংগ (সৰাংগ)	গা, দেহা আদি
ছাতী	বুকু
ছপতী	হাত-ভৰিৰ পতা
	অথবা চকুৰ পতা
ছাঁহিব } ছাঁয়বা }	ছাঁ
জিভ	জিভা
জাং	কবঙণ
ট'টী } টুটী }	ডিঙি, কঠনলী
ঠট	ওঁঠ
ঠেহন	কিলাকুটি
ডেহা	চকুৰ মণি
ট'ক	সেপ
থত'না	থু'তৰি
থু'ক	থু
হুহু	স্তন
হুহু	পুকষাংগ
নিকাচ	নিশাহ
পঁটা	পেটু
পাটী	ওঁঠদ্বয়
পাঞ্জৰা	কামিহাড়

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

পন্দ }	মলদ্বাৰ
পুদী	যোনি
ফপ'চা	হাঁওফাওঁ
ফুল	পাছশাল
বাঁহী } বাজু }	বালু, বাউসি
বুক	বুকু
বিয়া }	যোনি
বয়া }	
বাও, এ'ড	পুকষাংগ
ভকি	মলদ্বাৰ
ভুটৰী	ভু'ক
ভুগী	নাভি অংশ,
ভুড়ি	নাড়ী-ভু'ক
ভুক্‌চুন্দি	তালু, মূৰৰ অংশ
মিটকা	চকু পিৰিকিওঁৱা
মুণ্ড }	মূৰ
মুড় }	
যু'জৰি	পুকষাংগ
বকুত	বক্ত, তেজ
লাইভুটী	নাভি
লহু	তেজ
লাৰ }	লালটি
লালচী }	
লড়িমাস	কলাফুল
লা'ড	পুকষাংগ
শিগন	শেঙুন
লুড়-লুড়ী	আলজিভা

[৬]

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অৰ্থ

আশাৱতী	গৰ্ভৱতী তিৰোতা
কঁকা, কঁকী	বোবা
কুব্ড়া } কুব্জা }	কুঁজা
কাণা, আন্ধা	কণা, অন্ধ
কুন্দলা	নোদোকা, শকত-আবত
খঁছা } খঁপা }	খোপা
খদা	খোদিত কৰা
গা-ভাৰী	গৰ্ভৱতী
চুটকি	টিকনি
চাঙু, চাঙী	তপা, টকলা
টেৰা, টেৰী	কেঁৰা
ঠুৰকা, ঠুৰকী	চুটি-চাপৰ
তত্‌ড়া, তত্‌ড়ী	খোনা
তাগড়া	শকত-আবত, শক্তিরান
দাত্‌ৰা, দাত্‌	উজলাদাঁতীয়া
হুজীয়া	গৰ্ভৱতী
ধুম্‌চা, ধুমচী	শকত, নোদোকা
পাঞ্জিয়া	অনুসৰণ কৰা
পাঞ্জ	খোজৰ চিন
ফগ্‌লা	সোলা
ফিচি, কঁচি	ফুল কুমলীয়া, কলি
ভুইৰা, বহিৰা	কাণেৰে নুশুনা, কলা
মইল	মলি
লেংড়া, খঁড়া	লেঙেৰা, খোৰা
লুল্‌হা	কোড়া, পংগু

লোৰ সঁজুলি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অৰ্থ

কাটাৰী	কটাৰী
কাঁইচি	কাচি
কড় } কোদাল }	কোৰ
গাঁথা	শালি ধৰা, গৌঠনি
চিয়ঁড়ী	শৰ, কাঁড়
চাচ্‌ কড়	পাতি কোৰ
চিঘি	তীব, লোহাৰ কাঁড়
ঠুটী	টোপা কাঁড়
টাংগিয়া	পৰশু কুঠাৰ
দাও } দাওলি }	দা
ধেনুক	ধনু
পাটান	লোহাৰ কাঁড়, তীব, ধানৰ পতান
পাঁচৰ	বাঁহ-কাঠৰ খিল বা শলা
ফাৰ্‌চা	পৰশু কুঠাৰ
বঠিং } বঁইঠা }	মৈদা
হলী	কুচীয়া কালি

শুণাশুণ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

আচকট	এলাহ
আচকটীয়া	বোদ, এলেছৰা
আলকুটীয়া	দন্দু বা
আলিচ	এলাহ
আলটীয়া	এলেছৰা
আলগামুখা	মুখ পাতল লোক
কুটনী	কথা লগোৱা লোক, টুটকীয়া
কুটি	এলেছৰা
কুটিয়া	
খাঁকলা	খকুৱা
খত বা	ধূত, কথা লগোৱা লোক
গুমড়া	গোঙোৰা
গাঞ্জাডীয়া	গাঞ্জা খাওঁতা, ভঙুৱা
যাতী	কামত হেলা কৰা লোক
ঘৰঘুচ বা	ঘৰ-গুনা
চুস্তি	এলেছৰা
চহু	বুৰ্বক, ভোদা
চাটি	মিছা, মিঠা কথাৰ ফুচুলনি
চাটিয়া, চাটকাৰ	মিছলীয়া, ফাঁকিবাজ, ফুচুলাওঁতা
চিনাবী	নটী, বদমাইচ তিৰী
চুগলি	কথা লগোৱা
চুগলিয়া	কথা লগাই ফুৰা লোক

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

চিপা	}	কুপণ, চিকটা
চিপচ		
চিপচা		
চিল্লা		চিঞৰা
ছলকী		চঞ্চলা, চল দিয়া তিৰী
ছঁচৰা		লুভীয়া, খকুৱা
চিট্		লাঠীৰা, ধূত
চাংগা, চেংগা		হটুঙা, ওখ লোক
থেতড়		নিলাজ, লগাতে লাগি থকা লোক
দগ্‌লা		অবিশ্বাসী, কথা নবখা লোক
দুপন্দীয়া		ছই ধৰণে কথা কোৱা লোক
পিলু	}	ভয়াতুৰ, সাহস নথকা লোক
পুলকা		
পাটীয়া		ফুটনিবাজ
পেন্দুৱা		মিছলীয়া, ফাঁকিবাজ
পেন্দা কথা		মিছা কথা
ফাট্‌ড়া		ফতুৱা
ফাঁকিয়া		ফাঁকিবাজ
ভকড়		বুৰ্বক, অঁকৰা
ভিক্		ভিক্ষা
ভুটকা		চাপৰ, কঁটীয়া
ভিক্ মাংগা		ভিক্ষাবী
ভেঁড়ুৱা	}	ভুৱা দি ঠগাই খোৱা লোক, কাপুকষ
ভাঁড়ুৱা		
ভাংগুৱা		ভঙুৱা
ভংভঙীয়া		আঁৰ-বেৰ নথকা, খোলা মনৰ লোক
ভেন্দা	}	ভোদা, অঁকৰা
ভদা		

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

মুবাদ্	সন্মান, যশস্যা
মাংগনীয়া	মগনীয়া
মেডুৰাবী	অহংকাৰী, মদগৰী
মছৰা	মদপী, মদাহী
মদাডী	
মদড়িয়া	
মিশুক	মিলিব পৰা লোক
বাচুৰা	মায়া-মমতাহীন লোক, অবসিক
বাশ্ভাবী	বাশি গধুৰ, ব্যক্তিত্ব থকা লোক
লভী	লুভীয়া
লভীয়া	
লেচ্ড়া	কামত দেবী কৰা লোক
লালচীয়া	লুভীয়া
লেলা	খং-বাগহীন, নিৰ্জু, নিবীহ
হিচকুটলা	হিংসাকুৰীয়া, হিংসুক
হিজাব	আখেজ, হিংসা
হেবড়	হেবাং, বুৰ্বক
সাদাসিধা	সবল, হোজা, পোনপটীয়া

প্রকৃতি-জগত

আমাস	অমাবস্যা
আলো	পোহৰ, আলোক
আহ্লা	পোহৰ, উত্তাপ
আগুন	জুই

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

ইন্ঝব	পোহৰ
কাদা	বোকা
কুঁৱাছ	কুঁৱলী
গাং	জলাশয়
গাঢ়া	গাঁত, থিয়কৈ পোতা
চান্দ	চন্দ্র
চিঁচিব	নিয়ব, কুঁৱলী
চেঁউলা	শেলাই, শেলুৱৈ
চেঁৱাল	
চকাল	বাতিপুৰা
চানচুন	নিৰ্জন, জনশূন্য
চিটাল মাটি	কুমাৰ মাটি, লিকটো মাটি
চড়চড়ীয়া ধূপ	চৌ-চৌ ব'দ
জছনা	জোনাক
ঝিটাছ	আছাবকনি
টিকব্	টিকা মাটি
টাইড	মুকলি ঠাই
টিলা	হাঁফলু, টিপ
ডুবি	দ পানীৰ হুদ, জলাশয়
ডুঙু	জাগল
ডাংগা	বাম ঠাই, ওখ ঠাই
তাৰা	তৰা
ধাচনা	গৰা, দ ঠাইৰ পাৰ
ধূপ	ব'দ
ধুংগা	ধোঁৱা
ফজীব	পুৱা বেলা
বৰখন্	বৰষুণ
বিহান্	আবেলি
বাতাচ্	বতাহ
বাদলা	ডাৱৰীয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

বাদল	ডাৰব
বাজ	বজ্রপাত
ভুৰ্কা	গুবৰু মাটি
মাছি আন্ধাৰ	কাগিমুনি সময়
লংগা	নলা, লোৰ, নৰ্দমা
সুৰুজ	সূৰ্য
সান্জ	সন্ধ্যা, গধূলি
হলা	হোলা, দ পথাৰ
পয়লা সান্জ	ফুট গধূলি

বোগ-ব্যাধি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

আম্বল	অজীৰ্ণ, বদহজম
কুঁহৰা }	কেঁকনি
কুঁথা }	
কুঁইলাঠী	শামুকীয়া
খঁকী	কাহ
খছ }	
খজুলি }	খহ
গহলা	জীয়াতু ভোগা, যাতনা,
	লেকাত ভোগা
ঘাম মাছি	ঘামচি
টাঁচ	হাঁপানী

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

উপবদম	হাঁপানী
চিকাঁ	হাঁচি
চুলঝাড়া	তেজ হাগনি
চিহ লি	চোম
ঝাড়া	শৌচ, হাগনি
চেঁকাৰ	উগাৰ অহা
দৰজ }	বিষ
দৰদ }	
ডুখা	বিষোৰা
পুনি লগা	পঁয়া লগা
ফড়া	ফোঁহা
ফচ্কা	জোলা
ফুচ ডী	সক ফোঁহা
বখাৰ	জ্বৰ
বৰ্ণা	শালমইনা
বাইত কাণা	কুকুবীকণা
বঘা	কগীয়া ক্ষীণ
বগ ঢেনা	ক্ষীণাই যোৱা কগীয়া মানুহ
শনফুলা	বক্তহীনতা, ওখহা বোগ
সুটকা	স্মৃতিকা-জ্বৰ
হেঁচ বা }	উদ্ফাঁই, হাঁপানী
হেঁচ বাণি }	
হেঁটকি	হেঁকটি
হাঁস-ফাঁস }	ফোঁপনি
হেঁচ ফেঁচ }	

ঘৰ-গৃহস্থালি সম্বন্ধীয়

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

আঙনা, আগনা	চোতাল
আঙঠা	অঙঠা
আঙবা	এঙাব
আধন	অধন
আলনা	শুদা, নিমখবিহীন
আল চাউল	আবৈ চাউল
আকরা চাউল	
আঠানীয়া বাটি	মজলীয়া ধবণৰ বাটি
উষণ চাউল	উহোৱা চাউল
উচুম পানী	কুহমীয়া পানী
উলাই বখা	সামান্য গবম কৰি বখা
উচকা	আগবঢ়াই দিয়া
কলচী	কলহ
কঢ়াই	কেবাহী
কুঁড়া	গুড়ি
খঁচল	সক টুকুৰী
খেঁচকা	গেজেবা মৰা
খাঁচা	চবাইৰ সঁজা, হেঁচা দি কোৱা
খাড়ী	খৰিকা, কাঠী
খাড়কী	
খীৰ ভাত	পায়স, পবমান্ন
খিচুড়ি ভাত	খিচিৰি
গাগৰা	গোগৰী

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

গাঁঠবি	টোপোলা
গম্‌চা	ভেঁকুৰা
ঘেৰা	ডুলি
ঘুটনী	ঘোদলা, ঘোটনি মাৰি
চুহুবাটি	সক বাটি
চুপ	কুলা, ডলা
চংগা	চুঙা
চংগী	
চুৰুৱা	চুৰুহা, জোল
চুলা,	চৌকা, জুহাল
চুলাশাল	
চাঁচাগড়া	পানী পাছ
চাটু	হেঁতা
চখা	সনা
চাটনি	পিটিকা
চাখনা	মদৰ লগত খোৱা তৰকাৰী
চকুড়ি	চুৱা ভাত
চিকণ	ফণী, কাঁকৈ
চীতা	সেঁওতা
চিৰাক	চাকি
চইলতা	শলিতা
ইঁড়া	গোবৰ পানী ছটিওৱা কাৰ্য
ছনকা	তেল মৰা, ফোৰণ দিয়া
ছাইন্	ঘৰৰ চাল
জাম বাটি	ডাঙৰ বাটি
ঝুপড়ী	জুপুৰী
ঝল	জোল, চুৰুহা
ঝাড়ু	জাক, শোটা
ঝাড়ুৱা	জাক দিয়া কাৰ্য, জাকৰে কোবোৱা
ঝাড়ুদাৰ	জাক দিয়া লোক

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

টিকুলি	টেকেলি
টুপা	সক টুকুৰী
চেঁকা কাঁড়ি	খুবলি
ডেটিয়া	গৰিয়া পৰা. নিমিলা ভাগ
ডেলী	ডুলি. মেৰ
ডেবা	বহা ঘৰ. সাময়িক আস্থান
তাতা	উত্তাপ হোৱা, গৰম হোৱা, তপত
দেহ বী	ছৱাৰ দলি
ধুকনী	বিছনী
ধুকা	বিছ
নিভা	নুমুৱা
নেভা	
নিঝা	
পুছাই দিয়া	মচি দিয়া
পান্চিয়া	সেবেকা, পনীয়া
পিন্দাড	ঘৰৰ পিছফাল
পাছড়া	জৰা কাৰ্য, পৰিষ্কাৰ কৰা
পিঁড়া	পীৰা
ফড়ন্	ফোৰণ
ফুকা	ফু দিয়া
ফুকুল	ফু মৰা চুঙা
ফিকা	গুদা
ফাপুন্দা	
ফাঁপ ডা	ভেঁকুৰা, ফাঁপৰ
ফঁপ ডা	
বল্কা	গৰম কৰা. উতলোৱা
বৰা	বস্তা, থৈলা
বাঁটা	বৰ্টন কাৰ্য, ভাগ কৰা
বাখ্ৰা	ভাগ, অংশ
বটলৈ	বটুৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

বাচী ভাত	পাইতা-ভাত
বাঁহক	বাঁওকা, বিৰিয়া
ভাঁড়াৰ	ভঁৰাল
ভাৰি	গধুৰ
ভাকৰা	ভাৰ কঢ়িওৱা লোক
ভুঁছা	ভুঁহ গুৰি
ভুৰ্চী	তাপ লোৱা জুইকুৰা
ভজ	ভোজ
ভোজ্‌নী	ভোজনৰ সিধা
ভিজা	পানীৰে তিওৱা
মাড়ালী	গোবৰ পানীৰে ঘূৰণীয়া
	লেপন, মৰল
মটুৰি	টোপোলা
মেচলা	মেজ
মুটকী	ডাঙৰ পেটৰ কলহ
মেৰাপানী	লাওপানী
মেৰাভাত	লাওপানী বনোৱা ভাত
শিল নড়া	শিল আৰু পটাগুটি
সন্জা বাতি	সন্ধ্যা-বাতি
হাঁড়ি	কলহ
হাঁড়িয়া	লাওপানী

সম্বন্ধ-সম্বোধন

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অৰ্থ

অজা	}	ককাদেউতা
আজা		
আজি		বুঢ়ীআই
আঁঠকুঁড়া		ববলা, আবিয়ে
কাকা		খুড়া
কাকী		খুড়ী
কাঠ বেটা	}	গুবগুবীয়া পো-জী
কাঠ বেটী		
কুবমা		সম্বন্ধীয় লোক, আলহী
গতনি	}	ভাই ভাইৰ পৰিবারৰ সম্বন্ধ
গতিন		
ঘৈতা		স্বামী
ঘৰ জামাই		ঘৰ জেঁৱাই
চালা	}	খুলশালী
চালী		
চাৰা-পুতা	}	পুত্ৰ-পুত্ৰীহঁত
চানা-পুনা		
চমদি		বিয়ে
চমদিয়ানী		বিয়েনী
চাডু		শালপতি
চাঞ্জলা		মাজুৰ পিছৰজন
জেঠা		ববৰাপ
জেঠী		ববমা
জেঠ শাচ্	}	বাই শাহু, জেশাহু
জেঠ শাউড়ী		

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অৰ্থ

জামাই		জেঁৱাই
টুবা	}	মাউবা ল'ৰা-ছোৱালী
টুৰব		
ঠাকুৰ জী	}	বাই শাহু, জেশাহু
ডেড় শাচ্		
ডেড় শাউড়		
ডা'গুৱা		ডঙুৱা ডাং ববলা
দাদা		ককাই
দিদি		বাইদেউ
নানা		ককা (মাকৰ দেউতাক)
নানী		বুঢ়ী আই (মাকৰ মাক)
হুহু	}	সকল ল'ৰা-ছোৱালীক মৰমতে মতা নাম, সম্বোধন।
হুনী		
নাতি		নাতি
নাতনী		নাতিনী
নাতা		সম্বন্ধ
নাং		উপপতি স্বামী
ননদ		ননদ ননন্দ
দেৱৰ		দেৱৰ
পিসা		পেহা
পিসৌ		পেহা
পিলা		সন্তান
ফুপু		পেহী
ফুপা		পেহা
ফুল		সখা
ফুলিন		সখিয়নী
ফুল বা		সখাৰ পিতৃ
ফুল মা		সখাৰ মাতৃ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

বা,	}	পিতা, দেউতা
বাপ,		
বাবা		
বড় বা		
বড় মা		বব বাপ
বহিন		বব মা
বনাই		ভনী
বহনই		ভিনিহি
বো		নবো
বাবু-মায়া	সন্তানক মতা	মবমব সম্বন্ধ
ববীয়াত		বব যাত্ৰী
বড়কী (ছোটকী)	ববজনী (সকজনী)	
বব		দবা
বহু	}	বোৱাবী
বুহাবী		
বেহাই		বিয়ে
বেহাইন		বিয়নী
বুঢ়া দাদা		ককা
বুঢ়ী দাদি		বুঢ়ী আই
বড়কা		জেঠেবী
বোৱাচিন		ভাই বোৱাবী
বেটা		পুত্ৰ
বেটী		পুত্ৰী, জী
বান্‌জা-বান্‌জী		বজা-বাজী
বেধুৱা		জহবা
মা		বো. মা
মামা		মোমাই
মামী		মামী
মিতা		মিতা, আতৈ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

মিত বা	মিতাব পিতৃ	
মিত মা	মিতাব মাতৃ	
মাঝলা	মাজু	
মিতুব	আলহী	
ভাঁহুব	বধুজনা	
ভেনেই	ভিনিহি	
ভজী	}	নবো
ভোজি		
ভোজাই		
ভাগনা	}	ভাগিন-ভাগিনী
ভাগনী		
মিনা, মিনি		ছোৱালী সন্তানক মতা
		মবমব সম্বন্ধ
বাঁটী		বিধৱা
বাখ্‌নী		বক্ষিতা
শ্বশুৰ		শহুৰ
শ্বাস্	}	শাহু
শ্বাউড়ী		
সাংগ		দবা-কন্যাৰ অনুজৰ সম্বন্ধ
সতিন		সতিনী
সৎ বাপ		মাতৃৰ দ্বিতীয় স্বামী
সৎ মা		পিতৃৰ দ্বিতীয় পৰিবাৰ
ধবম বেটা		পুত্ৰ তুল্য
ভাতাব		স্বামী, উপপতি
দোলাহ		স্বামী.

দেও-ভূত, পূজা পাৰ্বণ আদি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

অবা	ওজা
উপাস	উপবাস, আবাধনা
কাঠী নাচ	নাচ বিশেষ
কৰম	নাচ বিশেষ
কৰমতী	কৰম পূজাৰ ব্ৰত উপবাসী
কন্ধ	বুকুত চকু থকা ভূত
খেম্‌টা	নাচ বিশেষ
যুগুৰ	জুহুকা, নেপুৰ, নুপুৰ
চাটিয়া উঠা	দেওধনী
চেলা	শিষ্য
চাংগু	এফলীয়া ঢোল
চিবকুন	ধনগুলাই, মাইকী ভূত বুলি বিশ্বাস
চুড়কিন	
চবদেৱা	বীৰা
ছটী	গুধি সবাহ
ঝুপা	দেওধনী
ঝুমুৰ	নাচ বিশেষ
ঝুমবীয়া	ঝুমুৰ নাচনী
ঝাঁঝ	খুটি-তাল
টিকা	ফেঁটা লোৱা
টুচু	পূজা বিশেষ
সুচুমতী	পূজাৰ ব্ৰতী
ডঙ নাচ	নাচ বিশেষ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

ডমকচ্	নাচ বিশেষ
ঢাঁক	জয় ঢোল
ঢাঁকুৱা	জয় ঢোল বাদক
ঢল	ঢোল
ঢাপু	বাদ্য বিশেষ
ধুমচা	নেগেবা, ডবা
ভুমু	নমস্কাৰ, প্রণাম
নিচাই	ব্যাপ্তি গুচোৱা পূজাৰ বিসৰ্জন
পবৰ	উৎসৱ
পাঙা	দেও উঠা পুৰোহিত
পাল্লা নাচ	ওজাপালি নৃত্য
পেঁপাটি	পেঁপা
ফুলচাদী	তোলনি বিয়া
ফট্	ফোট
বিভা, বিবাহ	বিয়া
বাঁশী	বাঁহী
বাজনাধাৰ	বাদ্যকাৰ
ভাঁচান	ভঁহোৱা, উটুৱা বা বিসৰ্জন দিয়া
ভগ্‌ ছড়া	ভোগ দিয়া
মেড়	মাটিৰ মূৰ্তি
মুণ্ডিয়া মৰা	মূৰ দোঁৱাই কৰা প্ৰণিপাত
মানসিক্	মানস কৰা, আগ কৰা
মানত	
মাদল	বাদ্য বিশেষ
মদন ভেয়ী	বাদ্য বিশেষ
মুৰলী	মুকলী, বাঁহী
মহনী	আতুদি
যোগী	যোগিনী
বিৰা, বং	আনন্দ আহ্লাদ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

বসিকা	} বসিক লোক কিস্বা বুমৈব নৃত্যত
বহইচকা	
মুৰ্দাব	মৰা শ
মুৰ্দাব কুঁড়	শ্মশান
লগ্‌দীন	দৰা ধৰা, কন্যা ধৰা
সাগ্ৰী	সাধন কৰা
সাদী	বিয়া
সাহ্নাই	বাদ্য বিশেষ
হবিচ	উপবাস কৰা

পুৰণা আৰু প্রচলিত গহণা আদি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

উতৰী	উত্তৰী
কানতড়কা	বিশেষ ধৰণৰ কাণফুল
কান্‌চি	} কাণত পিন্ধা গহনা
কানফুটকি	
নাকফুলী	ওপৰ নাকৰ গহনা
ললুক	} নাকৰ লতিত ওলোমাই পিন্ধা
মাকড়ী	
হাঁসলি	ভিঙিত পিন্ধা অৰ্ধ চন্দ্ৰাকাৰ গহণা
মালা	মণিধাৰ
সীতাপাটী	মূৰত পিন্ধা অলংকাৰ
পঁয়ৰী	ভৰিব তল গাঠিত পিন্ধা অলংকাৰ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

পৈতা	লগুণ
পাষৰা	পু কষে পিন্ধা কাণৰ অলংকাৰ
গড়মল	ভৰিত পিন্ধা তিবোতাৰ গহনা
বাজু	বাহুত পিন্ধা গহনা
ট'টচিপা	ডিঙিৰ গহনা
চুড়ি	} থাক
খাডু	
বালা	

সান-মিহলি, শব্দ-বিভাট আদি

(ক)

মজহুব	মজহুব
বনুৰা	বনুৰা
শ্রমিক	শ্রমিক
ফালতু বনুৰা	বাহিৰা অথবা ওপৰকি বনুৰা
চৰ্দাৰ	
চকীদাৰ	চৰ্দাৰৰ নিয় কৰ্মচাৰী
ঘাইৰালা	পানী যোগাওঁতা
পানীৰালা	ঝাড় দিওঁতা
ঝাড়ুৱালা	চাহাব, মালিক, গৰাকী
চাহেব	চাহাবৰ পত্নী
মেম চাহেব	
মহৰী	
মতা মহৰী	পুৰুষ বনুৰাৰ কাম পৰিদৰ্শন কৰা বাব

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

মাইকী মহৰী	মাইকী মানুহৰ কাম চোৱা বাবু
বাবু	মহৰী
বড় বাবু	উচ্চ পদস্থ মহৰী
কামজাৰী বাবু	
জামাদাৰ	
হাজিৰা বাবু	
গন্তি বাবু	
কেৰাণী বাবু	
বাবুৰ্চি	খাত্ত যোগাওঁতা
বেহুৰা	চাবৰ পিয়ন
মালী	ফুলৰ মালী
ডাকুৱা	পিয়ন, খবৰ দিওঁতা
আয়া	ধাই
চপাটী	
নকৰি	চাকৰি
নকৰ	চাকৰ

(২৫)

কিৰা	শপথ
কচম	
কামিয়া	কামত পাৰ্গত লোক, কাজুৱা
কলঘৰ	কৰ্মী
অচুল	উচল
খোৰাকী	খাত্ত সামগ্ৰী
বোজগাৰ	খোৱাৰ খবছ
তলপ	দবমহা
মহিনা	দবমহা, মাহ
হাওলাত	আগধন

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

পুংগা	
বিকুল	ছইচেলৰ শব্দ
বি গুল	
ছ'ছেল	
ফাবচী	দোৱান
বোলি	মাত-কথা
দেনা	দিবলগীয়া
পাওনা	পাবলগীয়া
খুটিয়া	গৰ হাজিৰ
বকচিচ্	ওপৰকৈ মৰমত দিয়া বস্তু, উপহাৰ
সউদা	বজাৰ কৰা
সাউকাৰ	বেপাৰী, দোকানী
চালু	চলন্তি
চাটাই	কমাই পেলোৱা
চালাম	নমস্কাৰ
চালামী	সমান কৰা অথবা মিলাই
	দিয়া কাৰ্য
লাইন	ঘৰৰ শাৰী, বহুৱাৰ ঘৰ
লান	লাইন
চালান	দল
মতা চালান	
মাইকী চালান	
চকড়া-চকড়ি চালান	ল'ৰা ছোৱালীৰ দল
পাহি	চাহ গছৰ শাৰী
পাত পালং	পাত-পুলি গজোৱা নাচাৰী
গুটি পালং	গুটি গজোৱা নাচাৰী
নলচলী	নাচাৰী
বেচুন	বেচন
কৈফিয়ৎ	উত্তৰ বিচৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অৰ্থ

ভুকুম	আদেশ
চেকেটবী	চেফ্ৰেটেবী, সম্পাদক
সভাপতি	
মেন্বৰ	দলৰ সদস্য, মাননীয় সদস্য
গাঁবুঢ়া, গামবুঢ়া	গাঁওবুঢ়া
সংঘ	সংঘ
কামানি	আয়
ওমৰ	বয়স

(গ)

বোনাচ	দৰমহা, অতিবিক্ত প্ৰাপ্যধন
পিলচিং	পেন্‌ছন, অৱসৰ
পৰবীন ফন	প্ৰভিডেণ্ট ফাণ্ড, ভৱিষ্য-নিধি
টিছমিছ	ডিছমিছ, বৰ্খাস্ত
ছছপেন	ছাছপেন্‌চন, নিলম্বিত
ইষ্টাইক	ষ্টাইক, ধৰ্মঘট
চিন্মা	চিনেমা কথাছবি
টকা	চিনেমা, কথাছবি
বিজাপ	বিজাৰ্ড, সংবন্ধন
কুপাণ্ডৰ	কম্পাউণ্ডাৰ, ফাৰ্মাচিষ্ট
নাচ	নাছ
দৰচী	ডেছাৰ
দিবিং	ড্ৰেইন, নলা
ফিল	ফিল্ড, খেলপথাৰ
কলপ	ক্লাব
পিলিয়ায়	প্লেয়াৰ, খেলুৱৈ
গলকি	গ'ল কীপাৰ, গ'ল ৰক্ষক
বেকী	বেক

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অৰ্থ

প্লাষ্টিক	পেনাল্টি
হেন	হেণ্ডছ
ঠক	থু'
কড়নল	কৰ্ণাৰ
পটেচ	প্ৰটেষ্ট
বিজলী মিল্লি	ইলেকট্ৰিচিয়ান
ডাইচ	জুৰাখেলৰ সামগ্ৰী
বাণ্ডী মুণ্ডা	
পোৱা চকা	
চিড়িয়া	চিৰ্ টেন
লালপান	হৰ্ টেন
কুলাপান	ইস্কাপন
ঝাবু	ইস্কাপন
ডিফ্ৰ	ইস্কাপন
ইটা	কহিতন
চুকী	কহিতন
ফটৰ	ফটো
জাকিট চোলা	জেকেট
পাকিট	পকেট
মেছিছ	জুইশলা
ফৰই	ফ্ৰাই, শুকান ভাজি
পৰিমাণ	প্ৰমাণ
ভটভটী	মটৰ চাইকেল
চিবগেট	চিগাৰেট
লালটেম	লেম্প
ডিগাক	ডেগাৰ
টে'চফৰ বাছ	ট্ৰেন্সপ'ৰ্ট বাছ
পাৰমেট	পাৰ্মানেণ্ট, স্থায়ী
বেৰেঞ্চী, বেনেচ	বেঞ্চ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

কুৰচী	চকী
কপাবচন	কপৌবেচন, নিগম
বেং পাৰ্টি	বেঙ পাৰ্টি
বুলাজ	ব্লাউজ
লুপেন	লংপেণ্ট
লম্পেন	
ফাচ	ফাষ্ট, প্রথম
আপিচ	অফিচ
হটল	হোটেল

হাক-ডাক

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

কেনে ?	কিয়
কবে ?	কেতিয়া
কখন !	কেতিয়া
তবে !	পিছে
তবু !	তথাপি
যতখন	যেতিয়ালৈকে
ততখন	তেতিয়ালৈকে
এখন	এতিয়া
আব	আক, আকৌ
বাতা	কোৱা, ক
বাতালি ?	ক'লি নে
বাতাইলি	ক'লো
বল ?	কোৱা, ক

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

বলাবলি	কোৱাকুই
হাঁকা	মাতা
হাঁকাই দে	মাতি দিয়া
হাঁকালি ?	মাতিলানে
হাঁকাইলি	মাতিলে।
ডাকা	মাতা
ডাকি দে	মাতি দিয়া
ডাকলি ?	মাতিলানে
ডাকলি	মাতিলে।
হুঁ, হুঁ	হয়
তব, তদেব	তোব, তহঁতব
তোমৰা	তোমালোকব
আমৰা	আমি
হামৰা	
মদেব	আমাৰ
আমদেব	
হামদেব	
তবা, তদেব	তোমালোক, তোমালোকব
অবা, অদেব	সিহঁত, সিহঁতব
কাঁহা ?	ক'ত
কথা, কথায় ?	ক'ত
যাঁহা	য'ত
যথায়	য'ত
তথাই	ত'ত
এথাই	ইয়াত
অথাই	তাত
ছিল	আছিল
এই ঠিনে	এই ঠাইত
কিবকন	কি বকম

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

অউদিগে	সৌ ফালে
ঐ দিগে	সেই ফালে
অউ থিনে	সৌ থিনিতে
গিলা, গুলা	বোৰ
টা, টি	বহুবচনৰ চিন
এই থিনে	এই থিনিতে
কনথিনে	কোনথিনিতে
একলক, দুলক	এজন-দুজন
যাতেছিল	যাবলৈ লৈছিল
যায়ে থাক	গৈ থাক

দৈনন্দিন

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

অলা	ওলোৱা
অকুবকা	দম বন্ধ হোৱা অৱস্থা, ব্যাকুল হোৱা
অগুস্তি	অগণন
আসৰ	মজলিচ
আল্‌গা	নিৰ্গ, পৃথক, পাতল
আল্‌গা	আগচা, আগভেটা দিয়া
আচ্‌কট	এলাহ
আচকটীয়া	এলেছৱা, ধোদ
আঘাল	আমুৱা, একেধৰণৰ খোৱাত অনীহা
আঙ্‌চী	হাঁকোটা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

আশ্‌ৰা	আশা, হেঁপাহ
আকল	হেঁপাহ, মোহ কৰা
আড়া	নিৰ্দেশ, আজ্ঞা দিয়া
আভুল	বেছ হোৱা, ভ্ৰম হোৱা
আৱাজ্‌	শব্দ কৰা, ধ্বনি
আমল	চল দিয়া
আঁচ	জুইৰ তাপ
ইড়কা	বিশৃংখলভাৱে দৌৰা
ইচাৰা	ইংগিত, সংকেত
ইয়াকি	মস্কৰা, ঠাট্টা
উচ্‌লা	জঁপিয়াই উঠা
উখ্‌ড়া	} উঘলা
উফ্‌ড়া	
উফ্‌লা	ওপঙা, ভাঁহি থকা
উচ্‌কানি	উচটোৱা, আগবঢ়াই দিয়া
উচা	ওখ, দীঘল
উলা	অঁকৰা, বুৰ্বক
উল্‌গা	} বঁতিওৱা
উগ্‌লা	
উঠান	ওখ ঠাই
উড়না	চাদৰ জাতীয় গাৰ কাপোৰ
উড়া	গাত কাপোৰ লোৱা কাৰ্য, উৰা
উব্‌ড়া	উবুৰিওৱা
উচখ্‌চ্‌	উৎসুক
উড়না	গা-ঢকা কাপোৰ
উজ্‌ড়া	পুনৰ খোলা কাৰ্য, বখলিওৱা কাৰ্য
উপ্‌চা	ওপৰে ওপৰে, তুলি অনা চান কঢ়া
উপ্‌ৰি	উপৰৰ্দ্ধি, উপকৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

উজাড়	নিশ্চিত হোৱা, শেষ হোৱা, বিশ্বাস, উজাব
উচাচ্	সহায়ক হোৱা কাৰ্য
উচৰণ	আবন্ত, সূত্রপাত
উচৰা	কাৰ্যকৰণত হাত তহা
উটকা	উদঙোৱা, মেলি ধৰা
উঠতি	উদীয়মান উঠন
উৎবা	নামি পৰা
উখুন	ওকণি
উড়িচ	উৰহ
এলাই যোৱা	খোৱাৰ অনুপযোগী গেলাবস্থা
কাট ফাড়া	ফলা কাঠৰ টুকুৰা
কাবৰা	পথৰা
কুনা	দৌবা
কাচ্ড়া	থেকেচা
কুকুড়া	বেকাঁ, কেঁকোবা কুচোৱা
কুঁচা	খোচা, বিন্ধা
কুঁচকা	চপাই নিয়া, কোঁচাই অনা
কুচৰা	টুকুৰা টুকুৰ হোৱা
কুবকুচা	
কুটীয়া	মাছ-মাংসৰ টুকুৰা, ডোখৰ
কবট	কাতি হোৱা
কিৰা	শপত
কিৰিয়া	
কাইল	কালিলৈ
বহনী	মাধুকথা কাহিনী
কঁচা	কোণ, চুব
কন্জা	
কেঁচা	খোচ খোৱা, বিন্ধি দিয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

কিৰান	কৃষক, বখীয়া, মালিক
কিচিম	বকম, বিধ
কিৰিছ	তবোৱাল, গুপ্ত অস্ত্ৰ
কাঠুৱাল	কাঠচিতিয়া, কঠুৱা
কবলা	সৈ কঢ়োৱা
কাঁটা	কন্টক, ছল কাঁট
কেচ্টা	ফেনেকা
কিলি	গোত্ৰ
খণ্ডিয়া	খঁৰা, টুকুৰা, ডোখৰ
খঁইচা	আচল
খাঁড়া	টুকুৰা, ডোখৰ
খাপ চা	অসমান
খাবৰা	অসমান্য
খাট	চুটি, চাপৰ
খাটিয়া	খাট
খুন্দা	গচকা
খঁচা	ছল, কন্টক, খোপা
খাড়া	কাঠী, খৰিক, ঠাৰি
খিচা	মাধু কথা
খাপটি	খোলাকুটি, নাৰিকলৰ খোলা
খচ্কা	খহা, খহনীয়া
খিচ্চা	দাঁত চেঁলোৱা
খাছুৱা	খহুৱা
ফকৰা	খকুৱা, খাৰৈয়া
খেক্চা	ছঁটা মাতেবে টানি কোৱা
খদখদা	বিকিন্দালি
খঁকৰা	চুককা, টাঁচি দিয়া
খেচ্ৰা	খোচৰা
খট্কা	নখেৰে চিকুটা
খট্কা	মনৰ সন্দেহ, খোকোজা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

খপব্	কবল
খুহুচ্	চেলু, অজুহাত
খুট্	শাবী বা ধুতিৰ আগ
খান্দান্	অভিজাত বংশ, চহকী পৰিয়াল
খান্দা	মাটিৰ দীঘলীয়া গাঁত, চোকা
খট্ না	বদনাম, কথাৰ ঠেলা
খাবাপ্	বেয়া
খবিদ	কিনা, কিনি লারা
গুড়কা	বাগবি ফুৰা, ঘূৰি ঘূৰি বাগৰা
গবীৰ	তুখীয়া
গবৰ গ'ইট	গুকান গোবৰ
গুজ্ নি	সক জোঙা মাৰি
গিঙ্ ডা	দাঁত চেলোৱা, মেল খোৱা
গুন্ডা	গুজি খোৱা, খুচি খোৱা
গেন্জা	} বিশৃংখল কৰা, ফেনেকা.
গেন্জ্ ডা	
গমঠল	গোমোঠা, গোঁৱাৰ
গাওনা	চেলু, অজুহাত, বিবাহৰ
গজা	} পাছৰ অনুষ্ঠান
গুজা	
গুটীয়া	গোটোৱা, জমা কৰা
গুড়ীয়া	মেৰিওৱা, হুৰিওৱা
গচুৱা	লেবেলি যোৱা, জ'ই পৰা, মন মৰা
গুন্ডি	} গণনা
গুনা, গনা	
গতীয়া	গোষ্ঠী, আলহী
গিধনী	স্বপ্ন, একেবাৰে সক

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

গব্ চা	চাব বহুওৱা, সোমাই পৰা
গেবেন্দা	সীমা, চৌহদ
গাবদা	গেদ, গেদেবী, মল
গুছীয়া	জুকিওৱা, ঠিকে ঠাকে বখা
গাৱড়া	গা-গাৰি, শকত
গৰাণ্ডি	বাটলু গুটি
গাবা	বং দিয়া, বিয়পি পৰা
গাবোৱা	বং দিয়া, বিয়পি পৰা
গড়ছে	বিক্ৰিছে, ফুটিছে
গাভনী	} গাভিনী, গভাৱতী
গাভিন্	
ঘুম	টোপনি
ঘুমড়ীয়া	টোপনিবাজ
ঘুমটা	} ওৰনি
ঘুঙ্ টা	
গুঠলু	গাঁঠলু, গাঁঠীয়া
গুলঠু	ঘূৰণীয়া আকাবৰ
গাম্ছা	গামোছা
ঘৰা	ঘৰ্ষণ, মোহৰা কাৰ্য
ঘল্ টা	বাগৰা
ঘিচ্ টা	ঘূৰণীয়, লেতেৰা
ঘাইদাৰ	ঘাই লোক, ঘূৰবী
ঘাসড়ীয়া	ঘাহ কটা লোক
ঘিঁচা	} টনাটনি কৰা, চুঁচুৰোৱা
ঘিচ্ ডা	
ঘড়ী	চিলা
ঘাংৰী	ফক চোলা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

ঘচুকা	স্থানচ্যুত হোৱা
চ' } চল	ব'লা, চলি যোৱা
চুচুকা	উচুপনি
চিমড়	লিকটা, অ'হীয়া
চিচুকাৰী, চি'টি	মুছবি, উকিওৱা
চুগুম	চুপচাপ, স্থিৰ
চিবা } চাবা	চোবোৱা, কামোৰা
চাবুকা	চাবোকেৰে কোবোৱা
চাপুড়া	চপৰা
চাপ	ববলৰ বাহ
চুটুকা	কাপোৰ-কানি জাপি লোৱা কাৰ্য
চু'থা	চুচি অনা
চিতুৰা	সি'চৰিত হোৱা, থানবান হোৱা
চাবুদ	প্ৰমাণ
চটুকা	বখল খাই এৰোৱা
চপড়া	সাজি কাছি লোৱা
চকড়া } চকড়া	চেমনীয়া, ডেকা-ডেকেৰী
চুভা	সন্দেহ
চাৱাল	আনৰ হৈ মাত মতা, ওকালতি কৰা
চিটা	ছিঙা
চিলৰ	ছাল ওকণী
চাপা	উঠা, উঠি পৰা
চুবুকা	চৰ্চবান খোৱা
চান্দী	চেকী, কটাৰী আদিৰ গোল

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

চায় } চাড়া	স'হাৰি
চেপইটা	চিবা (ঠাই বিশেষে)
চেপ' } চেপ্টা	চেপেটা
চহট	উজ্জল্য প্ৰকাশ
চেঁচা	চিঞৰা, হাই-উকমি
চেক	সেক, জুইৰ তাপ
চিকা	জলয়া, শিকীয়া
চটৰা	চোচৰা
ছচ'ৰা	চোচৰা, টানি নিয়া
ছেঁচা	থেতেলা, গুৰি হোৱা
ছট	পোন্ধু মৰা
ছংৰা } ছঘ'ৰা	হাত ভৰাই উলিওৱা কাৰ্য
ছেঁক	আগভেটা দিয়া
ছেন্দা	বিক্ৰ, ফুটা
ছঁচা	শোচৰ অন্তত মাটি-পানী লোৱা
ছাই উখুন	ওকণী পোৱালী, লেখি
জুহাব	নমস্কাৰ, সেৱা কৰা, প্ৰণাম
জড় কৰা	জমা কৰা, গোটোৱা
জলদি	সোনকালে
জলঘাট	শোচলৈ যোৱা কাৰ্য
জুৰি } জুৰা	চুপি, ঠিলা, সোপা
জুমড়া	জুলি থকা কাঠ খৰি, জুমুঠি
জীয়ত	জীয়া, সজীৱ
জীও	জীৱ
জু'হা } জু'ছে	জোপ লোৱা, চোবাং দৃষ্টি বখা, খাপ দিয়া, চোপ লোৱা কাৰ্য আদি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অৰ্থ

জঁকা	হেঁচুকা, হেঁচা মৰা কাৰ্য	
জিগাহ	সোধ পোছ, জিজ্ঞাসা	
জটলা	জঁট থকা, জটিল	
জুইত, জুত	জুবিধা, চল	
জমি	মাটি-সম্পত্তি, জমিন	
জলী	জজ্বলী, বনৰীয়া	
জাগৰণ	উজাগৰ, জাগি থকা	
জডু	ডাঙৰ, বিৰাট	
জাইত	জাতি, বৰ্ণ, গোষ্ঠী	
জিকিৰ	জুলুম, লেনিওৱা, বাইনা ধৰা	
জাহিৰ	প্ৰকাশ, প্ৰচাৰ কৰা	
জৰড	সোলোক-টোলোক, টিলা	
জড়া, জড়ন	যোৰা, যঁজা	
ঝড়	হাৱা-বতাহৰ বৰষুণ	
ঝড়া	তল মৰা	
ঝিম্কা	পানী ছটিওৱা	
ঝুমা	}	টোপনিওৱা, মুজুৰা পৰা
ঝিম্নি		
ঝটকা	হেঁচুকা, খীনোৱা	
ঝপটা	ধাপ মৰা, ধপিওৱা	
ঝগড়া	কাজিয়া, জগৰ	
ঝুড়ী	পাচী, মাঙী	
ঝুকা	আলাসতে ধৰা, ওপৰতে ধৰা	
ঝুৰা	গুৰি হোৱা, ব'দত দেই যোৱা	
ঝুৰি খৰি	আলনা, শুকান চলি খৰি	
ঝেন্কা	উচাট মৰা, হেঁচা মৰা, টান কথা	
ঝালা	কুঁৱা, নাদ আদিৰ বোকা তোলা কাৰ্য	
ঝুলা	ওলম্বা	
ঝল্গ	ওলম্বি পৰা, টিলা হোৱা	

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অৰ্থ

ঝোঁজবা	চিৰাচিৰ হোৱা
ঝাঁপবা	লেবেলি যোৱা, জঁই পৰা, বেছচ হোৱা
ঝুঁড়া	হাবি চিকুনোৱা
ঝনী	ঝৰনা, জুৰি
ঝুল	এলাকু
টৰা	নিগৰি পৰা
টচকা	লবচৰ কনোৱা
টুংপিছু	প্রতি মুহূৰ্তে, ক্ষণে ক্ষণে
টেব	গম পোৱা
টেপ	ধুতি বা শাৰীৰ আগ
টাইকা	মাই লাখ, তাজা, হুবহু
টাংগা	অঁৰা কাৰ্য
টেঁকা	আটক কৰা, আগভেটা দিয়া
টুকু	}
টুকুটা	
টিপ্কা	অলপমান. সামান্য টোপাল, টোপ
টিটবা	ব'দত খবখবীয়া দিয়া, নবঢ়া
টুংগা	ছিঙা, ডোখৰ কৰা
টেড়া	টেলেকা, তেবেচীয়া
টেড়ীয়া	টেলেকা, তেবেচীয়া
টেংগা	টোকোন, ডাঙৰ লাঠী
ঠপা	টোপাল
ঠেচা	ঠেকা, ঢোকা
ঠাচা	ঠাহ খোৱা
ঠকুৱা	ঠগৰামি, বহুৱা, কুচুৰি কথাৰ লোক
ঠহৰা	ঠাৱৰা, স্থিৰ হোৱা
ঠিৰকা	ঠাৰ, গঁঠীয়া
ঠুবকা	চুটি-চাপৰ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

ঠটকা খোঁট মৰা, খুঁটিওৱা

ঠংক মুণ্ডবা, মুদগৰ

ঠড়কা কাঠ বা বাঁহৰ টুকুৰা

ঠেপ বঢ়া আঙুলি দেখুৱাই পৰোৱাই

নকৰা বুলি কোৱা

ঠলী

ঠপী ঠিলা, সাঁফৰ

ঠিটৰা জঠৰ, ঠেটুৱৈ, ঠেবেঙা

ঠড়কা হাবিমাল, কাঠ বা বাঁহৰ টুকুৰা

ডাড়া থিয় হোৱা

ডৰ ভয়

ডাহিন, ডাহনী ডাইনী

ডাগৰ ডাঙৰ

ডাইনা, ডাহিন সোঁ দিশ

ডাইনা হাত, খাৱা হাত সোঁ হাত

ডুলা ডাল কটা, কলম দিয়া

ডুংগা মনে মনে বিচৰা, ডিঙি মেলি চোৱা

ডেগা ডেই যোৱা সোঁচৰা

ডাটি

ডাঠি পাতৰ গুৰি অংশ, নাল, ঠাৰি

ডেমাকী মেজাজ, মন

ডিংগুৰ বিহা ওকণী, বিচা ওকণী

ঢিলা ওকণী বিহা ওকণী

ঢড়গ ঢিলা হোৱা, ওলমি পৰা

ঢড়গা ঢলি শোৱা, ঢিলা

ঢুঁড়া পিতপিতাই বিচৰা, চলাথ কৰা

ঢাপ্লা ডাঠ আৰু বহল

ঢাঁড়া জুইত আধাপোৰা কৰা বা হোৱা

ঢুকা সোমোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

ঢল্গ ঢিলা হোৱা, সোলোক ঢোলোক

ঢেঁচা } আনৰ দোহাই দি দেশ

ঢেঁচনা } দেখা, হিঁসা

ঢেলা

ঢেলকা } দলিওৱা, দলি মৰা, মাটিৰ চপৰা

ঢেলকী

ঢেম্‌নৌ বদমাচ তিৰী

ঢেড়া লাঠীৰে পিটা কাৰ্য

নিগবজী উদাসীন থকা, সোপাটিলা

নাগুচ

নাংগুচ } 'চেলু, অজুহাত

নিঞা জুই

নেউড়া } কুজা হ, বেঁকা হ

নিহৰা

নাচিনা অচিন

নেৰা, নৰা দো খুওৱা, তললৈ হাওলা

নিৰ্জালা জ্বালা-মন্ত্ৰণা বিহীন

নিমত নিচাৰিহীন

নামজাদা নামী, বিখ্যাত

তুল্গা তুলি অনা, ওলমা, দঙা

তাড়িয়া বহলকৈ মেল খোৱা

তিত্‌কুট তিতা চানেকীয়া

তুহা শুকান লাওৰ খোলা, ফুলি থকা

তপড়া শোঁটোৰা, মোটোকা সোঁত-

মোচ খোৱা

তড়পা চমকি উঠা, উচপ খোৱা

তাপা জুই ফুওৱা, তাপ লোৱা

তিত্‌কা জুই লাগনী

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

তালাপী	পৰিচৰ্যা কৰা, আলপৈচান ধৰা
থুম্‌লা	পূৰঠ গাল, ওখ গাল
থুত্‌কা	উজুটি, ডিঙিৰ পিছফাল
থচ্‌ড়া	ঠেকেচা
থকা	ভাগব, ভাগবি পৰা, অৱসাদ
থকানি	
থন্	ওহাৰ (জন্তু আদিৰ)
তুম্‌ন্	শত্ৰু, শত্ৰুতা
দহ্‌বা	দোহৰা, ঘূৰাই কৰা কাৰ্য
দব্‌ড়া	তুই তৰপ কৰা, ভাঁজ কৰা
দনা	দোনা
দদ্‌ড়া	হুইনি খোৱা
দবইচৰা	খহটা, মিহি আৰু গুৰি নোহোৱা
দডি	বচী পয়া, ফঁই
দিন ভব	গোটাই দিন
ধীৰা	ধিয়াই থকা, ছেগ চোৱা
ধুকা	বিছনীৰ বা
ধকা	বিশ্বাস নবখা
ধাক্‌লা	গতা মৰা, ধাক্কা মৰা
ধুবীয়া	দূৰণিবটীয়া
ধাকা	ঢকা
ধচ্‌কা	খহা, খহি পৰা
ধাধানি	চঞ্চল, ধেমালি
ধাইবুড়ী	ধাই মাক, ধাতৃ
ধাক্‌ৰা	ধকুৱা, ধাব থকা
ধুচ বা	ঢেকী থোবা
পণ	যৌতুক
পয়লা	পহিলা, প্ৰথম
পোৱাতি	সদ্য প্ৰসবিনী মাতৃ, পোৱাতি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

পাহাণ	পূজাৰী
পাঞ্জিয়া	পম খেদা, অহুসৰণ কৰা
পান্টা	উভতা, ওলোটা
পুচু	সবকা, পাৰ হৈ অহা
পুচ্‌কা	হাতবপৰা এবাই যোৱা
পাখ্‌না	পাখৰ, শিল
পৰখ	পৰীক্ষা কৰা
পুদ্‌কা	টানি উঘলা, পখিওৱা
পট্‌লা	টোপোলা
পাড়া	চুক বা চুবুৰী, বস্তী
পড়কা	আসক্তি বঢ়া, এবাব নোৱাৰা
	অৱতাৰ লোভ
পিৰ্‌কা	হঠাৎ হোৱা পনীয় শৌচ,
	পিকোৱা
পুব্‌কা	থুতকুৰিওৱা
পয়দা	জন্ম হোৱা, ওপজা
পাটীয়া কথা	ডাংকোপ মৰা কথা,
	ওকাইদাং
ফাবাক্	ব্যৱধান, তফাৎ
ফিকিৰ	মানসিক ভয়, চিন্তা আদি
ফাদা ঠাই	মুকলি ঠাই, আবুৰ
	নোহাৰা ঠাই
ফব্‌চা	পোহৰ হোৱা, ফবকাল হোৱা
ফাল্‌না (তুচ্‌কা)	অমুকা (তমুকা)
ফাবড়	ফমুটি, দলি
ফেব্‌ড়া	দলিওৱা কাৰ্য
ফাবড়া	
ফান্দাড়া	টুকুৰা হোৱা চাদৰ বা শাৰী
ফাঁচ্‌ড়া	ফাঁচ, চিটিকা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

ফেটা	মিহলোৱা
ফেপল	ফেন, ফেনাই থকা
ফেদা	বিষ্ঠা চুৱা
ফেঁক	চেলু, অজুহাত
বৰাত	ভাগ্য, কপাল
বাজাডী	বজকুৱা
বাচাল	বছা-বছা
বেচল	চল নোহোৱা
বেঁতৰা	কোলা বা গায়ে-পিঠিয়ে বন্ধা
বেধুম	বব বেছি
বাড়তি	বৰ্ধিত, বাঢ়ি যোৱা
বেজাই }	বব বেছি, বহুত
বেজান }	
বিত না	এবেগতীয়া, সৰুফুটীয়া
বেসামাল	চম্ভালিব নোৱাৰা, অস্থিৰ
বাঁকা	বেঁকা, পোন নোহোৱা
বস্তী	চুক, চুবুৰী
বাখৰা	ভাগ, অংশ
বাড়	বাধা, অন্তৰায়
বুচা }	খঁৰা, খণ্ডিত
বুচ ডী }	
বুড়বুড়ী	বুববুবণি
বুহা	বৈ নিয়া, কান্ধেৰে কঢ়িওৱা, বহন কৰা
বঠে, বঠিল	হয়
বাবা	জোট-পেটী লগা
বিগ ডা	বিশৃংখল, খেলিমেলি
বিদড়া	বিদৰা, ফাল ফাল কৰা, খেলিমেলি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

বজ ডা	খুন্দা খোৱা, সংঘৰ্ষ
বিলখা	ধোৱা পখলা
বিকলা	পাবলৈ আশা কৰা, বিয়াকুল হোৱা
বহ নি	বহনি, বিক্ৰি আবন্তণি
বায়না	বয়না, জিকিৰ ধৰা, লেচু
বাতি	চাকি, বস্তি
বাহিৰ ফিৰা	শৌচলৈ যোৱা কাৰ্য
বাঁস ফাড়া	ফলীয়া বাঁহ
ভাগডীয়া	ভাগি অহা, ভগনীয়া
ভচ কা	ফিচিকি যোৱা, ফাঁট মেলা
ভাতা }	পোতা কাৰ্য, পুতি পেলোৱা
ভোতা }	
ভেকচন	ভেশচন
ভুতা	ভুমুৱা
ভতা }	ধাৰ নোহোৱা, ভোটা
ভত ডা }	
ভেঁচা	ভেঙু চালি
ভেঁচা	সিঞৰা
ভাৰি	গধুৰ, ওজন থকা
ভেলকা	জোকাই থকা, ভেঙী
ভিড়কা	ছবাই দিয়া, ভিৰাই লব মৰা
ভিড়িক	ঘিণ লগা
ভাপ্‌চা	বাষ্পীয়, ধোঁৱা ব গৰ
ভাগডীয়া	পলাতক, ভাগি অহা
ভাঁড়	ভণ্ড, অবিশ্বাসী
মাইৰি	মাৰ নামত শপথ
মাখা	মিহলোৱা, ঘঁহা
মন্দা	বেয়া, অস্থিবিধাজনক
মচকা	মোচোকা, মচকা খোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

মচুড়া	মোচোকা, মেৰ লোৱা
মুটকা	হাতৰ মুঠিৰে ভুৰুৱা
মচ বী	আঠুৱা
মূলদাৰ	মূৰবী লোক, ঘাই লোক
মড়, মোড়	বিবাহত দৰা-কন্যাই পিন্ধা মুকুট, শিৰস্ত্ৰাণ
ব'ক	খকুৱা, বান্ধুস
বকা	তাজা, টাটকা
বচবচা	কিৰাকিৰি যেন লগা
বেংগা	পিবপিবোৱা
বগদা	খেদা-কুৰা
বদি	পুৰণা
বাগীয়া	বাগী লোক, খঙাল
বাত চৰা	বাহুলী, নিশাৰ চৰাই
বটা	প্রচাৰিত হোৱা
লৰা বা	ওলমি পৰা
লল্কা	লোভ দেখুওৱা
লেংগা	বাঁও
লেংগাহাত	বাঁও হাত
লপাট	লুপ্ত, শেষ হৈ পৰা, নিঃচিহ্ন
লটকা	লগোৱা, লাগি থকা, ওলমি থকা
লড়কা	
লুগা	চাদৰ, গাটকা কাপোৰ (তিৰোতাৰ বাবে)
লেদ	হলি পৰা, হাঁওলা, দৰি পৰা
লাকৰা	লেবেলি যোৱা, জঁই পৰা
	লেতু-মেতু
লহ'ৰা	কান্ধমাৰি, গছ পুলিৰ মাজেৰে
লুৱাটি	জ্বলি থকা কাঠ খৰি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

লাফা	জঁপিওৱা, বেঙা মেলা
লালা	খোৱাৰ উৎকট হেঁপাহ, লালচ কৰা
লাবদি	ফমুটি, দলি
লেবড়াহাতীয়া	বাঁওহাতীয়া
লবজ	কথাৰ সুৰ বা লয়, ঠেও
লিখি উথুন	ওকণীৰ কণী, লেখি
লড়াই লগা	যুঁজ লগা, যুদ্ধ
শাবট	ঠেক, সংকীৰ্ণ
লুখ'না	লুকান, নীৰস
লু'গা	লুঙা, কীট-পতংগৰ শৃং
শিহ'ৰা	শিহৰণ, শিয়ৰি উঠা
সাদাচিৰা	সৰল, নিজু
সবাই	সকলো
সবখন	সকলো সময়তে
সামটা	সামৰা গোটোৱা, জমা কৰা
সুক	আৰম্ভ
সদ'ৰি	প্রকাশ কৰা
সুড়'পা	সোহা মৰা
সাধ	হেঁপাহ, আশা
সাজা	শাস্তি
সাংগাত	বন্ধু, লগৰীয়া
সুডুং	সকল গলি, সুবংগ, লু লুঙায়া
সৰজী	পাচলি
হেলন	আউজা
হেঁচ'কা	হেঁচুকা
হিলা	লবোৱা
হালকা	পাতল, গধুৰ নোহোৱা
হাবুড়া	মুখামুখি কবোৱা
হড়'বড়া	লবচৰ কৰা, ছটফটোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

হড়্‌বড়িয়া	কিছু অঞ্চলত 'মুৰি'বনাম- কৰণ, খবখেদা কৰা
হায়টোটকা	আচৰিত হোৱা, কিংকৰ্তব্য বিমূঢ় হোৱা
হায় নিকাছ	হুমুনিয়াহ
হুঁড়কাটংগা	শিশু অপহৰণকাৰী
হুগলা	হুলকি পৰা খুলি পৰা
হুলকা	জুমি চোৱা, ডিঙি মেলি চোৱা
হৰ্দম	সদায়, নিতৌ
হেত, হেত	ধেং
হুঁচকা	উচটোৱা প্রবোচিত কৰা
হাদিয়া	নিবাস হোৱা, ভয়ৰ উদ্বেক হোৱা
হালিয়া	ভাগব লগা, অৱশ হোৱা
হলপ্	দৃঢ় কৰা
হদিচ	উৱাদিশ, ভূ পোৱা সন্ধান
হুক্‌ উঠা	পিঠি কঁকালৰ বিষ উঠা
হল্‌দি	হালধি
হল্‌দিয়া	হালধীয়া
হায়বানি	ভাগবি পৰা, দিগদাৰিত পৰা
হিট্‌কা	অভ্যাস
হেল্‌কা (পানী ক্ষেত্ৰত)	হেন্দোলনি

(খ)

আব্‌গা	খাটি, বিগুহ্ন. নিৰ্ভেজাল
আচ্‌কা	}
আন্থা	
	আচমকা, হঠাৎ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

আনুচাই যোৱা	আমুৱাই যোৱা, আমনি লগা
আকড়াই ধৰা	আঁকোৱালি লোৱা, সাবটি ধৰা
একলাই	অকলে
একলীয়া	অকলশৰীয়া
এক ঢলীয়া	এঢলীয়া
এক ফাড়িয়া	} একলীয়া
এক ধাবিয়া	
এক ধাবকিয়া	
এক বগল	এফলীয়া
কণকণাই ধৰা	ঠেটুৱৈ ধৰা জঠৰ হোৱা
কাঠুৱাই যোৱা	জঠৰ হোৱা
খবাই যোৱা	জুইত খাব হোৱা
খিয়াই যোৱা	কয় যোৱা
খাড়ু বাই থকা	খালি গাবে থকা
	শুদা গাবে থকা
	চকু বখা
খবৰদাৰ কৰা	পেলাই দিয়া
গিৰাই দিয়া	ভৰিত ধৰি প্রণাম কৰা
গড়লগা	ঘৰচীয়া. পোহনীয়া
ঘৰ পোৰা	জাঙুৰ খাই উঠা
ছিড়কে উঠা	জোঁট-পোট লগা
হান্দাই যোৱা	এৰা এৰি হোৱা
ছাড়াছাড়ি হোৱা	কাপোৰে-কানিয়ে যোৱা
ছেবাই হোৱা	পাতল শৌচ
ছিপাই বখা	গোপনে বখা, লুকুৱাই থা
টকে দিয়া	আনৰ কাম নহ'বলৈ কোৱা আগ কথা

চাহপনীয় সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

টকাৰ দিয়া	প্ৰত্যন্তৰ দিয়া, মুখ
চিড়কে বলা	পাতি ধৰা
ঠক কৰা	চঞ্চল ভাবৰ অস্থিৰ চলন
ডাকা ডাকি	ভাও ধৰা
ডাকি দিয়া	মৰ্ত্যমতি
ঢুকাই লোৱা	মাতি দিয়া
	অন্তৰ্ভুক্তি কৰা,

ঢেড়াই দিয়া
চাপনী দিয়া

তাকাই থকা তাক চাই থকা, চেগ
চিহ্ন চিহ্ন চিহ্ন

তুবাই থকা ঠাই থাই থকা
খলকুল নোপোৱা খাৰনি নোপোৱা

খুবডাই থকা আৰিৰৈ থকা

নামগুস্তি নামত থাকি কামত নহা
নিক্লাই অনা উলিয়াই অনা

পাশ কাটা ফালি কাটা
পইদলে ঘোরা পদব্রজে ঘোরা

পৰ খাতিকা পৰৰ খোৰা লোক
কাঁকাই যোৱা বিদ্যাপৰা

ফেঁকাই ঘোরা উফরি পনা
ফাকে খোরা গলিঘাই খোরা

ফেঁক দেখুৱাওক-মোহনভাও ধৰা, জেচু ধৰা।
 বিগাই যোৱা। উফৰি পৰা।

বাউড়াই ফুৰা উদ্ভাস্ত হোৱা
বাউৰা হোৱা

বলে দিয়া (চাক)

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

বিছাই দিয়া পাৰি দিয়া

বাইশী কৰা বাইশ কুঠীৰ লোক গোট
খাই প্ৰায়শ্চিত্ত কৰা

ভাকুরাই যোরা
ভালে দেখা

ভুলাই যোরা পাহবি যোরা
মুখ জুঠানি কবা অন্তপ্রাশন কবা

মন বিড়া আনিব মন জুখ চোরা
মেটাই দিয়া মোহাৰি পেলোৱা

মেহাই ঘোরা
মেহনাই থকা

মাথা পিছু
বাত-বাত
মাথা পিছু
বাত-বাত
মাথা পিছু
বাত-বাত

লেহু বাই থকা
লেনীয়াই থকা,
শেহুনিয়াই থকা

হাতড়াই ধবা

হাতিয়াই লোর। নিজব কাব লোর',
ঠগাই লোর।

হুঁড়ে দিয়া।
লুকাইয়া।

অংগীকাৰ কৰা
হাত-লব, হাত কৰা

হাত মুচকা
হাঁ কাড়া
মুখ মেল
গোচ মেজাজিত থকা

হাঁহ-আনন্দত থকা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অলপীয়া অর্থ

(গ]

আনচা-আনচি	আমুৰাই যোৱা
আক্কা	হঠাৎ, আচমকা
আভুৱা তামুৱা	বিশ্ব খল, যেনে-তেনে
আটু পাটু	হবম্ব কৰা, অধীৰ
আনা লেগা	অনা নিয়া
আনা গোনা	অহা-যোৱা
আকড়া আকড়ি	সাবটা সাবটি, গবা মবা
আন্ধু মান্ধু	জধে-মধে, যেনিয়ে-তেনিয়ে
আন্থ খুত ডা	নজনী-মুণ্ডনা, আগ-
	ওৰি নোহোৱা
আড় কাঠুৱা	কঠুৱাবো কঠুৱা, জীণ
	নোগোৱা
আড় কাঠীয়া	দালাল
আনাড়ী	মুখ, সহজে মুজুজা লোক
ইব খা-ইব খি	ঈৰ্ষা, অবিয়াঅবি
এক টুকুৰ	অলপমান
একলা ঢুকলা	অকলশৰীয়া
এক-ছটি	অলপীয়া, অলপমান
উচুল পুচুল	চপচপীয়া
উৰ কুলি	উলি
কিৰকিৰা	খজু তি ধৰা
কান্দু মান্দু	কন্দনামুৱা
কেত কেতা	কাইকুতোৱা
কানাঘুচা	কণাকণি
কুদাকুদি	দৌবাদৌবি
কেচকেচা	গেলগেলীয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অলপীয়া অর্থ

কনাকটা	চুক-কোণ	
কুলুকুহু	কুলকুলি	
কলবলা	বিতত হোৱা, ব্যাকুল হোৱা	
কলে কঁ খে	কোলাই বোকোচাই	
কুটকুটী	কু-চক্ৰান্তীয়, কুটৰি ফুৰা	
	লোক	
কান্দা গগা	কনাকটা	
কানাঘুচা	কণাকণি হোৱা	
কিটকিটা	পিৰপিৰনি উঠা	
কাঁই কুচুব	(কুকুৰৰ দৰে) চিঞৰ	
	বাখৰ, কাঁই-কাঁই কৰা	
খবখচীয়া	খহটা, অসমান.	
খদৰা খদৰি	ওখোৰা-মোখোৰা	
খাই নিন্দা	খাই নিন্দা কৰা লোক	
গড়গড়ীয়া	ঢালু এটলীয়া	
গুড়পুটীয়া	মেৰিও ৷ বুৰিওৱা	
গেনগেনা	নাকী সুৰায়া কথা, ভোব-	
	ভোণি	
গড়াগড়ি দিয়া	বাগৰি ফুৰা	
গচগচীয়া আঙুন	পকা অঙঠাৰ জুই	
গুন্দুৰ গুন্দুৰ	গুণগুণনি, গুণ-	
গনগনা	গুণাই থকা	
ঘচুৰমুচুৰ	চুচুৰ চামাক, থেবো ঘেহোঁ	
ঘাড়িমচা	তোৰজোৰ কৰা	
চিকচিকা	চিকমিকনি, জিলিকনি	
চন্দ বন্দ	}	অগা-দেৱা
চন্দৰ মন্দৰ		
চলা বলা		চলন বুলন
চিপাচিপি		হেঁচা-ঠেলা, ভাব

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

চিতিৰ চান	থানবান হোৱা, সিঁচবীড
	হোৱা
চুলচুলা	পিবপিবোৱা, পিবপিবণি
চুকুৰছম	জঠৰ, থৰ হোৱা
চুকুমুকু বহা	কুচিমুচি বহা
ছাঁড় চপট	ততাতৈয়া, খবখেদা
ছিঁড়া ফাড়া	ফটাছিটা
ছটফটী	তজবজীয়া
ছন ছাড়া	আগ-গুৰি নোহোৱা
জলন পুড়ন	জলা-পোৰা
জলদা জলদি	} দোনকালে, ততাতৈয়া,
জলদি মলদি	
	খবখেদা
জড়ি পাড়ি	সম বয়সী, কান সমনীয়া
জঁকা চিপা	হেঁচা-ঠেলা
জুঠা এঁঠা	চুৱা ভাত, জুঠা আদি
জাংগুড়ি	কবঙৰ চুক
জান-পয়চান	জনা-গুনা
ঝাড়া গুণ্ডা	শেহলৈ জাবি-জোকাবি
	পোৱা বস্তু, শেষকণ
ঝিমিৰ ঝিমিৰ	কিনকিনীয়া
ঝাড় ফুক	জবা-ফুকা
টেঠী টেঠী	হিংসা-হিংসি, থিয়লা-থিয়লি
টেঙা টেঙা কথা	} টেঙা ধবণৰ কথা,
টাইচা টাইচা কথা	
	বৰ বৰ কথা
টুকটুকাই থকা	আশা পালি বোৱা
টিলটিল	সম্পূৰ্ণ ৰূপে ভৰি পৰা
ঠটকা ঠটকি	ঠোটা-মোজা
ঠপ ঠপা	হুকুৰা কাঠ বা বাহৰ শব্দকৰণ

যাক খণ্ডাকা-সম্ভাব

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

ঢেং ঢেংগা	অযথা ঘূৰি ফুৰা
ঢকঢকী	লুতুৰা, থকুৰা
ঢুঁড়াট'ৰি	পিতপিতাই বিচৰা
ঢোঁটা ঢোঁচি	থিয়লা থিয়লি, আনৰ
	ওপৰত দোষ জপা
ঢনমনা	অস্থিৰ, তাল বাখিৰ নোৱাৰা
ঢনঢনীয়া	লাওলোৱা অৱস্থা
ঢুড়মা ঢুড়মী	কাণিমুনি খোৱা
ঢলঢলীয়া	পনীয়া, জুলীয়া
ঢুলঢুলীয়া	চলচলিয়া
দফে দফে	বাবৰ্হাব, বাবে বাবে
ধস্তাধস্তি	দববাদববি
ধুন্দুৰ মুন্দুৰ	ধোঁৱা যেন, বাপ্পীয় ভাৱৰ
ধুক পুক	} টিপটিপ, উগুল-থুগুল
ধপক্ ধপক্	
থলথলীয়া	থেলথেলীয়া
থুলথুলী	আলৰ, বৰ নবম
পাঞ্জাকলা	দাং কোলা
পটকাপটকি	দববা দববি
পুকপুক	টিপটিপ
পেচ, পেচা	পেকপেকীয়া
ফাঁকতাল	ওপৰতে, বিনাকণ্ঠে, ফাঁকতে
ফুচুৰ ফুচুৰ	ফুচফুচীয়া
বেঁকড়া বেঁকড়ি	বেঁকাবেকি, অঁকোৱা
	পকোৱা
বিত বিতা	} বিবক্ত, বিতত হোৱা, অতীষ্ট
বিতবিতানি	
বেংড়া বেংড়ি	থেলি, মেলি, বিংশংখলতা
	তছমছ কৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

বজড়া বজড়ি খুন্দা খুন্দি খোৱা, সংঘৰ্ষ
 বাতচিত কথা-বতৰা
 মুখ ফুলা ওফোন্দ পতা, মাতবোলী নকৰা
 বকাবকি টাটকা, তাজা
 বটপটাই নিয়া চাঁহি-মুহি নিয়া
 বইজ বইজ সদায়, নিতৌ
 বগদা বগদি খেদা খেদি
 লেনা দেনা আদান-প্রদান, দিয়া লোৱা
 লেবপেকা লেহুকা
 লাম্বা চাউড়া আহল বহল
 লপক লপক } লুপলুপীয়া সোপোকা
 লুপই লুপই }
 লাক পাতু লেবেজান, জই পবা
 লেতু-সেতু
 ল-ল কৰা অতি মবম কৰা, অত্যাধিক
 স্নেহ কৰা
 লেণ্ডি পেণ্ডি সৰু সৰু সন্তান আদি
 লড়বড়া থৰক বৰক
 লেলফেলীয়া লেকপেকীয়া
 শলা পৰা বৃধি-পৰামৰ্শ, দিহা পৰামৰ্শ
 সীমা কাটা ফালৰি কটা, এবাই চলা
 সাত সকাল (চকাল) দোকমো কালি
 হুদহুদা দপদপা
 হেলাফেলা অৱহেলাকৈ, আলৈ-আথানি
 হুলুক-বুলুক চুচুক চামাক
 হালে ডালে আলৈ-আথানি, জুকলা
 হালচাল নীতি নিয়ম, দস্তব
 হিমচিম নাজেহাল হোৱা,
 কিকৰো নকৰো অৱস্থা

একেধৰণৰ শব্দৰাজি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

অজা	ককাদেউতা
অৰা	বেজ
আচ	জুইৰ তাপ
আইচ	মাছৰ বাকলি
কুঁড়া	কবাই গুৰি
কুঢ়া	বোটলা, সংগ্ৰহ কৰা
কাঁচা	কেঁচা
কাঁৰা	কাঁহ
কাছা	কাপোৰ ধোৱা
কাল	কাণেৰে হুঙুনা কলা, বধিৰ
কলাহ	শীতল, ঠাণ্ডা
খঁচা	ছল, খোপা
খাঁচা	টুকুৰী, সজা
গাঢ়া	গাঁত
গাড়া	পোতা
ধাটা	মেলি ধৰা
ধাটলা	ঘোদলা
চাটু	হেঁতা
ছাতু	কাঠফুলা
চঁৰা	টোটেলা
ছঁৰা	লুভীয়া
চনকা	ঠুকা, কোমল
ছনকা	তেল মৰা, ফোড়ণ
চটা	মালিচ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

টটা	ওচৰচপা
টটা	আগ কটা, চফা কৰা
চুলা	চৌকা
ছুলা	চুককা, বখল খোৱা
চাম	চামৰা, ছাল
ছামড়া	বিয়াতলীৰ বভা
চিমটা	চিকুটা, চেপেনা
চেমঠা	শুকাই-খীনাই যোৱা লোক
চা গাছ	চাহ গছ
চাটা	চেলেকা
চাটাই	চাবী, পাটী
চঢ়া	উছৰ্গা, আগবঢ়োৱা
ছড়া	গোবৰ পানীৰ চতিয়নি,
	চেমনীয়া ল'ৰা
চিৰাই হোৱা	বহলকৈ মেলা
ছেৰাই হোৱা	পেট চলা শৌচ
চেকা	সেক দিয়া
চাকা	চেকি লোৱা
চাখা	খাই চোৱা
চিপচা	কৰাইচ, কুপণ
চপচা	সোৱাদ নলগা
জগা	সঞ্চয় কৰা
জাগা	সাব পোৱা
ঝাড়া	পেট চলা, জোকৰা
ঝড়া	সৰি পৰা
ঝৰা	ওৰি হোৱা, দেই যোৱা
ঝুঁড়া	কাটি পেলোৱা, চফা কৰা
টুপা	টুকুৰা
তোপা	পোতা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

ঠাচা	ঠাই খোৱা
ঠেচা	ঠেকা
ভাংগা	বাম ঠাই
চাংগা	হটঙা, দীঘল ওখ
ভেনা	চৰাইৰ ডেউকা
দেনা	দিবলগীয়া
পাড়া	চুবুৰী, পাৰা
ফাড়া	ফলা
পুই	পুৰৈ শাক
পুহি	পুঙা
ফৰা	ফোপোলা
ফড়া	ফোঁহা
ফুঁড়া	খোঁচ মৰা
ফহুকা	এৰাই যোৱা, ঠুথুকা
ফচ্কা	পানী জোলা
বঁহা	বৈ যোৱা
বুঁহা	কটিওৱা
বোনা	গোঁথা, বোৱন কাৰ্য
বুনা	সিঁচা, চটিওৱা কাৰ্য
ভোঁচা	খোঁচ মৰা
ভুঁৰা	তুঁহ ওৰি
ভুব্কা	লেহেতী
ডব্কা	উতলোৱা
মচাল	জোৰ
মেচাল	মিহলি
বকা	টাটকা
বগা	কুগীয়া
লুলা	পাণ্ডা
লালা	লুভীয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

লাতা
লাঠা
হাঁতিয়া
হাদিয়া

ঘৰ মচা কানি
আঠা
নিজৰ কৰা
নিবাস হোৱা

সমকপৰ শব্দবাশি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

অচুল
অচৰ
অব্দয়
অনহেলা
আখ্‌ড়া
আজ্‌ড়া
আঞ্জাত
আড়াল
আন্ধা
উপ্‌জন
উঠনি
ইট
ইব্‌খা
একলাই
এঠ
কহনৌ
কুঁৱাব

উচল
ওচৰ
অপচয়
অৱহেলা
অথবা
অজবা
আন্দাজ
আঁৰ
অন্ধ
উৎপত্তি, ওপজা
উঠনা
ইটা
ঈষা
অকলে
আঁঠু
কাহিনী
কুঁৱাব

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

কুঁৱাবী
কাপড়া
কমলীয়া
খাঁকাইৰ
খাপুৱা
খলা
খুদি
খচামতি
খঁকা
গৰব
গাঁওলি
গাইল
গত্ৰ
গাবদা
গটা
গাছপালা
ঘুগ্‌লা
ঘলা
ঘণ্টী
ঘাউ
চেংঘা
চিহ্‌বা
চুনা
চইলি
চেঠা
চুত্
চিলুম
জবৰা
জবদ্

কুমাৰী
কাপোৰ
কুমলীয়া
খেকাৰ
খবুৱা
খোলা
খুদ
খোচামোদ
খোকা
গৌবৰ, গৰ্ব
গাঁও
গালি
গোত্ৰ
গেদেবী
গোটা
গছ-লতা
ঘুঙুলা
ঘোলা
ঘণ্টা
ঘা
চেঙা
সিঞৰা, শিহৰণ
চুন
চলি
চেতন, সম্বিত
চুৱা
চিলিম
জাবৰ
জব্দ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

জ টল	জ ট
জ ডা	জোব, য জা
ঝালকী	জলকীয়া
ঝিলকা	জিলিকা
ঝিলকানি	জিলিকনি
ঝাঁক	জাক
টাংগাল	টঙাল
টুয়া	টেমুনা
টুকুৰা	টুকুৰা
টিকা	ছিটা
টিকলি	টেকেলী
ঠাট	ঠাট্টা
ঠকুৰা	ঠোকৰ
ঠপা	টোপা
ডখুৰা	ডোখৰ
ডাচা	ডাহেচীয়া
ডবু	তথাপি
তাল	তলা
থৈলী	থৈল
থচড়া	থেকেচা
ছৰাণি	দুবণি
দহি	দৈ
দণ্ডী	দণ্ড
দৰাইত	দৌৰাওয়া
নাসহা	অসহ্য
নকচান	লোকচান
নিদ	নিজা
নিমু	নেমু
নেচু	লিচু

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

নিমনা	নমনা
নীচ	নীচ
পুঞ্জী	পুঞ্জি, সঁচ
পাঞ্জী	পঞ্জিকা, মূৰ্থ, ভৱিষ্যত গণনা
পাঁপ	পাব, গাঁঠি
পকা	পোক
পলা	পোলা
পিছাড়ি	পাছত
পকড়া	পুকীয়া, পোকে খোৱা
পুথুল	পুতলা
পাতা	পাত
পৰন্ত	পৰহি
পৰিছান	পৰিশ্রান্ত, ক্লান্ত
ককড়ীয়া	ফকৰ, ফতুৱা
কাঁচলা	কয়চলা, মীমাংসা
বহুবীয়া	বহুবেকীয়া
বয়সাল	বয়সীয়া
বৰা	বোজা
বাকল	বাকলি
বিষ্ণা	বিতৃষ্ণা
বন্দবছ	বন্দোবস্ত
বেবুসা	ব্যৱসায়
বৈচাগ	ব'হাগ
ভৰম	ভ্রম
ভা গা	ভগা
ভাদৰ	ভাদ
মেলখু	মলখু
মুখীয়া	মুখিয়া
মাংগা	মগা
মুধনা	মুধচ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

মাখলীয়া

মজলীয়া

মেচা

মিহলি, মিলা

মানু

মানুহ

বাখাল

বখীয়া

বাইত

বাতি

বপা

বোৱা

বপনী

বোৱনী

লচকান

লোকচান

লালিচ

নালিচ

লত

লতা

লাইত

লাথি

লাড়ু

লদা

লাড়াচড়া

ল'ৰা-চৰা

শাইব

শাৰী

সাইংগা

সংজ্ঞা

সঙ্গতি

সংগী

সোহাগ

সোৱাগী

সীমনা

সীমা

সুদীয়া

সোধা

সিন্দুৰ

সেন্দুৰ

সাজন্ত

সাজোন-কাচোন

সাংড়া

সাঙোৰা

হলংগা

হোলোঙা

হাগ্‌নি

হাগনি

হলা

হোলা

শব্দৰ প্ৰয়োগ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

কুকুৰাই ইটবাই ফুৰে

কুকুৰাই খুচৰি ফুৰে

ধান কুটে

ধান বানে

চুনে কাটে

চুনে ডাকে

বিছাই কামোৰে

বিছাই ডাকে

আঘোণত ধান কাটে

আঘোণত ধান দাই

ববলে কামোৰে

ববলে বিন্ধে

বোগীয়ে থকী কৰে

বোগীয়ে কাঁহ মাৰে

মেঘ ওড়ুওড়ায়

মেঘে গাজে

জন্তুবোৰে গগাইছে

জন্তুবোৰে চিঞৰিছে

চবাইবোৰে গগাইছে

চবাইবোৰে কোঢ়াল কৰিছে

পাববোৰে গগাইছে

পাববোৰে ৰূণ দিছে

ফেঁচা গগায়

ফেঁচাই কুকলিয়াই

ল'ৰাটোৰে ঘিট্‌ড়িছে

ল'ৰাটোৰে চুঁচৰি ফুৰিছে

সাপবোৰে চলচলাই যায়

সাপবোৰে বগাই যায়

বাকলি চড়াই খাব লাগে

বাকলি ওচাই খাব লাগে

জলকীয়া খালে জলে

জলকীয়া খালে পোৰে

গৰমত গা জলিছে

গৰমত গা পুৰিছে

কাম কৰিলে গা দুখাই

কাম কৰিলে গাৰ বিষ হয়

জোকবোৰ টিয়ল টিয়ল কৰিছে

জোকবোৰ লী-লীয়াই

আছে

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অৰ্থ

এক ঠিনেই থকা ভাল	একে ঠাইতেই থকা ভাল
পানী ডবকাই খাব লাগে	পানী উতলাই খাব লাগে
শাকনিত শাক তুলিছে	শাকনিত শাক বুটলিছে
মাছৰ নেগুড় আছে	মাছৰ ফিছা আছে
ফল ফলে	ফল ধবে
কঠালজোপাই ফুল দিছে	কঠালজোপাই মুচি পেলাইছে
ফুল গছত ফুল ফুটে	ফুল গছত ফুল ফুলে
আমে বকুল দিয়ে	আমে মলিয়াই
জাল মাৰি মাছ ধৰিছে	জাল বাই মাছ ধৰিছে
জাকৈ জুলুকিও মাৰিছে	জাকৈ-জুলুকিও বাইছে
পাতা তোলা টান কাম	পাত ছিঙা টান কাম
ভাতৰ মাৰ পাছায়	ভাতৰ নিসনি কাটে
বংশী টুপাই	বংশী বায়
লতাবোৰ লতাইছে	লতাবোৰ বগাইছে
গছবোৰ লগাইছে	গছবোৰ কইছে
ধানবোৰ সিজাইছে	ধানবোৰ উছাইছে
ধানবোৰ হাবিয়াইছে	বোৰাবোৰ সজাল ধৰিছে
গেলা বস্তত মাছি চনকে	গেলা বস্তত মাখি পৰে
গুড়ি চটাই কাটে	গুৰি চপাই কাটে

ওপৰৰি শব্দৰাজি

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অৰ্থ

আচলী	আচল
আখ ডা	নিৰ্দিষ্ট মঞ্চ
আগুৱাদাৰ	ঘটক
আগুশাল	সমুখত
আঠগাদা	আঠকটা
আটলাচ	শ্ৰীফল
আটল	আটি খোৱা
ইয়াদ	স্মৰণ, স্মৃতি
উথল	উতলোৱা
উঠান	চোতাল
ওৱাকে	তেওঁক
কাণমচড়া	কানমলা
কড়নল	কোৰৰ নাল
কাছাকাছি	ওচৰে পাজৰে
কাঞা মাটি কাঠাল	কোতকী ফুলৰ গছ
কুবুৰ্খিয়া	কু-বুধি দিওঁতা
কাটনী	দাৱনী
কাংকড়	শিলগুটি
কুলপাকা	বগৰী
কটা বকম	কেবাটাও, কেইটামান
কপোতৰ	পাৰ চৰাই
কমৰ দড়ি	কঁকালৰ সূতা
খুইন	তেজ
খবিন	কিনা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

খেববাড়ী	খেবনি
খালভবা	খালভবাকৈ মৰিবলৈ শাওপাত
খক্কা	ওপৰে ওপৰে চুঁচি নিয়া, চুককা
খকবম	খাওঁ খাওঁ কৰা
খলচ্	মোট (সাঁপ আদিৰ)
খুটি বেড়া	জেওৰা
খাস্তা খাক্কা	ভাত কেবেলা
খাম্চা	খামোচা কাৰ্ধ
খুৰ্জি	কাঠফুলা
ঘুমখুটি	টোপনি খতি হোৱা
গলমবিছ	জালুক
গলদ্	} দোষ
গল্তি	
গালচী	গাল (মাছৰ)
ঘাম ফুচুড়ী	ঘামচি
ঘিষ্টা	ঘিণ নকৰা, ঘিণ নকৰি ফেনেকি থকা
ঘুলঘুলীয়া	ঘোদালি গলোৱা, ঘোল
চিওপাটান	চিৎ পতান
চুলদড়ি	চুলি বন্ধা স্তূলি
চং	} বলিয়ালি গুণ
চংবাই	
চেতা	চেতন কৰোৱা, সোঁৱৰোৱা
চাট্ৰা	চেলেৰি খোৱা
চিনাবী	বেশ্যা
চথা	চোকা
চিম্টি	গুৰি পকুৱা
চুপ্চা	টোটোৱা পৰা
চপ্চা	স্বাদহীন

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

চাল-দাল	চাউল-দাইল
চুকা	শোধ কৰা
ছুটাছুটি	দৌৰা দৌৰি
ছাড়াছাড়ি	এৰা এৰি
ছট সাদী	শান্তি বিয়া
ছাগলীয়া পহু	সুগৰি পহু
জিগাচ্	সোধা
জববজস্তি	জোৰ-জুলুম
জড়চড়	কুচিমুচি হোৱা
ঝাবদা	ফমুটি মৰা
ঝগড়া ঝাটি	কাঁজিয়া-পেচাল
ঝাঙী	ঝাঙা, পতাকা
ঝাঁক উঠা	বলিয়ালি গুণ প্রকাশ কৰা
ঝাঁপা	জঁ পিওৱা
ঝুলাছ	হুলিছে
ড'ৰা	ভোল
ভংগী	নেওৰা
হুনজন	হুয়োজন
হুলক	হুজন
দলকি	দলনি পথাৰ
দলদলী	দলনি পথাৰ
নকলী	নকল
নিৰ্ঘিষ্টা	ঘিণ নকৰা
নিৰ্বংশা	বংশ লুপ্ত হোৱা
পাহৰা	পহৰা
পেন্দী	বাচন-বৰ্তনাদিৰ তলুৱা
পাশাপাশি	ওচৰাওচৰি
পানী ফড়া	পানী জোলা
পকড়	পোকৰ
পহৰ	পোহৰ, গ্ৰহৰ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

পাণ্ডা	মূৰব চুলি সৰা লোক
পেটৰা	পেটুৱা
ফুলড়ি	পকৰী
কাঁপা	ফুলি থকা
বহিৰা	কলা, কাণেৰে হুস্তনা
বেনাল	আগেয়ে বনোৱা
বানাল	
বিকল	অচল হোৱা
বুক দাবড়ি	মাটিত বুকু লগাই পৰা
বেলবেলি	জলফাই
বিষাল	বিষাক্ত
বাব মেচাল	বাবেমিহলি
বাব ভাতাৰী	বহু পুৰুষ গামিতা
কাঁটা	পিহা
বেইচি	পনিয়ল
বাটনী	বিলনীয়া
বাড়নী	
বাসবাড়ী	বাহনি
বেত বু'ড়	বেঁতনি
বেড়না	বেব
বেফিকিৰ	নিশ্চিত
বেহাল	বিপত্তি
ভাঙনী বহনী	সাঁথৰ
ভুট	ভুট
মন্দ	বেয়া
মাসা	মাহ (শৰীৰৰ ক্ষেত্ৰত)
মলামুৱা	মৰামুৱা
মুকুল	আমৰ মল
মালকিন	মালিকনী

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

মাঝী	ঘাটেয়া
মাথা নেৱা	মূৰ দৌওৱা
মাড়া	গচকি ফেনাফেন কৰা
মাড়না	মৰণা
মেৱা	বেল-কোমোৱা
মাঝাৰী	মজলীয়া
মেঘলা	ডাৱৰীয়া
যোৱান ছকড়া	ডেকা ল'ৰা
যোৱান ছকড়ী	গাভৰু
বপা	বোৱা
বপনা	বোৱনী
লাজনী কাঁটা	নিলাঞ্জী বন
লকলকী	লোভী
শিয়াল পাকা	জেটুলী পকা, চিৰাল
সংগে সংগে	লগে লগে
সিৰা	শেষ হোৱা
সমৰ পছ	শৰ পছ
সাত সকাল	দোকমোকালি
সেবা	সেৱা
সোচাব	আলপৈচান, গুৰুত্ব
হাদচ	চিন্তা, মনৰ ভয়

(খ)

অকে	তেওঁক
অখন	এতিয়া
অগল বগল	ইফালে-সিফালে
অজল	পানী নোহোৱা
অকান	অকৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

অণ্ডা	কণী
অকব	তেওঁৰ
অসন	ভেনে বকম
আইজ	আজি
আদিমী	মানুহ
আওরা	ঘটক
আইথ	চকু
আখিলৰ	চকুপানী
আইগ	জুই
অকাজী	অকামিলা
ইগিলা	এইবিলাক
ইচাবা	ইংগিত
ইঞ্জৰিয়া	জোনাক
উৰাইল	উজোৱা
একব	ইয়াব
এতনা	ইমান
ওঁচল	ওখ
ওতৰা	নমা
কনবকম	কোনোবকম
কিলে	কিয়
কেতনা	কিমান
কিয়াণ	খেতিয়ক
কাইল	কালি
কাজী	কাজুৱা
কামলী }	
কাহুন	নীতি-নিয়ম
কাঢ়াই	কেবাহী
কামচৰ	কামক ভয় কৰা লোক
কাকৰ	কাৰ
কামাই	অৰ্জন

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

কুটমা	জ্ঞাতি
খঁতা	চবাইৰ বাঁহ
খাঁচা	চবাইৰ বাঁহ
খঁড়া	খোৰা
খেটৈয়া	নাৱৰীয়া
খাট্টা	টেঙা
গোটে	এটা
গিদল	পৰি থকা
গাঁইঠ	গাঠি
গড়	ভৰি
গড় লগা	ভৰিত পৰি সেৱা কৰা
গোচা	খং
ঘৰ ঘূমনী	পছলি শুঙা
ঘইলা	কলহ
ঘাটিয়া	সস্তীয়া
চড়েই	চবাই
চিড়িয়া	চবাই
চইখ	চকু
চেখৰা	ফটাকানি
চৌড়া	বহল
চিপচ	কুপণ
চেংৰা	চেঙেলীয়া
ছট বড়	সক-ডাঙৰ
ছেইলা	সস্তান
জড়ন	জোৰণি
জিনগানী	জীৱন
জালা	যাতনা
জব	বল
জিন্দা	জীয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

ঝুটমুট	মিছামিছি
ঝনঝাট	জঞ্জাল
ঝিঙুৰ	জিলী
ঝুমকা	জুমকা
টুটল	ছিগি পৰা
টমৰা	খেপিওৱা
ডিঙা	নাও
ডংগী	নাও
ডেৰা	আশ্রয়
চাঙৰ	চাকৰ
চেইব	চেব
চেঁস	টোকা
তহনি	তোমালোক
তহব	তোমালোকৰ
তেসন	তেনে
তেষ্টা	পিয়াহ
তুফান	ধুমুহা
থড়া	অলপ
থকাথকি	ভাগৰ
ছস্‌মন	শত্ৰু
ছধাল	গাখীৰতী
খান্দা	চিন্তা
নেইখে	নাই
নিপুত	অপুত্ৰক
নিমাওগা	বৰলা
মাগী	মাইকী
মাখা	মানি লোৱা
মাখামাখি	সনাসনি
পাঁইখ	পাখি
পীড়ি	বংশ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ

মান্য অসমীয়া অর্থ

পুছা	সোধা
পড়শী	ওচৰ চুবুৰীয়া
পাকাল	পকা
পখৰী	পুখুৰী
ফেঁকল	পেলাই দিয়া
ফাজিল	বাহিৰা
ফকড়	ধূত
ফাইদা	লাভ
বোলি	মাত-কথা
বাড়াই	ডাংকোপ
বাত	কথা
বৈষ্টম	বৈষ্ণৱী
বীচ	মধ্য
বাঝাল	জটিল
বলয়া	কওঁতা
বাইৰা	ওলাই অহা
ভাওৱা	ভাগ, কাপোৰ
ভকা	অঁকৰা
ভেজা	পঠোৱা
ভাঁড়	কলহ
ভদৰ ভং	ভগাছিগা
মোজ	ফুৰ্তি
মাটি ঘঁড়া	মাটি কলহ
মগৰ	যদি
মট	টোপোলা
মোকা	সুবিধা
যে ৱানী	ডেকাৱস্থা
লেকিন	কিন্তু
লাচাৰ	বিপদ
লাওৱা	লগনোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

লাগিন	কাৰণে
লেই আনা	লৈ অনা
লুচা	বদমাচী
শবম	লাজ
শোধ	শোধ, পৰিশোধ
সমঝা	গতাই দিয়া
সোঁচ	ভবা. ভাবি চোৱা
হুই	বেজী
সাজাল	সাজি লোৱা, সজোৱা
সাংগা	বিয়া, মোটামুটিকৈ পতা বিবাহ-কাৰ্য
হবদম	সদায়. নিতৌ
হামনি	আমাক
হাঁড়ি	চক
হাঁড়ি শাল	জুহাল
হপ্লে	পট কৰে
হাত গড়	হাত-ভৰি
হাগা কুঁড়	} ওৱনি, শোঁচ কৰা ঠাই
হাগবা কুঁড়	

(গ)

আগেলে	আগলৈ, ভৱিষ্যতলৈ
পেছেলে	পাছলৈ. পাছত
আসছে বাব. বছৰ,	অহা বাব. বছৰ,
হাপ্তা, মাইনা	সপ্তাহ, মাহ
আগেব বাব. বছৰ,	যোৱা বাব. বছৰ,
হাপ্তা, মাইনা	সপ্তাহ, মাহ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত শব্দ মান্য অসমীয়া অর্থ

গেল বাব. বছৰ,	যোৱা বাব. বছৰ.
হাপ্তা, মাইনা	সপ্তাহ, মাহ
ঘুৰি বাব. বছৰ,	পাছৰ বাব. বছৰ,
হাপ্তা, মাইনা	সপ্তাহ, মাহ
সামনেৰ বাব. বছৰ,	নিকটৱৰ্তী বাব.
হাপ্তা, মাইনা	বছৰ দিন
এতনা টুকু	} ইমান কম, ইমানখিনি
এত টুকু	
ইধাৰ উধাৰ	ইফালে সিফালে
এম্‌নেই	এনেই

থওবাক্য আৰু প্ৰবচন

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত থওবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া থওবাক্য

[ক]

অন্ধাৰ ঘৰে বন্ধা	বেজৰ নাকত খব
অতি চালাকীৰ গলাই দড়ি	অতি চালাকিৰ ডিঙিত জৰী
অতি লোভে হাঁতী ডুবে	অতি লোভে পাপ, পাপে মৃত্যু
অদৃষ্টেৰ ফাঁচী ছিঁড়া	যম ছুৱাৰ গছকি অহা
অণ্ডাৰ মায়েৰ খন্দাই থাক	চুকৰ ভেকুলী
অন্তৰ কান্দা	হৃদয় কন্দা
অতি হাঁসী সৰ্বনাশী	অতি চিৰি হত চিৰি
অদল-বদল কৰা	সাল-সলনি ঘটোৱা
অহৰ দেখা পহৰ দেখা	বোন্দাপৰ দিয়া
অহৰ পহৰ জুঁহা	বোন্দাপৰ দিয়া
অড়তল বড়তল পন্দতল হুৱা	বৰতল এৰি পুনৰ
	বৰতললৈ অহা
আইড়ে বাড় দিয়া	বাট ভেটি ধৰা
আইজ্ আসা কাইল আসা	আছিল কণা গ'ল কণা
আকুৰে বিনাশ	ক) জীয়াতে বাঁৰী
	খ) ছপতীয়াতে মৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত থওবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া থওবাক্য

আগুন লাগলে কুঁৱা কুঁড়া চোৰ গ'লে বুধি
 আগুৱাদাৰ আগবণুৱা
 আশেই কান্দনা জোড়া নৈ নেদেখোঁতে নাওঠ হোৱা
 আঘাল বকলী পুঠী-তিতা অধিক মাহত বগলী বণা
 আংবা খায়ে কুইলা হাগে জুই খালে এঙাৰ হাগে
 আংবা নিৰা মুখ মুখ চোকা টেকেলা
 আদ্বসীয়া বেবসিক
 আধগাগৰিৰ জল ছিলকিতেই যায় অল্পবিদ্যা ভয়ংকৰী
 আধা বেলাই মৰা আদবয়সত ঢুকোৱা
 আন থুতুডাই ধৰা চাবাতি ধৰা
 আনবললে কাণ ভয়ৰা কুটে ধান কলো মৈখন, আনে
 ধনখন
 আনজাতে টিল মাৰা একাৰৰ দলি
 আপদ ডাকা বিপদ মতা
 আপন দৰে গাড়াই চোকা নিজৰ দোষত খালত পৰা
 আপনি বাঁচলে বাবাৰ নাম নিজ ভালেই জগত ভাল
 আম গাছে কুইলী নাচে বঙতে বং চৰোৱা
 আম গাছে জাম ফলা কলো লাও, বগালে পুৰৈ
 আমাসে খায় জছনাই উল্গে ক) অমারস্যাব ধাব
 পূৰ্ণিমাত সুজা
 আমঠা পোড়া খ) পাপ কাৰ্য লুকাই নাথাকে
 আমঠ ক'লা পৰা
 আমাসেৰ মচাল ক) অমারস্যাব চাকি
 খ) কণাৰ লাখুটি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত থওবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া থওবাক্য

আলকুচীয়াৰ ধাই ড় ক) জেঙা লগাই কুৰা লোক
 খ) খটাশুৰৰ জাত
 আলচীয়াৰ আল এলেহুৱাৰ গুৰু
 আশ বাতে কাচড়া খাৰা আশাত নিবাসা হোৱা
 আশৰ টুটা আশা এৰা
 আড়াআড়ি জেদাজেদি
 আড় চখে দেখা আৰ চকুৰে চোৱা
 আড়ে থাকলে বাঢ়া আৰত বঢ়া
 ইটবাই খাৰা খুচৰি খোৱা
 ইটবাই ইটবাই খাৰা বাছি বাছি খোৱা
 ইজ্জত হানিসে মৰাই ভাল সন্মান হানিতকৈ মৰাই শ্ৰেয়
 ইড়কা ধড়াৰ ঠেং ভাংগেই বৰকৈ জপিয়ালে ধোঁবাবো
 ঠেং ভাগে
 উখুন বাচা দিয়া ওকণী বহাৰদৰে বহা
 উচাচ মাটিয়ে বিলাই হাগে কোৰা মাটিত মেকুৰীয়ে হগা
 উছলা পানী বালিয়ে শুখায় উতলা পানীত বালি
 নিতিতে
 উঠাই বসা তলৰ মাটি ওপৰ কৰা
 উৎপাত্তেৰ ডাংগাই মৰণ উৎপাত বেছি হ'লে মৰণ হ'বই
 উঠলেও মৰে বসলেও মৰে উঠিলেও মৰে
 বহিলেও মৰে
 উদ্‌বিলাইব মাহ বাগাল উদক ভেটা বখীয়া পতা
 উফড়াল গাছ উতলা গছ
 উফড়াল গাছে কুঠাৰ মাৰা উতলা গছত কুঠাৰ মৰা
 উল্টা নাচ নাচা উভতি নাচা
 উড়ে আমে জুড়ে বসা ক) উৰি আহি জুৰি বহা
 খ) গোজেই গছ হোৱা

চাঁহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

উড়াই আনে কুটাই খাৰা

ক) চিলনী হৈ যায়, থাপ
মাৰি থায়

খ) বান্ধনী উচতাই জোল খোৱা

উড়াখা মাথাই তেল ঘঁসা

ফপবীয়াক তেল হঁহা

একলাই এক শ

এজনেই এশ

একলীয়া বান্ধব

অকলশৰীয়া পছ

একেৰ বৰা দেশেৰ লাঠী

এজনৰ বোজা দহৰ লাঠী

এক গাঁঠিৰ পান

১) একে হাঁচতিৰ পাণ

২) একে পেটৰ সন্তান

এক চুপলি পানীয়ে ডুবা

এঘটা পানীত ডুবা

একটা কুহলীৰ ডাকে বসন্ত না হয়

এটা কুলিৰ

মাতত বসন্ত কাল নাহে

একদিনেৰ কালে সাত দিন ফুলা

এদিনৰ খঙত পেট

কাটি ছমাহ শুকনি খোৱা

একদিনেৰ লহৰ চহৰ

নতুনত ন গণ্ডা, এদিনীয়া আনন্দ

এক দেশেৰ বুলি এক দেশেৰ গালি

এক দেশৰ কথা,

আন দেশৰ ব্যথা

এক ঠেংগে নাচা

ওভত গোবে নচা

একদিন হাঁসে একদিন কান্দে

বাঁহৰ এফাল মানুহৰ

একাল

একলা পেটীয়া

আপোনপেটীয়া

এক পুষে জাড় নাযায়

এক পুহত জাৰ নেযায়

এক হাত লিয়া

কিছু সুবিধা লোৱা

এক হেঁঠ পানীয়ে ডুবা

আঠুৱনীয়া পানীত ডুবি মৰা

এক হেঁঠ পানীৰ পুঠি মাছ

আঠুৱনীয়া পানীৰ পুঠি মাছ

এক হোৱা

এগোট হোৱা

এক গাবুল কৰা

এগবাহ কৰা

চাঁহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

একেৰ পৰ এক

এটাৰ পাছত এটা

এক মা এক বাপ

এক পিতা এক মাতা

ওঁত পাতা

আঁৰি পতা, কাণ উনাই থকা

ওপৰ মনে কান্দা

চকুত থু দি কান্দা

ওপৰ মুহা

ওপৰ চকুৱা

ওপৰে পড়া

অযাচিত্তে আহি পৰা

ওপৰে থুকলে গায়ে পড়া

ওপৰলৈ খুৱালে নিজৰ

গাত পৰা

ওল্টা চ'খ দেখা

ঘোপা চকুৰ চাৱনি

কমল ফুলে ভমৰ বসা

ফুলত ভোমোৰা পৰা

কল খাৱা দাঁত

কল খোৱা ধাতু

কাউড়ী মানুহ

কাউৰীৰ লগৰ মানুহ

কাউড়ীকে শাউড়ী বলা

কাউৰী-টেঙৰ মানুহ

কুকুৰ কাজিয়া

তুৰন্তে মিল, তুৰন্তে কিলৰ কাজিয়া

কুকুৰকে হাঁহ বল্লে ওপৰ ছড়ে

কুকুৰক লাই দিলে

গললৈকে জঁপিয়ায়

কল বুড়ে ভূত দেখা

ছাঁটোকে বাঘ দেখা

কমৰ বাকঁ

কঁকাল ভগা

কলপে উঠা

ইচাট-বিচাট কৰা

কচুপোড়া

খোলাকটিৰ তাল

কথাই ভুলা

কথাৰে ভুলোৱা

কাঁচ কল দেখা

বুঢ়া আঙুলি দেখুৱা

কাঁচা কাঁঠালেৰ লাঠা

কাঁচা পীৰিতিৰ জ্বালা

কাঁচা বাসেঁও ঘূণ ধৰে

কাঁচা বাঁহতো ঘূণে ধৰে

কেচুৱা খান্দতে সাঁপ নিকুলা

কেঁচু খান্দোতে সাপ

ওলোৱা

কাণ আড়া

কাণ উনাই থকা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

কাণ কাল কৰা

আওকণীয়া ভাৱ লোৱা

কাণ খাড়া কৰা

কাণ থিয় কৰা

কাণে জুৰা দিয়া

কাণত ঠিলা মৰা

কাণে তাল মাৰা

কাণ তাল মৰা

কাণ ফুঁকা

কাণত মন্ত্ৰ দিয়া

কাণা বাখৰা

চেৰা ভাগ

কাণা মচৰীৰ গংগা পূজা

ক) কণামুচৰীৰ গংগা পূজা কৰা

খ) ভূতৰ মুখত বাম নাম

কাঁটা ঘাৱে নিমখ ছিটা

কাঁটা ঘাত টেঙা তেল দিয়া

কাঠে কাঠে পড়া

কাঠে কাঠে পৰা

কাঁটা দিয়ে কাঁটা তোল

হুলেবে হুল কঢ়া

কাৰ সৱাল কে কৰে

কাৰ হৈ কোনে মাতে

কাল ঘাম ছুটা

গলদৰ্শন হোৱা

কাৱাৰ খঁতা দেখে চেণীৰ কন্দনা

ক) কাউৰীৰ বাহ

দেখিয়েই কুকুৰা পোৱালীৰ কান্দোন

খ) ধান পকে মানে টুনিৰ মৰণ হোৱা

কেঁড়ি আঙুলেৰ জব নাসহা

কেঞা আঙুলিৰ জোৰৰ

মোহোৱা

খাই নিন্দা

নিন্দুক

খাতি নিন্দা পত্ৰ চাটি

খাই পাত ফলা

খান্দা আলগা হৱা

পাগ বেলেগোৱা

খান্দা কুঁৱাৰ পাৰ নাবান্ধা

কুঁৱা খান্দি পাৰ নবন্ধা

খাবাৰ খায় পিঠেও বান্দা

খায়ো, নিয়েও

খিয়াল বাখা

ছচ বখা

খেড়ৈৰ আগুনে ঘৰ জ্বলা

ফিৰিঙতিৰ পৰা খাণ্ডৰ দহন

খোলসা মন খোল্চা বাত

খোলাখুলি মনৰ আলোচনা কৰা

খোল্চা ছাড়া সাঁপ

ক) মোট সলোৱা সাঁপ

খ) ঠেকত পৰা কাল

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

গণ্টিৰ বাহিৰ

লেখৰ বাহিৰ, গণিতা নকৰা

গৰম ভাতে হাঁত পোড়া

তপত ভাতৰ ধোৱাই ধোৱা

গহুৰি গড়াল ঘৰ

গাহুৰি গৰালবদৰে লেতেৰা ঘৰ

গা-কৰা

চেষ্ঠা কৰা

গা-চম্কাই বুলি

গা-নচুৱাই ফুৰা

গা-ছাড়া

গা-এৰা দিয়া

গা-বাড়া

গুকাই-খীনাই যোৱা

গা-বাড়ে উঠা

গা টঙাই উঠা

গা-দেং

গা-জিলিকা

গা ফুলে উঠা

গা শিৰশিৰাই উঠা

গা-লাগা

গা-ধৰা

গা-সহা

গা-হন

গাছ তলে কান্দা

অৰণ্য বোদিন

গাছ দেখে গুটি

জাত চাই কঠীয়া

গাহালচিং

গোহালী ছদতীয়া

গাছেৰ খায় তলেও কুটায়

গছৰো খায়, তলতো বুটলে

গাছে উঠাই গুড়ি কাটা

গছত তুলি গুৰি কটা

গাতেৰ চুলে ঘম

গা নোমেই শক্ৰ

গাল ফাটা চড়

কাণতলীয়া চৰ

গাঁঠিয়ে গাঁঠিয়ে কথা

আহে আহে কথা

গাখাৰ বঝা বুইতেই দিন যায়

গাখৰ বোজা কঢ়িয়াতেই

দিন যায়

গাঢ়াই গিৰা

খালত পৰা

গাঢ়াই ঠেলা

গাঁতলৈ ঠেলা

গাঢ়াই ঢোকা

গাঁতত সোমোৱা (মা)

গায়ে গতবে খাটা

গা খাটনি কৰা

গায়ে আগুন জ্বলা

গাত অগনি জ্বলা

গায়েৰ জবে কাঠাল পাকা

গাৰ জোৰত কাঠাল পকোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাঁকা

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাঁকা

গায়ে কুৰকুট ঝাড়া

গাত আমৰলি মেলা

গায়েৰ মইল ওচা

গাব মলি ওচোৱা

গা টনকে উঠা

গা টঙাই উঠা

গোষ্ঠীৰ তিন খেদা

তিনি পুৰুষৰ শৰাধ পতা

গেন্দা ফুল উড়া

গেন্দা ফুলৰ গোন্ধে মলমলাই উঠা

গৰু গাড়াৰ পানীয়ে ডুবা

গৰু খোজৰ পানীত ডুবা

গুটি কলে জবৰা দিয়া

আঠিয়া কলত জাবৰ দিয়া

গুটি খাই চকলা ফেঁকা

সাহ খাই বাকলি পেলোৱা

গুৰু গুণে চেলা

গুৰুদৰেই শিষ্য

গুৰিয়ে পানী ঢালা

গুৰিত পানী দিয়া

গুণেৰ বন্ধ

গুণী বন্ধ

গুড় মাটি হোৱা

সকলো পণ্ড হোৱা

ঘৰ কৰা

সংসাৰ পতা

ঘৰ গুণতি

শাবী পূবোৱা ঘৰ

ঘৰ ভেদে বাৰণ নষ্ট

ঘৰৰ শত্ৰুতাই বাৰণ পতন

ঘাও দেখলে মাছি আসে

ঘাত মাখি পৰা

ঘৰ ছাড়া

ঘৰ এৰা

ঘৰ ভাংগা

ঘৰ ভঙা

ঘৰ পোৰা

পোহনীয়া

ঘৰেৰ বাহিৰ হোৱা

পাগ বেলেগোৱা

ঘৰ পোড়া

ঘৰ জ্বলোৱা, ঘৰত অশান্তি হোৱা

ঘৰ জোড়া

ঘৰ পাতি দিয়া

ঘৰ পুড়াই আগুন পোহা

ঘৰ পুৰি তাপ লোৱা

ঘৰ পুড়াই মহড় কুদা

মহ খেদিবলৈ ঘৰ জ্বলাই দিয়া

ঘাইদাৰ

দলৰ মূৰব্বী, আগত যোৱা

ঘাই লত ছেড়া

মূল শিপা ছিগা, মূল শক্তি হ্ৰাস হোৱা

ঘাইদাৰেৰ ঘাড়ে কিল বসা

ঘাই শাক মৰলীয়া

ঘাট কৰা

দশা-কৰ্ম কৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাঁকা

সমান আৰু সমান্তৰাল

মান্য অসমীয়া খণ্ডবাঁকা

ঘাটে ঘাটে পানী খাৱা

ঘাটে ঘাটে পানী খোৱা

ঘানী ঘূৰোৱা

ঘানী ঘূৰোৱাৰদৰ্শে প্ৰতিশোধ লোৱা

ঘোঁচাই ঠাডকা লাগা

গলগ্ৰহ হোৱা

ঘোঁচা ধৰে কান্দা

ডিঙিত ধৰি বন্দা

ঘোঁচা পাতা

ডিঙি পাতা

ঘোঁচাৰ শিৰ ফুলাই বলা

চিংকাৰ কৰি কোৱা

ঘুলীৰ কাড়া

ঘুলীত লেটিয়াই থকা মহ

ঘনে ঘনে শালুক সিজা

বুৰে পতি শেলুক

ঘৰে শনি লাগা

ঘৰত শনি লগা

ঘৰ উজাড় হৱা

ভেটীত তিতা লাউ গজা, নিৰ্বংশ হোৱা

চ'খ তাড়ে দেখা

কেবাহিকৈ চোৱা

চ'খ থাকতে গাঢ়াই গিৰা

চকু থাকোঁতে খালত পৰা

চ'খ ধাঁধা

চকু চাট মাৰি ধৰা

চ'খ ঘূচাই আনা

নেদেখা ভাও ধৰা

চ'খ থাকতে গু খাৱা

জানি-শুনি বিপদত পৰা

চ'খে পানীয়ে বালি নাভিজা

চকুৰ পানীত বালি নিতিতে

চ'খে পানী পুছে ভাত খাৱা

চকুৰ পানী মছি ভাত খোৱা

চ'খে পানীয়ে বেগুনা সিজা

চকুৰ পানীত বেগুনা সিজোৱা

চ'খ মুদে বাহিৰ হৱা

ছৰমূৰ যাত্ৰা

চ'খে সৰিষা ফুল দেখা

চকুৰে সৰিয়হ ফুল দেখা

চ'খে তেল ধৈষে কান্দ

চকুত তেল দি কান্দা

চ'টে লগন চ'ট বিহা

লগ চাই বিয়া

চ'লে চল্লিশ বৃধি

দহ ঠাই ফুৰে যি, দহ কথা শিকে সি

চাম বাখি কুল বাসি

ক'লে আয়ে মাৰ খায়, নক লে

চান্দেও গৰহন লাগে

চান্দতো কলংক আছে

চিনা বামুণেৰ পৈতা নাহলেও চলে

চিনাকি বামুণেৰ লগুন

চান্দেও গৰহন লাগে

চান্দতো কলংক আছে

চিনা বামুণেৰ পৈতা নাহলেও চলে

চিনাকি বামুণেৰ লগুন

চান্দেও গৰহন লাগে

চান্দতো কলংক আছে

চিনা বামুণেৰ পৈতা নাহলেও চলে

চিনাকি বামুণেৰ লগুন

চান্দেও গৰহন লাগে

চান্দতো কলংক আছে

চিনা বামুণেৰ পৈতা নাহলেও চলে

চিনাকি বামুণেৰ লগুন

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

চিকা ছিঁড়া লাভ কৰা, শিকীয়া ভাঙি তলত পৰা
চিকাই উঠা পৰালি পৰা, শিকীয়াত তুলি থোৱা
চিপচাব খাইড় আও কুপণ
চিল ঝাঁপটা চিলনীৰদৰে আজোৰা
চুগা খাই বাইল বাইল, ফেঁচাব মুড়ে চেঁচ ঘৈণীয়ে মাছ খায়,
বোন্দাব মৰণ
চুঁচুঁৰা মুহা চিকাবদৰে দীঘল মূৰা, খাবলৈ নোপোৱা
চুটকি কথা টুলুঙা কথা
চুপা টা! ফুটকাৰ ফেন! বাকলিটো
চুলাকে সোদাই বটুৱা বসা }
চুলাকে সোদাই আধন বসা } চকক সূধি চাউল বহোৱা
চুলাই আগুন না জ্বলা চকত জ্বল নপৰা
চুপ ৰাড়া কুলাত জাৰি পেলোৱা
চাংগে উঠা চাঙত তোলা, সাঙীত তোলা
চাংগে উঠাই ধুংগা দিয়া চাঙত তুলি ধোঁৱা দিয়া
চাং ভাংগে পড়া চাং ভাঙি পৰা, খোপনি এৰা যোৱা
ছটুবাই উঠা চুঁচৰি উঠা, কোনোমতে নিজৰ ভৰিত
থিয় দিয়া
ছঘ ৰাই আনা ছান কঢ়া
ছাগল গোট ক) ছাগলীয়ে নাথায় কি ?
খ) অগম্য গমন
ছাতুৱা সানা কেনেকি পেলোৱা
ছাঁহিব আনা দহা-কাজৰ দিনা ঘৰুৱা পূজা, থানলৈ
অনা আত্মা
ছাঁই চাপা আগুন ছাঁই ঢকা জুই
ছাঁহিব দিয়া গাছ ক) ছাঁ দিয়া গছ
খ) উপকাৰী মানুহ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

ছাঁহিব দেখে কুদা মৰীচিকা খেদা
ছিটকা আগুনে ঘৰ পোড়া ফিৰিঙতিৰ পৰা খাগুৱদাহ হোৱা
ছিটা ফোঁটা ভাগ পাৱা চেৰা ভাগ পোৱা
ছোট বুধিয়া সক বুধিব লোক
ছোট মুখে বড় কথা সকৰ মুখত বৰ কথা
ছোট সাদী শান্তি বিয়া
ছুটাৰি যত ছুটবি তত দৌৰি যোৱাৰ সিমান ভাগব,
দৌৰাৰো সিমান ভাগব
জঁকেৰ মুখে চুণ ধৰা জোকৰ মুখত চুণ দিয়া
জঁট পাকা গাঁঠি লগোৱা
জনমভব যাবজ্জীৱন
জলঘাটী দিয়া পানী ভৰ্তি ঘটী আগবঢ়াই খোৱাৰ
বাবে আহবান
জলঘাটী ধৰা খোৱাৰ আমন্ত্ৰণ গ্ৰহণ কৰা
জলঘাট যোৱা বাহিৰ ফুৰা
জলন্ত যোৱন পূৰ্ণ যোৱন
জ্বলা আগুনে হাত দিয়া জ্বলা জুইত হাত দিয়া
জ্বলা আগুনে ঘিঁউ ঢালা জ্বলা জুইত ঘূতাছতি দিয়া
জ্বলা চৌকাই পানী ঢালা জ্বলা চৌকাত পানী ঢলা
জ্বলে গিৰা জ্বলত পৰা
জ্বল ছিড়ে ভাগা জ্বল ফালি পেলোৱা
জ্বলনী গাঢ়াই গিৰা জ্বলিগাঁতত পৰা
জ্বাইত ছাড়া জ্বাত এৰা
জ্বাইতেৰ বাহিৰ হৰা জ্বাতিৰ পৰা জুই-পানী বেলেগোৱা
জ্বিভ আটকা মুখ নেমেলা
জ্বিভে লাগাম লাগা জ্বিভাক শাসনত ৰখা
জ্বিভেৰ পানী গিৰা জ্বিভাৰ পানী পৰা
জীৱ সেবাই শিৱসেবা যত জীৱ, তত শিৱ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

জীয়াঁতে মৰা জীয়াঁতে মৰা
জীয়াঁত পাঞ্জবাই শিল দিয়া জীয়া বুকুত শেল মৰা
জীয়াঁতে ভূত হৰা জীয়াঁত ভূত
জীয়াঁত বান্ধস জীয়া বান্ধস
জোৱান হৰা মানুহ হোৱা, শান্তি বিয়া হোৱা

জুড়ে বসা আহল-বহলকৈ বহা, সুবিধা কৰিলে বহা

জুজ্বল গেলেহে ভালুক দেখা ক) হাবিত সোমালেহে

ভালুক দেখে

খ) দহ ঠাই ফুৰিলেহে দহ কথা শিকে

জংঘলেই মংগল হৰা জংঘলতেই মংগল, অবণ্যত
শান্তি পোৱা

জগা মূৰ্খ

জধা মূৰ্খ

জধা মূৰ্খ

বাড়ে পৰা শিলা বাগৰি পৰা শিল

বাঁটকে বিংগা জিকাৰ কলি, কালিৰ ছৱাল

বাঁপড়া গাছে ছাঁহিৰ দিয়ে জোপোহা গছে ছাঁ দিয়ে

ঝাল উঠা খং উঠা

ঝালকীৰ ঝালেই স্বাদ জলকীয়াৰ জালেই সোৱাদ

ঝাড়ে জংঘলে দিহিঙে-দিপাঙে

ঝাড়া গুড়া দিয়া জাৰি জোকাৰি দিয়া

ঝাড়ে মুঠা মাৰা বাঢ়নীৰে কোবোৱা

ঝাড়ুৱাৰ ঝাড়ুলিয়েই ফুটানি বান্দীৰ বাঢ়নীয়েই গোবৰ

ঝিল্কিলেই সণা নাহয় জিলিকা বস্ত্ৰেই সোণ নহয়

ঝীয়েকে মাৰে বউকে শিক্ষা জীয়াৰীক মাৰি বেঁৰাৰীক

শিকোৱা

টকটকাই থকা

টোকটোকাই থকা

ট'টীয়ে বচী লাগা

ডিঙিত ফাঁচ লাগা

ট'টীলে ধাব

ডিঙিলৈকে ধাবত পোত খোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

টাকাই টাকা আনে টকাই টকা আনে

টাই টাই নাকৰা মুখেৰে টাই-টাই নকৰা

টানেৰ দিন আকালৰ দিন

টান হাত দিয়া-থোৱাত হাত টান

টানাটানি কৰা টনা আজোৰা কৰা

টানে টানে চলা টানি-মানি চলা

টান পড়লে বাপেৰ নাম হাঁকা টানত পাৰি বোপাইলৈ

মনত পৰা

টান পড়লে বাম বলা টানত পৰি বাম

টিকটিকি হয়ে পকা খাতে নাজানা ক) জেঠাই পোক ধৰি

খাব নজনা

খ) চবাইটো হৈ ফৰিং ধৰিব নজনা

টোৱাৰ পিঠে ফড়া উঠা ক) কেও নোহোৱাৰ পিঠিত

ফোঁহা উঠা

খ) বিপদৰ উপৰি বিপদ হোৱা

টেংগা আম একবাৰ বিকুতে পাৰা টেঙা আম এবাৰহে বেচা

টুৰি বেংগেৰ কাছাৰী ভেকুলী মেল; গৰখীয়া মেল

টুৰৰকে দেৱৰ কৰা ক) মাতৃহাৰাক দেওৰ বনোৱা

খ) অনাশ্ৰিতক আশ্ৰয় দান কৰা

টকাৰ দিয়া টংকাৰি উঠা, প্রত্যন্তৰ দি উঠা

টনকে উঠা ভাল হৈ উঠা, সঁজাল ধৰি উঠা

টুটা জগন্নাথ ক) হস্তবিহীন জগন্নাথ

খ) গছৰ মূঢ়া হেন জগন্নাথ

ঠকড় খাইলে বৃদ্ধি আসা ঠেকা খালেহে বৃদ্ধি ওলায়

ঠটক ঠটকি লাগা খুটিয়াখুটি লাগি থকা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

ঠাট্ট কৰে আঙুল কাটা ক) ইচ্ছা কৰি আঙুলি কটা

খ) নিজৰ আঙুলি কাটি আনৰ
অহিত চিন্তা কৰা

ঠিক ঠিক বললেই টিকটিকি নহয় ক) ঠিক ঠিক কৈ চিঞৰি-

লেই জেঠী নহয়

খ) ফোঁট ল'লেই মহন্ত নহয়

ঠেং দেখে দিয়ে মুখ দেখে পস্তায় ক) ভৰি দেখি দিলে মুখ

দেখি পস্তাব লাগে

খ) নেচায় ডেলে গালৈকে ঘাটি

ঠেং তলে বাখা ভৰিৰ তলত বখা; দবাই বখা

ঠেংগেৰ ওপৰ ঠেং দিয়ে বসা ভৰিৰ ওপৰত ভৰি দি বহা

ঠেংগে হাতে গিৰা হাতে-ভৰিয়ে পৰা

ঠেংগে বচী লাগা ঠেঙত ডোল দিয়া

ঠেং ডা গে আসা ভৰি দাঙি অহা

ঠেং ডাংগে মূতা ক) ঠেং দাঙি প্ৰসাৰ কৰা

খ) অহংকাৰত মণ্ড হোৱা

ঠেচ খাই মৰা উজুটিত পৰি মৰা

ঠেচা দিয়া কল ঢোকা দিয়া কল

ঠেচ খাইলে বাস্তা দেখা উজুটি খালেহে বাস্তা চিনি পোৱা

ঠেপটা টিলিকিত উৰা

ঠেলা মাৰা কথা ইংগিত বহন কৰা কথা

ডলে দিয়া গাছ আগ কটা গছ

ডাল ভাংগা দশা ঠেক ছিগা, ডাল দৰিদ্ৰ অৱস্থা হোৱা

ডাল ভাংগা গাছে ছাঁয়ৰা নহয় ডাল ভগা গছে ছাঁ নিদিয়ে

ডাংগাই মাছ ধৰা ক) বামত মাছ ধৰা

খ) ভৰা খালৈত পল বোৱা

ডাড়াই ডাড়াই ডুবা জীৱন্তে সলিল সমাধি ঘট

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্যডিম পাড়া মুৰ্গীৰ কটকটানি ক) বগী পৰা কুকুৰাই নিজেই
চিঞৰে

খ) নিজৰ ঢোল নিজেই কোবোৱা

ডেনাই মুখ ঢোকা ডেউকাত মুখ সোমোৱা, নিমাত্তে থকা

ডেনা ঝাড়ে উঠা ডেউকা কোবাই উৰিবলৈ চেষ্টা কৰা

ডেনা ভা গা পাখুড় ডেউকা ভগা চবাই

ডুবে ডুবে পানী খাৱা ক) বুৰ মাৰি পানী খোৱা

খ) লুকাই-চুবকৈ সুবিধা লোৱা

ঢাক-ঢল পিটা জয়ঢোল কোবাই ফুৰা, প্ৰচাৰ কৰা

ঢাক ঢাক গুড়গুড় কৰা দেখা-শুনাকৈ গুৰগুৰীয়া মেলত বহা

ঢামনাৰ কাজে ঢামনী নাচে ক) মচোৱা সাপৰ কামত

মচোৱাৰ মাইকীয়ে নাচে

খ) জাপৰীক ধৰিলে জপৰা ওলায়

ঢেকী শালৈৰ খুদি চাটা ঢেকী শালৈৰ খুদ চেলেকা

ঢেকী স্বৰ্গেও ধান কুটে ঢেকী স্বৰ্গলৈ গ'লেও ধান বানে

ঢেলুকী মাৰা স গাত কিলৰ কুটুম

তামা-তুলসীৰ মালা পিন্ধা তাম তুলসীৰ মালা পিন্ধা,

ধৰ্মত মতি থকা

তাতে উঠা জাঙুৰ খাই উঠা

তাতা কঢ়ায়ে বালি পোড়া ক) গৰম কেবাইত বালি পোৱা

খ) সান্দহ খোৱা বালি তল যোৱা

তাল্কে তিল কৰা তালক তিল কৰা

তিল্কে তাল কৰা তিলক তাল কৰা

তিন ঠেংগে নাচা ওভোট গোবে নচা

তীবে আসে নোকা ডুবা পাৰ পাওঁতে নাও ডুবা

তেল থাকলেও চিৰাক নিৰায় চাকিত তেল থাকোতেও

লুমাৰ পাণে

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

তেল পানী ফাৰাক

তেল পানীৰ সম্বন্ধ

তেলীৰ তেল পুড়ে, মচালেৰ কি?

ক) তেলীৰ তেল পোবে,
জোৰে চিন্তা কৰিব কিয়?খ) বাজীয়ে কিজানে প্রসব
বেদনা কিমান?

তেড়াল বাঁশেৰ আগাও তেড়া হয়

ক) বেকোৰা বাঁহৰ
আগ বেকা হয়

খ) তিতা গছৰ আগো তিতা, গুৰিও তিতা

তেল আনতে নিমখ ফুৰা

তেল আনোতে নিমখ শেষ হোৱা

তুলসী তলেৰ বিলাই

ক) তুলসী তলৰ মেকুৰী

খ) অতি ভক্তি চোৰৰ লক্ষণ

গ) বেশ্যাব একাদশী

তুলসী গাছেও কুকুৰ মুতে

মন্দিৰতো কাউৰীয়ে হাগে

তুলা ধুনা দিয়া

তুলাবদৰে ধুনি পেলোৱা

তেল দিয়ে বেল খোৱা

ভৰিত তেল মাৰি বেল অৰ্থাৎ

সুবিধা আদায় কৰা

থান পূজাৰ পন্থাসাদে কল আৰু

ক) ঘৰুৱা থান পূজাত

বাতাসাই বেছি

কল বাতাচাৰ উছৰ্গা কৰি,

নীতি-নিয়ম নমনা হোৱা

খ) আচাৰ আছে, বিচাৰ নাই

থানে পানী ঢালে বাখা

বসতে নাম খোৱা

থিব পানীয়ে পাথৰ কাটে

সহিলে সম্পদ পায়

থিব মনেই ধন

থিব মনেই ধন

থুঁক ফেলাই থুঁক চাটা

নিজৰ থু নিজেই চেলেকা

থুমল হয়ে থাকা

মুখ ওফোন্দাই থকা

দমনমানি দেখা

হুংকাৰ মাৰি খং প্রকাশ কৰা

দশেৰ দশ লাঠী একজনেৰ বকা

দহৰ লাঠী একৰ বোজা

দহ মন দশ মনেৰ সমান

ক) দোষী মন দহ মোনৰ সমান গধুৰ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

খ) তিতা কেঁথা তিতে মানে গালৈকে গধুৰ

দলছুট

দলৰ পৰা বাদ পৰা

দলভাৰী

দলভাৰী, ওজন গধুৰ হোৱা

দাঁত খিঁচা

দাঁত নিকটোৱা

দাঁত গোনা

দাঁত লেখিব পৰা

দাঁত পঁজা

ক) দাঁতে দাঁতে লগা

খ) দাঁতত চোক দি আশা পালি থকা

দাঁত কামুড়াই থকা

দাঁত কামুৰি একে ঠাইতে থকা

দাদেৰ দাৱাই মাথাই ঘঁষা

ক) খবৰ ঔষধ মূৰত ঘঁষা

খ) মূৰ্খ বৈদ্য যমৰ সমান

দিনেই তাৰা দেখা

ক) উকখা চালৰ ফুটাৰে আকাশ দেখা

খ) চকুৰে সবিয়েই ফুল দেখা

দিনে আনে দিনে খাৱা

দিন ভিক্ষা প্ৰাণ বন্ধা

দিম বুলিলে আশ্বা থাকা

দিওঁ বুলিলে আশা থাকে

দিয়াকে আঙুড় দিয়া

উপকাৰীক অজগৰে খোৱা

দেখতে ইন্দুৰ পাহাড় খচায়

ক) দেখাতহে এন্দুৰ, পাহাৰ

খহায়

খ) কঠিয়াহে চুটি, জেঠতে পৰা

দেখ-ভাল কৰা

সেৱা-শুশ্ৰূষা কৰা; দেখা-শুনা কৰা

দেখে যোৱা

চাই বাট বোলা

দুখ কৰ লে মুখ ভৰা

দুখ কৰিলে মুখ ভৰে

দুখীয়া গাইয়েৰ লাইথ খাইতেও মজা

খাবতী গাইব

লাথি খোঁতো মজা

দুধেৰ ধাৰ ঘিঁয়ে মাখা

অমায়স্যাব ধাৰ পূৰ্ণিমাত সুজা

দুপন্দীয়া নাৰদ

টুটকীয়া নাৰদ

ধকা দিয়া

ছঠেঙীয়া কৰা; ধোকা দিয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

পানী খাৱা পখৰীয়ে পদ ফুল ফুটা

ক) পানী খোৱা

পুখুৰীত পহুম ফুলা

খ) গাখীৰতে মহৰ খুটি

পানী খাৱা পখৰীয়ে বিষ ঢালা

পানী খোৱা পুখুৰীত

বিহু ঢালা

পানী বুহে পিয়াসে মৰা

পানীৰ ভাৰ কঢ়িয়াই পিয়াহত মৰা

পাত বিছাই কুলেৰ বিচাৰ কৰা

ভাতৰ পাতত বহি কুলৰ

বিচাৰ কৰা

পা তলেৰ মাটি ধ'চকা

ক) ভৰিৰ তলৰ মাটি খহা

খ) ধৰণী ধৰাৰ ঠাই নোহোৱা হোৱা

পায়েৰ তলে বাখা

ভৰিৰ তলত বখা

পাপেৰ ভাগ খোৱা

পাপ ভাগ খোৱা

পাল্লা দিয়া

জেদাজেদি হোৱা

পিঠেৰ ভাই গাঁঠেৰ সনা

ভাইৰ সমান বন্ধু নাই

পিঠে মাৰা পেটে নামৰা

হাতে মাৰি ভাতে নমৰা

পিঠে নাগৰা বাজা

পিঠিত ডবা কোবোৱা

পিঠে পিঠ ধঁসা

কাণে কাণ মাৰি

পিঠ পাতে দিয়া

পিঠি পাতি দিয়া, সৈমান হোৱা

পোড়া মুখে চুণ ধঁসা

পোৰা মুখত চুণ ধঁসা

পোহাতী গা

চেৰাশলীয়া গা

পোষালে ভাল নাপোষালে কাল হৰা

ভাগত সমান পৰিলে

ভাল নহ'লেই কাল

পেট পাপী

পেটত গৰল মুখত মৌ

পেট পচা

পেটত কুয়াৰি ভাব থকা

পেটে ভোখ মুখে লাজ

পেটত ভোক মুখত লাজ

পেটেও খায় পিঠেও বুঁহা

পেটতো খায় পিঠিতো কঢ়িয়ায়

পেটত টেনা বান্ধা

পেটত গামোছা বন্ধা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

পেটে বান্ধস ঢোকা

পেটে খাওঁ খাওঁ কৰা

পেটে আগুন জ্বলা

পেটত জুই জ্বলা

পেছুদিগে চুৰি মাৰা

পিছফালে চুৰি মৰা

পূজলে পাথৰেই শিব

পূজিব জানিলে শিলেই শিব

পুছ, ড়ী নাচ

ক) পুছ নৃত্য

খ) হাকিমতকৈ হাকিমনীৰ ফাঁই

বেছি হোৱা

পুঠি মাছেৰ পিত্

ক) পুঠি মাছৰ পিত্

খ) কল খোৱা ধাতু

পুৰণা ঘিঁ উয়ে আঙুল ঢোকাই গন্ধ চুঁকা

ক) পুৰণা ঘিঁ উ

আঙুলিত লৈ গোন্ধ লোৱা

খ) চৰ্বিতৰ্চৰন কৰা পুৰণা আখ্যান

পুসেৰ মুৰ্গী

ক) পুহমহীয়া কুকুৰা

খ) যুঁজৰ কুকুৰা

পৈতাহীনেৰ পূজা পাঠ

ক) বিনা লগুণত পূজা পাঠ কৰা

খ) গুণ নোহোৱা পণ্ডিতৰ পণ্ডিতালি প্রকাশ

ফড়া ফুটলে ভুলাই যোৱা

ক) ফোঁহা ফুটিলে পাহৰা

খ) গল কথা গুচিল

ফান্দে পড়া ইন্দুৰ

ফান্দত পৰা এন্দুৰ

ফাঁপা কথা

তিলকে তাল কৰা কথা

ফাড়া বাঁহ জড়া নালাগা

ফলা বাঁহ জোৰা নলগা

ফাড়িয়া বাঁসে আড়িয়া মৰা

ফলা বাঁহতো যুঁজাৰো

মৰিব পাৰে

ফাঠা মুখে জুৰা দিয়া

ফটা মুখত সোপা দিয়া

ফাটা জাল ফাটা মুখ সমান

ফটা জালে ফটা মুখে

সমান হোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

ফাল গঢ়াতে সময় নষ্ট ফাল কাটোতে মাহৰ বতৰ যায়
ফিকিৰ ঢুকা মনৰ ভয়ত ভোগা
ফুলাই কাঁপাই ঢাক কৰা তিলকে তাল কৰা
ফুটা কলসে পানী বাখা ফুটা কলহত পানী ভৰোৱা
ফুটা কপাল ফুটা কপাল
ফুল সাদী শান্তি বিয়া
ফুল প্ৰাণে বান্ধা সখাৰ মৈতে প্ৰেমৰ বান্ধোন খোৱা
ফুলা মুহা মুখ ওফোন্দাই থকা
ফুল কুমাৰী শান্তি নোহোৱা কুমাৰী ছোৱালী
বউ ভাত দবাঘৰীয়া ভোজ (বিবাহৰ পাছত)
বগা ভাতে কাৱা পড়া বগা ভাত দেখি কাউৰী উৰা
বকেৰ গলাই তুলসী মালা ক) বগলীৰ ডিঙিত তুলসীৰ মালা
খ) ভূতৰ মুখত বাম নাম
বড়লোকেৰ ভালবাসা, গৰীব- গৰীবে সুবিধা পালে
লোকেৰ মুৰ্গী পোষা মুৰ্গী বিক্ৰী কৰাৰ দৰে ডাঙৰ মানুহৰো
মৰম ক্ষন্তেকীয়া হোৱা
বড় বকমেৰ হাঁসীয়ে মুখ ফাটে ববকৈ হাঁহিলে মুখৰ
কোৱাৰি ফাটে
বাঁকে বসা বেঁকা হৈ বহা, চুক্তি মানিব নোখোজা
বাই বাঁকা বলিয়ালি প্ৰকাশ কৰা
বাচতে বাচতে গুৱে হাত বাছোতে বাছোতে গেলা
বৰালিত হাত পৰা
বাঘেৰ পান্দে আঙুল দিয়া বাঘৰ পোকৰত আঙুলি ৰখা
বাঘেৰ পাঞ্জ জলে দেখা ক) বাঘৰ খোজ পানীত বিচৰা
খ) পৰ্বতত কাছ কৰা বিচৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

বাঘে পুছড়ী নাইয়ে বিলায়েৰ বাঘৰ নেজ হোৱাতকৈ
মাথা হৰা ভাল (মেকুৰীৰ মূৰ হোৱা ভাল
বাচে খায় জাগে ঘুমাই বাছি খাবা জাগি শুবা
বাঁচী ফুলেৰ পূজা ক) বাছি ফুলেৰে পূজা কৰা
খ) কেৰ্কেটৰ বাঁহ পাতেই ভেটী
বাগালেৰ ঠেংগাই ফুটানি গৰখীয়াৰ লাঠীয়েই গোবৰ
বাপ পুৰুষাৰ নিয়ম বোপা ককা দিনৰ নীতি-নিয়ম
বসতে দিলে ঘুমাতে খোজা বহিবলৈ দিলে শুব বিচৰা
বাজীয়ে চেনাৰ আদৰ জানে কি বাজীয়ে কি জানে
প্ৰসৰৰ বেদনা
বাপেৰ সাত বিহা দেখা বোপাইৰ বিয়া দেখুৱা
বাৰ বেধুৰাৰ হাঁড়ি চাটা জহৰাৰ ঘৰত চক চেলেকা
বাৰ ঘাটে পানী খাৱা ঘাটে ঘাটে পানী খোৱা
বাড়ীৰ ভূত ঘৰে পোষা ক) বাৰীৰ ভূত ঘৰত পোহা
খ) খাল খান্দি ঘৰিয়াল অনা
বাড়াং বিড়িং বকা বাং বিং বকা
বাঁশ বাড়ীৰ বাজা [শিয়াল] পোতা পুখুৰীৰ বজা [বাঁক]
বাঁশ তলেৰ চেং বাঁহ তলৰ খালৰ চেঙেলি
বিনা দৰ্শনে মন ভুলা নেদেখিয়েই ভালপোৱা
বিনা বৰখনে ফুল ফুটা বিনা বৰষুণত ফুল ফুলা
বিন্তি জানালে বাঘেও বাস্তা ছড়ে ক) মিনতি জনালে
বাঘেও বাস্তা এবে
খ) সেও হ'লে পকা ধানেও
বাট এৰি দিয়ে
বিলাইয়েৰ ভাগ্যে ছিক ছিড়' ক) মেকুৰীক দেখিয়েই
সিকায়া সৰি পৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

খ) তেলীৰ মূৰতহে তেল
বিনা ফুঁকে বাঁশী বাজা ক) ফু নৌদিওঁতেই বাঁশী বাজি উঠা
খ) বিনা কাৰণত গুৱাল গালি পৰা
বিহা ঘৰে মাইকী বাজা বিয়া ঘৰত তিবোতাৰ
আইনেই আইন
বিষ দাঁত ভাংগা বিহ দাঁত ভগা
বিনাশ কালে হত বুদ্ধি বিনাশৰ কালত ঔষধ নাই
বেংগেৰ ঝাঁপ সাঁপে চিনা বেঙে কিমান জঁ পিয়াই সাপে জানে
বেঙু গগাইলেই ববখন নাইয় ভেকুলীৰ টোৰটোৰণিত
বাৰিষা নহয়
বেধুৱা পহা গঁহবা গজা পুলি, গোষ্ঠীহীন
বেলা কটী বনোৱা কটী খোৱাত সময় নেলাগে
বেধুম মাৰ বব বেছিকৈ মাৰপিট কৰা
বুক খাপড়াই কান্দা হিয়া ধুনি কন্দা
বুকে কুঠাৰ মাৰা বুকুত শেল মৰা
বুক ফুলাই থকা বুকু ওফোন্দাই থকা
বুকে ঢোকা হৃদয়ত ঠাই কৰি লোৱা
বুকে ধান কুটা বুকুৱে ধান বনা
ভয় যাৰ ভক্তি তাৰ ভয়ৰ পৰাই ভক্তি
ভক্তিয়ে শক্তি মিলে ভকতিত শক্তি পায়
ভক্তি যাৰ ভগবান তাৰ ভক্তি যাৰ ভগৱান তাৰ
ভজ্জৰ পাতে কুলেৰ বিচাৰ ভোজত বাহি কুলেৰ বিচাৰ কৰা
ভৰা নদীয়ে নৌকা ডুবা অথায় সাগৰত নাও বুৰা
ভয়ে পাথৰ হোৱা ভয়ত শিল যেন হোৱা
ভদা ছাগল ভটৰাৰ অগম্য-গমন আদি
কাৰ্য কৰাৰ দৰে লোক

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

তথা খাৱা কঁঠালৰ বাছ চেলেকা
ভাগ্য পোড়া পোৰা ভাগ্য
ভাগা জোৰে ছিকা ছিঁড়া একাদশত বৃহস্পতি
ভাগড়ীয়াকে বিশ্বাস নাই ভাগি অহাক বিশ্বাসত নোলোৱা
ভাত মাৰা কেৱল ভাত খোৱা, ধোদ
ভাত খাঙে দিলে আঙুল চিৰা ভাত খাবলৈ দিলে
আঙুলি কামোৰা
ভাত থাকলে কি কাৱাৰ আকাল বগা ভাত দেখিলে
কাউৰীৰ আকাল নাই
ভাংগা কপাল পোৰা কপাল
ভাল কৰতে কাল হোৱা ভাললৈ চাওঁতে কাল হোৱা
ভালেৰ সবদিনেই ভাল ভালৰ ভাল সৰ্বতিকাল
ভাল ঝড়া চাবুকেৰ ছাঁহিবেই ছুটে ভাল ঘোঁৰাই চাবু-
কব ছাঁ দেখিয়েই দৌৰে
ভাল হোৱা প্ৰসন্ন হোৱা
ভিজা বিলাই ভিজা মেকুবী, শিল পৰা কপো
ভিতৰঘৰীয়া মানুহ বাহিৰ-ভিতৰ কৰা বিশ্বাসী মানুহ
ভোখ থাকলে নিমখ-বালেই তবকাৰী ভোকত নিমখ-
জলকীয়াই তবকাৰী
ভোদাৰ ভাত খাতেই আলিচ ভোদাৰ ভাত খাওঁতেই এলাহ
ভুতেৰ ধন চয়তানে খায় ভুতৰ ধন চয়তানে খায়
ভুক্‌চুন্দিয়ে বাগ উঠা তালুত খং উঠা
ভুলে ভালে মানুহ ভুলে শুদ্ধইহে মানুহ
ভুই তলে যাৱা মৃতক হৈ গাবঁত সোমোৱা
ভুই ফুঁড়ে উঠা ক) ভূমি ফাটি উঠা
খ) হঠাৎ আবিৰ্ভাৱ হোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আক সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

ভুক ভুক কৰা কুকুৰবদবে ভুকি থকা
ভুঁম্বাৰ আগুণ তুঁহ জুই
ভুৰচী তলে থাকা সেক জুই নেবা
মছড় পুড়াতে মচাল জ্বালা মহ মাৰিবলৈ জোৰ জ্বালা
মৰা মুহা মৰা'মুহা
মৰা গড়ে ঐ
মৰা বিলায়েৰ মাথা হোৱা ক) মৰা মেকুৰীৰ লাওখোলা
হোৱা
খ) মৰিলেও নিজৰ স্বভাৱ নেবা
মৰতে মৰতে বাঁচা মৰা অৱস্থাৰ পৰা বচা
মৰণ-বাঁচন মৰিম নহয় তৰিম
মৰলে সংগে যাবা শ্মশান পথৰ যাত্ৰী হোৱা
মাকে মাৰা মৰাক মাৰি খোৱা
মৰণ কালেৰ দাৱাই নাই মৰণ কালত ঔষধ নাই
মহাদেবেৰ বাঁড় গুণ্ডা বাঁড়
মন বিড়া মন জোখা
মদ মাছিৰ চাপে ঢেলা মাৰা মোচাকত দলি মাৰা
মনে সায় দিলে কানে বাতী মনে-চিতে মিলিলে
জ্বালাতে পাৰা দেহাকো সাঁকো দিব পাৰি
মনে দাগ কাটা মনত বেখা পাত কৰা
মন্দিৰে সাঁপ ঢোকা ক) মন্দিৰত সাঁপ সোমোৱা
খ) শুভ কাৰ্যত বিঘিনি ঘটোৱা
মাইকী ভেড়ুৱা তিওঁতা সেকুৱা
মাত্ৰা গিয়ান ছাড়া অতিমাত্ৰ হোৱা
মাৰ দিয়াৰ ফুল দ পুখুতীৰ পছম ফুল
মাকড়া জালে গিৰা মকৰাৰ জালত বন্দী হোৱা
মানত কৰা মানস কৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আক সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

মানসিক কৰা মানস কৰা
মানলে শিৰ নামানলে পাথৰ মানিলে শিৰ, নামানিলে শিল
মাথা গৰম হোৱা মূৰ গৰম কৰা
মাথা পুচকা মূৰ পোলোকা মৰা
মাথা ভাবী ওপৰ গধুৰ
মাথাই বাজ গিৰা মূৰত সবগ পৰা
মাথা গলা মূৰ গলোৱা
মাথাৰ ঘাম গিৰা মূৰৰ ঘাম পেলোৱা
মাথা খাট কৰা ওপৰ মুখ তল হোৱা
মাথাই পানী লিয়া মূৰত পানী লোৱা
মাইচে মাসীৰ দৰদ বেছি মাকতকৈ মাইৰ আদৰ বেছি
মা চে মহাদেব ডবায় ভয়ত ভগৱন্ত পলায়
মাধেৰ চোটে ভূত পালায় কিললৈ বাহুদেৰ ভয় খায়
মাটি দিয়া মাটিৰ গাঁতত শ পোতা
মাটি হৰা পণ্ড হোৱা
মাৰিম বললে ভয় থাকা মাৰো বুলিলে ভয় থকা
মাছ নাধৰে পানী ঘাটলা মাছ ধৰিব নোৱাৰি পানী ঘোকলা
মিঠা কথাই অমৃত কথাতেই অমৃত থাকে
মুখ চুন হৰা মুখত চুন পৰা
মুখ চিনা মুখৰ চিনাকি
মুখ চিনাচিনি নাইৱা মুখতে উত্তৰ দিয়া
মুখ ফুলা মুখ ওফন্দোৱা
মুখ জুঠা কৰা মুখ চুৱা কৰা
মুখ বন্ধ যমেৰ সমান মূৰ্খ বন্ধ যমৰ সমান
মুখে পাদে বুলি আমনি লগা কথাৰে বকি থকা
মুখ চখা মুখ চোকা
মুখ ভতা হোৱা মুখত চোক নথকা

চাঁহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

বকতে বুড়বুড়ী উঠা

তেজত পিৰপিৰনি উঠা

বসবতী

বহবহী তিৰোতা

বাইতচৰা

পদূলি শুঙা

বাইত চৰাৰ বাগ বাইতেৰ উপৰ

বাতি চোৰৰ খং

বাতিৰ ওপৰত

বাইত চৰা কল খায় বাইত কনাৰ
মৰণক) বাহুলীয়ে কল খায়
কুকুৰীকণাৰ মৰণখ) কেৰ্কেটুৱাই ভামোল খায় নেউলক
ধৰি কিলায়

বাইত চৰা লাগা

চোৰৰ হাত পৰা

বাইতেৰ ফেউড়া

বাতি হ'লে ফেউবাই ফেউ ফেউ কৰে

বাথে হৰি মাৰে কে

বাথে হৰি মাৰে কোন

বাজাৰ দষে পবজা নষ্ট

বজাৰ দোষত প্রজা নষ্ট

বাগাই ভুত হৰা

খঙত একো নাই হোৱা

বাগেৰ মাথায় বসা

খঙৰ মূৰত বহা

বাস্তা কাটে যাৱা

ক) বাট এৰি অবাটে যোৱা

খ) এবাই চলা

বায় দহাই নামান

বধ শপথ নমনা

বাথে হৰি মাৰে কে

বাথে হৰি মাৰে কোনে

বাম-হৰি নাজানা

একোৰে ভূ নোপোৱা

লকেৰ বৰা বুহা

আনৰ বোজা কঢ়িওৱা

লক্ষীৰ লাগ ছাড়া

লক্ষীয়ে লগ নিদিয়া

লকেৰ কথাই চলা

আনৰ কথাত চলা

লকেৰ পন্দে চাল চিৰা

আনৰ ওপৰত ভৰসা কৰা

লহাই লহা কাটে

লোহাই লোহা কাটে

লহাকেও মৰচে ধৰে

লোহাকো মামৰে ধৰে

লাও তুহা বাজা

ক) শুকান লাউ লৈ বাত বজোৱা

খ) লাওলোৱা অৱস্থা হোৱা

চাঁহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

লাগাম ছাড়া কথা

খোলা খুলিকৈ কোৱা কথা

লাজেৰ মাথা খাৱা

নিলাজৰ সঁচ

লাথ খায়ে ঘাট দেখা

গোৰ খাই গংগাত পৰা

লাকড়া দেখলে ফেউড়া

কুকুৰনেচীয়া দেখিলে ফেউ-

জানান দিয়ে

ডাই আগতীয়াকৈ ফেও ফেও কৰে

লাভেৰ মাথা পুছা

মূলে মূলে থকা

লেদা গাছে ভালুক নাচা

হলা গছত ভালুকে নাচা

লেদা গাছে বেবদ মাৰা

হলা গছৰ ওটিলৈ ফৰ্মুটিওৱা

লোটে আনে কুটে খাৱা

দিনো আনি দিনো খোৱা

ল-ল কৰা

লৈ-লৈ থৈ-থৈ কৰা

লভে পাপ, পাপেই মৰণ

লোভেই পাপ, পাপেই মৃত্যু

শক্তি ওণে ভক্তি

শক্তি চাইহে ভক্তি

শাগ পাতে মাছ ঢাঁকা

ক) শাক পাতত মাছ ঢকা

খ) ছাঁইৰে জুই ঢকা

শিয়াল বুধীয়া

শিয়ালবদৰে বুদ্ধিয়ক লোক

শোকে পাথৰ হৰা

শোকত শিল হোৱা

শুগনিৰ শাঁপে বুঢ়া গৰু

শাণ্ডনৰ শাপত বুঢ়া

নামৰে

গৰু নামৰে

ষাঁড় চখু

ষাঁড়বদৰে বঙা চকু

সকালেৰ কটী সাধাদিনেৰ খুটী

পইতা পালমৰা, কৰ্কৰা

লবমৰা, তপত দিনটোলৈ শকত

সঙ্গ সাথে লহা ভাঁসে

ক) সঙত পৰিলে লোহাও ভাঁহে

খ) ছুটৰ লগত সম্ভৱ মৰণ হোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

সৎ কাজে শত বাধা সৎ কামত বিধিনি বেছি
সৰবাৰ ডেলীয়ে ভূত থকা সৰিয়হতেই ভূত থকা
সৰ ভাল যাৰ শেষ ভাল শেষ ভালেই জগত ভাল
সাগৰ পাইবাই খালে ডুবে মৰা সাগৰ পাৰ হৈ খালত
ডুবি মৰা

সাত মুখে বামায়ণ পঢ়া ক) সাত মুখত বামায়ণ পাঠ কৰা
খ) কথাচহকী ভলভলীয়া

সাদী ঘৰে মাইকী বাজা বিয়া ঘৰত তিবোতাৰ
আইনেই আইন

সাদী ঘৰে বাদী বিয়া ঘৰত বাদ সধা

সাঁপ হয়ে কামড়াই সাপ হৈ খোটে
অজাহয়ে বাড়া বেজ হৈ জৰা

সাঁপ কুঁড়তে কেচুৱা নিকলি ক) সাপ খানোতে কেঁচু ওলোৱা
খ) বহুৰান্তে লঘু ক্ৰিয়া

সাঁপ অলায় বেগ ভাগে সাপো ওলায় বেঙো পলায়

সাঁপ মৰোক লাঠী থাকোক সাপ মৰক লাঠী নাভাগক

সাঁপ মাৰে নেগুড়ে বিষ বখা সাপ মাৰি নেগুৰত বিহ বখা

সিদ্ধ কাটাৰ বাগেই চিন ক) সিদ্ধি কটা চোৰৰ খণ্ডেই চিন

খ) হাঁহ চোৰৰ মূৰত পাখি

সীতাৰ দৰে বাবন মৰে সীতাৰ দোষত বাৰণৰ মৰণ

সীতাৰ লোভে বাবন মৰে সীতাৰ লোভেই বাৰণৰ মৰণ

সোমেৰ ধন চয়তানে খায় ভূতৰ ধন চয়তানে খায়

সেঁক পানী গিৰা ওঁঠৰ পানী পৰা

সুই নাৰ্জাটে ফাল আঁটাতে যাৱা য'ত বেজী বখাৰ ঠাই

নাই, তাতে ফাল বাখিবলৈ যোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

সোবিগল হৰা হৈ-হাল্লা হোৱা

সুড় সুড়াই ভাগা সুৰসুৰকৈ পলোৱা

সুড় সুড়ী উঠা পিৰ পিৰি উঠা

সুখে খাতে ভুতে কিলি সুখত খাওঁতে ভুতে কিলোৱা

সূৰ্য্যজোৰ মুখে জুবা সূৰ্য্যৰ মুখত সোপা

দিতে নাপাৰা দিব নোৱৰা

ই-হুঁকাৰ দিলে সবেই ভাল হয় বুলি শলাগিলে

সকলো ভাল

হৰাৰ হইলে এমনেই হয় হ'বৰ সময়ত এনেও হয়

হাগতে বসে পকড় খোজা হাগিবৰ সময়ত পোকৰ বিচৰা

হাগৰ বলে বসে বাস্তা হাগিম বুলি বহি পথ

ঢাকাই বাখা বন্ধ কৰা

হাগৰ নাই বলে বাস্তাও নাছাড়ে নেহাগেও, বাস্তাও নিদিয়া

হাত গুড়িয়াই বাখা হাত সাৰি থকা

হাত পুড়াই ভাত খোৱা আপোন হাতেৰে বন্ধা বঢ়া

কৰি খোৱা

হাত উঠাই দিয়া নিজ ইচ্ছাত দিয়া

হাত ধৰে বলা হাতত ধৰি কোৱা

হাত ছাড়া হাত সা

হাত উপচাই দিয়া চান কাটি দিয়া

হাত ধুয়ে চাফা কৰা হাত ধুই সম্বন্ধ ছেদ কৰা

হাত লুচকা হাত লৰ

হাত লাগা হাত লগোৱা

হাতেৰ মইল হাতেৰ মলি

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

হাতে নাধৰে ঠেঙ্গে ধাঁটলা হাতেৰে নধৰি ভৰিৰে ঘোদলা
হাতে নাই পাৰে দাঁতে ছিড়া হাতত নোৱাৰি দাঁত লগোৱা
হাতেৰ লক্ষী পায়ৈ ঠেলা হাতৰ লক্ষীক ভৰিৰে হেঁচুকা
হাতীৰ পন্দে কুকুৰ ভুকা ক) হাতীৰ পাছত কুকুৰ ভুকা
খ) হাতীৰ টিকাত তৰাৰ ফৰ্মুটি
হাতীয়ে মাছিয়ে যুদ্ধ কৰা হাতী মাখিব যুদ্ধ
হাতী খাই বত হাগে তত হাতীয়ে খাই যিমান লাদে সিমান
হাটু গাড়ে খাৱা আঠু দাঙি খোৱা
হাঁফ ছাড়ে বাঁচা কোনো বকমে উশাহ লৈ বচা
হাঁ ফাড়লেই পেটেৰ পঁটা দেখা মুখ মেলিলেই গৰ্ভ দেখা
হাবি বাঁড়া দিয়া কচু কটা দিয়া
হাঁসেৰ ওপৰ শিয়াল বাজা হাঁহৰ ওপৰত শিয়াল বজা
হাড় কুটে দালান বানা দালান বনাওঁতে হাড় পেলোৱা
হাড়কে মাটি কৰা হাড় মাটি হোৱা
হাড় গুনতি কৰা হাড় কেইডাল লেখিব পৰা
হাড়ে হাড়ে টেৰ পাৱা হাড়ে হাড়ে গম পোৱা
হাড়ে হলদি ঘঁসা মৰা শ'ক হালধি ঘঁসা
হাঁড়ি চাটা হাঁড়িত খাইতী
হাঁড়ি বৰলেৰ হাঁড়িয়ে টিল মাৰা কোদোৰ বাঁহত দলি মৰা
হাঁড়িকে সোদাই চাল বসা চকক সুধি চাউল দিয়া
হাৱা লগা ভূত লগা
হাৱাৰ পিছে ছুটা বতাহৰ পাছত দৌৰা, মৰীচিকা খেদা
হিৱা পোড়া অন্তৰ পোৰা
হি-হি হাঁ-হাঁ কৰা হি হি হাঁ হাঁকৈ হাঁহি-মাতি থকা
হিমচিম খাৱা নাকনি কাণনি হোৱা
হিলেও নাহিলা হোৱা লৰিছে অথচ নলৰা ভাব দেখুৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

(২)

অধিক পীৰিতি অধিক জ্বালা অধিক পীৰিতি অধিক জ্বালা
অল্প পীৰিতি গলাব মালা অল্প পীৰিতি ডিঙিব মালা
আপন পন্দে হাগাৰ বাস নিজৰ পোকৰ টেকটেকীয়া
লক্কে বলে সৰ্বনাশ আনৰ গালৈ পানী ছটিওৱা
উড়ে আসে পড়বে বনি আহক বাৰিষা কাটক পাত
তবে তৰ পালক গুনি বৈ যা ভিনীহি খাই যা ভাত
উদ খাতে খুদ নাই হাতত নাই কণটো
সাদী কৰতে লংকা যায় বৰ সবাইলৈ মনটো
উদ খাতে খুদ নাই দুখৰে ওপৰি দুখ
নেউল বাজায় শিংগা কুকুৰে কামোৰে ছৱালে দলিয়াই
পুঠী মাছে গীত কৰে তথাপি নিমিলে সুখ
নাচছে বাড়ীৰ ঝিংগা
এবে বৈষ্টম কেবে মহন্তৰ চিন মাহনিত
কানে ঝুলছে পৈতা ছিড়া বৃতা গকৰ চিন মাহনিত
মুৰগী খাতে মৰে
কপালে নাই যি কপালত নাই যি
টকটকালে হবে কি টোকটোকালে হবে কি
কামে ন কাজে বুড়ী শাক বান্ধিব নেজানে
লাউ কাটতে দৌড়াদৌড়ি ভোজ বান্ধিবলৈ যায়
কাৰ কপাল কে খায় বাজপুত্ৰ যায় বন
বাজাৰ বেটাও দৰিদ্ৰৰো সিংহাসন
বনে যায় চক্ৰবৰ্ত্ত সুখ দুখ ঘূৰে সৰ্বদাই

চাইপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

খাইক নাই খুদি
পাদলে ভুঁষা
ঘৰ নাই ছুৱাৰ নাই
কাঁঠলিপুৰে বাসা

মানেকো ঠিকনা নাই
শোতনেকো চাটাই

গাছ নাথাকে দেশে
গুৱা গাছেই চুগা বসে

ঘৰে নাই ভুজি ডাং
তাৰ বেটাৰ নাম দুৰ্গাবাম

ঘৰে নাই খৰছি
জনাৰ খাই মৰছি

ঘৰে নাই গেৰা
বাহাবে দল বেহৰা
বাপেৰ নাম হত
চাল চিবাচে কত

চালনীৰ পন্দ বৰবৰ কৰে
চালনী লকেৰ বিচাৰ কৰে

ঝেংগুৰ ঝেংগুৰ ঝেংগুৰ
বাপ নাই ত'
বেটাৰ কেনে নেংগুৰ

ঠাটি ঠাট কৰে
আঙুল কাটে ঘাও কৰে

গাত নাই ছাল বাকলি
মদ খাই তিন টেকেলি

টানি নিওঁতাই নাই
উৰাজাহাজত যায়

গছ নথকা ঠাইত
এৰা গছেই বৰ গছ

চাল নাই তবোৱাল নাই
নিধিবাম চৰ্দাৰ

ঘৰত নাই বিত
মনে কৰে পিত পিত

শাৰীত পেলাবলৈ নাই চিৰি
নাই বাৰীৰ বাঁহ
চাৰীত পেলাবলৈ নাই কানি
দিয়ে ৰূপত সাহ

ওৱাক নিন্দে কোৱাই
পুঠী খলিহাক নিন্দে
ভেৰপেটী মোৱাই

বাহিৰে চুৰীয়াৰে ফেৰ
ভিতৰত ঢকুৱাৰ বেৰ

লাটিম বৰুৱাক চাটিম
লাগিলে চাৰি কৰা ভৰিম
তোৰে সতিনী খাটিম

চাইপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

ঢেকীয়া শাগ ঢেকীয়া শাগ
কত সিজাব
দিদিৰ ভাতাৰ খাল ভবাকে
ক'ত বুঝাব

তুই যে বাড়নী
মুই যে চুপ
ছন সতীনেৰ একেই ৰূপ

তুই ধেই ধেই মুই ধেই ধেই
একেই বাড়েৰ বাঁশ
তকও খাবেক মকও খাবেক
কাকাল ধৰে নাচ

দেখহে ফুটানি মামা
ওপৰে ৰূপণি ভিতৰে জামা

দিনেৰ বেলা হালে ডালে
বাতৰ পন্দে বাতি জ্বলে
ধন জন যৌৱন
কখনো নাইয় আপন

ধন যৌৱন আটাই দিন
চাম চখে মানুষ চিন

নেই আনি খুই পাৰনো
চোৰ বিছা সাৰ

পথে পাইলি কামাৰ
ফাল পিটে দে হামাৰ

পৰেৰ ঘৰে যায়
হাগা পন্দে খায়

অবুজন বুজোৱা
ঢেকুৱা ঠাৰি সিজোৱা

তই বাড়নী মই চুপ (ডলা)
ছয়ো সতীনিৰ একেই ৰূপ

বাৰীৰ চুকৰে জাতি বাঁহ এজুপি
সিও মোৰ সোদৰৰ ভাই
জীয়াই থাকো মানে কৰো কাঠী
কামি, মৰিলে লগত যায়

বাহিৰে চুৰীয়াৰ ফেৰ
ভিতৰত ঢকুৱাৰ বেৰ

বাতি হলে সাত হাল বায়
দিন হলে এহালো নাই

ধন জন যৌৱন
এই তিনি নহয় আপোন

এ

চোৰ বিছা উত্তম বিছা
যদি নপৰে ধৰা

পথত পালো কমাৰ
দা গঢ়োৱা আমাৰ

পৰেৰ পালে
জ্বৰ গাবে খায়

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্যপাৰ হৈলি সেওঁটা
খৰাই দিলি কেওঁটাপাৰ পালেই ইপাৰ
পাৰ পালেই সিপাৰবাৰ হাতেৰ বলদা তেৰ হাত শিং
নাচছে বলদা ধিতিং তিংবাৰ হাত কেবেলাৰ
তেৰ হাত গুটিবাপকা বেটা চিপাহীকা ঘঁড়া
কুচ নাইত থড়া থড়াবোপাই আছিল চোৰ এতিয়া
সেই প্রকৃতি মোৰবড় মানুহেৰ চাপড় খাই
ধূলী ঝাড়ে ঘৰকে যায়বৰ মানুহৰ চৰ খাই
ধূলি জোকাৰি ঘৰলৈ যায়বড় বড় হাতী ঘঁড়াই
দাঁত বাংচেবৰ বৰ হাতী ঘোঁৰা
গল তল

গাধাই বলে কত পানী আছে

ছাগে পুছে কিমান হল

বড় বড় হাতী ঘঁড়া বঁহাই যায়
টীট বলে কেতনা পানী

ঐ

বহু দেখ সিনানে
জামাই দেখ বিহানেবোঁৱাবীক জানিবা স্নানত
জোঁৱাইক জানিব টোপনিতবাপেৰ নাম শাগপাত
বেটাৰ নাম ববিদাস

বোঁকাতে পছম ফুলে

বিয়াইল চেনা

কলি যুগৰ লৰাই বলী ভাত খায়

চেনা বলে মা তব

বাপেকহঁতৰ ডিঙি ধৰি

পন্দে কেন টেনা

হাগিবলৈ যায়

বিতনা কে বিতনা

দেখাত এবগতীয়া

চৰা হাতকে দাড়ি

দাবি আছে চাবিহতীয়া

বনেৰ বান্দৰ নাড়া কাটে

হেপাই আনে তিবী

খেড়া আসে কিষণ বলে

বোন্দা ওপৰতে গিবী

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্যবাৰ জাতেৰ মাদাল পাই
ঘনে ঘনে দৰবাৰ যায়বান্ধনী উচটাই
জোল খায়ভোজন গমন বাণী
বৰমাই বলে নাজানীভোজন গমন বাণী
ব্রহ্মাৰো কয় নজানিমুখে মধু হলাহল
বিষ অন্তবেমুখত মধুৰ বাণী
অন্তৰত দূৰ খনিবলে দেগ সহচৰী
কুঞ্জের বাহিৰেমন খজে ধন
পন্দ খজে সিংহাসনমনে বিচাবে বজা হব
বিধতাই নিদিয়া খুজি খাবমায়ে চিনে দাঁত
মাইকী দেখে হাঁতমায়ে চাই মুখলৈ
মৈনীয়ে চাই হাতলৈমায়ে গুণে ধীয়া
বাপ গুণে পুতামাক চাই জী
বাপেক চাই পুতেকযাকে কৰি হীন
সেই বাথে দিনএলাগীক নকৰিবা হেলা
এলাগীয়ে বাথে বিপদৰ বেলাযাঁচলে জামাই খাই না কটী
পিছাড়ি হাঁড়িশাল যায়যাচি দিলে জোঁৱাই কটী নেখায়
শেহলৈ জুহালৈকো যায়যাঁচলে জামাই নাখাই
বোঁ মাছেৰ মুড়াযাঁচি দিলে জোঁৱাই বোঁ মাছ নেখায়
পিছত বিচাৰি ঢেঁকীশাললৈ যায়শেসে জামাই নাপাই
ঢেঁকীশালেৰ কুঁড়া

ঐ

পেটত ভোক মুখত লাজ
সেই কুটুম্ব নাই কাজ

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

বান্ধতে নাই বাঢ়তে
চুলাই দিতে নাই ফুক
পৰ বান্ধেনা খায়ে তোমাৰ
চান্দেৰ পৰা মুখ

ৰাজপুত বাড়ীৰ ভুত
একটা মূৰগী দিলে
চাপ চুপ

লকেৰ দেখি কৰে হায়
যেও থাকে সেও যায়

লাজ নাই লাজেৰ বাড়ী
তেল দেখালেক সিনান কৰি

লেনা দেনা কাড়া কাড়ি
খানা পিনা ভায়া চাৰি

গুনগ সতী কাপাস গুটি
কত বংগে যায়
টেমৰচে খপা বান্ধে
নাচনী হয়ে যায়

হাসল মুহী পাকল যায়
নিমন মুহী চৰ্বত খায়

হাতে নাই টাকাকড়ি
বিশ বাজাবে দৌড়াদৌড়ি

হামাৰ শিল হামবেই নড়া
হামাবেই ভাঙচি দাঁতেৰ কড়া

বৰলাৰ ঘৰত চৌকা নাই
আনৰ পালে টকালি খায়

ধন দিলে সোণ
সোণ দিলে
বজাৰ জীয়ৰীও পোন

আনৰ দেখি কৰিলে হায়
যিও থাকে সিও যায়

লাজ ঢাকিবলৈ ঠাই নাই
তেল ঘঁহি শ্ব নলৈ যায়

দেনা-পাওনা কড়া কড়ি
খোৱা-বোৱা ভাই চাৰি

এনেই বুঢ়ী নাচনী,
তাতে নাতিনৌয়েকৰ বিয়া

নিবোকা গৰু
গু খোৱাত যম

হাতত নাই বিত
মনে কৰে পিত পিত

তোৰ বাৰীৰ বাঁহ গাজ
তাকে কৰিছো খৰিছা
তোকে সলাই ধান দোন লওঁ
কথাটো মন কৰিছা

কথাৰ ইংগিত

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত ইংগিত

সমান আৰু সমান্তৰাল
মান্য অসমীয়া অৰ্থ

মাই ল' শচী, বামুণ পিচি
বাগ্‌তি ঠাকুৰ জী
নন্দ চাচাৰ বেটাৰ সংগে
কখন হাঁসেছি ?
হাঁসেছি ভাল কৰেছি
তদেৰ বাপেৰ কি ?

নুখুওঁ গা খুৱালি
নেখাওঁ ভাত খুৱালি
নিগিলোঁ কি কৰ কৰ ।

মেয়ে হব চলে ভাজব
পৰ্ব পাটেৰ শাড়ী
হমহমায়ে চাল যাব
কাশীনাথেৰ বাড়ী ।
অ' কাশীনাথ অ' কাশীনাথ
ঘৰে আছ হে'
সান্‌জেৰ বেলা জলকে যাব
সংগে যায় হে' ।

1. 2. 3. 4. 5. 6.

